

ART HOUSE

Harjoitus tekee mestarin

Suomen kielen
syventäviä harjoituksia
maahanmuuttajille

Marja-Liisa Saunela

Harjoitus tekee mestarin 3

Marja-Liisa Saunela

Harjoitus tekee mestarin 3

Suomen kielen syventäviä harjoituksia
maahanmuuttajille

Art House

© Art House Oy ja Marja-Liisa Saunela

ISBN: 978-951-884-433-7

KL: K 88.207

Art House
Bulevardi 19 C
00120 Helsinki
(09) 694 0752
myynti@arthouse.fi
www.arthouse.fi

Kansi: Mediakettu Jari Peurajärvi
Taitto: DTP Sisko Honkala
Painopaikka: AS Pakett, Tallinna 2008

SISÄLLYS

Kirjan käyttäjälle	9
--------------------	---

JOHDOKSET

Verbistä substantiivi	13
Verbaalisubstantiivit	13
TEHTÄVIÄ: Verbaalisubstantiivit	14
o/ö-substantiivit	16
TEHTÄVIÄ: o/ö-substantiivit	18
us/ys-substantiivit	22
TEHTÄVIÄ: us/ys-substantiivit	24
mus/mys-substantiivit	31
TEHTÄVIÄ: mus/mys-substantiivit	32
u/y-substantiivit	34
TEHTÄVIÄ: u/y-substantiivit	36
nti-substantiivit	39
TEHTÄVIÄ: nti-substantiivit	40
ja/jä-substantiivit	42
TEHTÄVIÄ: ja/jä-substantiivit	44
in-substantiivit	48
TEHTÄVIÄ: in-substantiivit	49
mo/mö-substantiivit	51
TEHTÄVIÄ: mo/mö-substantiivit	52

Verbistä adjektiivi	54
va/vä-adjektiivit	54
TEHTÄVIÄ: va/vä-adjektiivit	56
nut/nyt-adjektiivit	58
TEHTÄVIÄ: nut/nyt-adjektiivit	60
maton/mätön-adjektiivit	62
TEHTÄVIÄ: maton/mätön-adjektiivit	63
Substantiivista adjektiivi	66
ton/tön-adjektiivit	66
TEHTÄVIÄ: ton/tön-adjektiivit	67
kas/käs-adjektiivit	70
TEHTÄVIÄ: kas/käs-adjektiivit	71
llinen-adjektiivit	73
TEHTÄVIÄ: llinen-adjektiivit	74
mainen/mäinen-adjektiivit	79
TEHTÄVIÄ: mainen/mäinen-adjektiivit	80
Adjektiivista substantiivi	83
us/ys- ja uus/yys-substantiivit	83
TEHTÄVIÄ: us/ys- ja uus/yys-substantiivit	86
Substantiivista substantiivi	94
llinen-substantiivit	94
TEHTÄVIÄ: llinen-substantiivit	95

sto/stö- ja isto/istö-substantiivit	97
TEHTÄVIÄ: sto/stö- ja isto/istö-substantiivit	99

la/lä-substantiivit	101
TEHTÄVIÄ: la/lä-substantiivit	102

YHDYSSANAT

Yhdyssanojen muodostaminen	107
TEHTÄVIÄ: Yhdyssanojen muodostaminen	108

nen-sanat yhdyssanojen määriteosina	131
TEHTÄVIÄ: nen-sanat yhdyssanojen määriteosina	132

Yhdysviivalliset yhdyssanat	141
TEHTÄVIÄ: Yhdysviivalliset yhdyssanat	142

SYNONYYMIT JA VASTAKOHDAT

TEHTÄVIÄ: Synonyymit	151
TEHTÄVIÄ: Vastakohdat	167

SANAPARIT JA SANARYHMÄT

TEHTÄVIÄ: Sanaparit	177
TEHTÄVIÄ: Sanaryhmät	188

SANANSELITYKSET

TEHTÄVIÄ: Sananselitykset	207
---------------------------	-----

SANOJA, JOTKA MENEVÄT HELPOSTI SEKAISIN

TEHTÄVIÄ: Keskenään sekaisin menevät verbit	225
TEHTÄVIÄ: Keskenään sekaisin menevät substantiivit	234
TEHTÄVIÄ: Muut keskenään sekaisin menevät sanat	240

SANONNAT JA SANANLASKUT

TEHTÄVIÄ: Sanonnat ja sananlaskut	245
-----------------------------------	-----

KIRJAN KÄYTTÄJÄLLE

Harjoitus tekee mestarin -kirjasarja on suunniteltu aikuisille maahanmuuttajille, jotka ovat jo aikaisemmin perehtyneet suomen kielen perusrakenteisiin ja haluavat laajentaa osaamistaan. Kirjasarja soveltuu hyvin koulutuksissa käytettäviä suomen kielen oppikirjoja täydentäväksi tehtävämateriaaliksi. Tehtävät on laadittu sellaisten aikuisopiskelijoiden tarpeisiin, jotka tavoittelevat yleisten kielitutkintojen keskitason taitotasoa (3–4) ja jotka kokevat tarvitsevansa sujuvan toiminnallisen kielitaidon saavuttamiseksi kielitietolähtöisen harjoitusmateriaalin avulla rakennettua vankkaa teoriapohjaa.

Harjoitus tekee mestarin 1: suomen kielen perusharjoituksia maahanmuuttajille- ja *Harjoitus tekee mestarin 2: suomen kielen keskitason harjoituksia maahanmuuttajille* -kirjoissa keskityttiin muoto- ja lauseopin kysymyksiin ja erityyppisten rakenteiden muodostamisen harjoittamiseen.

Näissä kirjoissa hankittua vahvaa kirjoitetun kielen rakenteiden hallintaa syvennetään *Harjoitus tekee mestarin 3: suomen kielen syventäviä harjoituksia maahanmuuttajille* -kirjassa. Siinä käydään läpi sanojen muodostamista johtamalla ja yhdistämällä, käsitellään erilaisia sanaryhmiä ja syvennyttään sanontoihin ja sananlaskuihin. Myös tässä kirjassa on mukana runsaasti tehtäviä, joiden avulla opiskelija voi laajentaa ja monipuolistaa sanavarastoaan. Sanaston lisäksi harjoituksissa on otettu huomioon kielen osaamisen muitakin alueita, kuten rakenteita, kirjoitetun tekstin ymmärtämistä ja kirjoittamista. Suuri osa tehtävistä edellyttää lause- ja muoto-opin hyvää hallintaa, minkä vuoksi harjoitukset tukevat edellisissä kirjoissa läpi käytyjen rakenteiden kertaamista.

Kirja soveltuu erinomaisesti yleisten kielitutkintojen keskitason kokeeseen valmentautuville oppijoille. Harjoitukset soveltuvat myös kielen keskeisten rakenteiden kertaamiseen esimerkiksi koti- ja etätehtävinä.

Kirjasarjan neljäs osa, *Harjoitus tekee mestarin 4: lisäharjoituksia yleiseen kielitutkintoon valmistautumista varten*, taas valmentaa

opiskelijaa yleisten kielitutkintojen suomen kielen keskitason kokeeseen. Kirjassa on runsaasti tekstinymmärtämisharjoituksia sekä tehtäviä, joissa pystyy muun muassa monipuolistamaan sanavarastoaan, kertaamaan erilaisia rakenteita ja kehittymään kirjoittajana.

JOHDOKSET

VERBISTÄ SUBSTANTIIVI

VERBAALISUBSTANTIIVIT

Verbaalisubstantiivin eli minen-johtimella muodostetun substantiivin voi muodostaa kaikista verbityypeistä. Verbaalisubstantiivi muodostetaan liittämällä minen-johdin monikon 3. persoonan vartaloon:

nukkua:	nukku /vat	+	-minen	→	nukkuminen
uida:	ui /vat	+	-minen	→	uiminen
karata:	karkaa /vat	+	-minen	→	karkaaminen
hallita:	hallitse /vat	+	-minen	→	hallitseminen
paeta:	pakene /vat	+	-minen	→	pakeneminen

Verbaalisubstantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	nukkuminen	nukkumiset
genetiivi	nukkumisen	nukkumisten
partitiivi	nukkumista	nukkumisia
inessiivi	nukkumisessa	nukkumisissa
elatiivi	nukkumisesta	nukkumisista
illatiivi	nukkumiseen	nukkumisiin
adessiivi	nukkumisella	nukkumisilla
ablatiivi	nukkumiselta	nukkumisilta
allatiivi	nukkumiselle	nukkumisille
essiivi	nukkumisena	nukkumisina
translatiivi	nukkumiseksi	nukkumisiksi
abessiivi	nukkumisetta	nukkumisitta
komitatiivi	–	nukkumisine-
instruktiivi	–	nukkumisin

TEHTÄVIÄ: VERBAALISUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille verbaalisubstantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

leikkiä	<u>leikkiminen</u>
silittää	_____
purjehtia	_____
äänestää	_____
nalkuttaa	_____
esiintyä	_____
luovuttaa	_____

1. Mikä on lasten työtä? Leikkiminen
2. Mitä ryppyiset vaatteet kaipaavat? _____
3. Mitä periksi antaminen on? _____
4. Mitä ujo ihminen jännittää? _____
5. Missä tarvitaan tuulen apua? _____
6. Mitä toisen jatkuva moittiminen on? _____
7. Mitä sanotaan jokaisen kansalaisvelvollisuudeksi? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille verbaalisubstantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

ommella	<u>ompeleminen</u>
imarrella	_____
soutaa	_____
hävitä	_____
juoruta	_____

liftata _____

naulata _____

1. Missä tarvitaan neulaa ja lankaa? Ompelemisessa
2. Mitä toisen kehuminen ilman syytä voi olla? _____
3. Missä tarvitaan airoja? _____
4. Mihin vasaraa käytetään? _____
5. Mistä ammattuurheilijat eivät pidä? _____
6. Mitä toisten yksityisasiosta puhuminen on? _____
7. Mitä peukalokyydillä matkustaminen on? _____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille verbaalisubstantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

varastaa _____

varastaminen

juoda _____

lukea _____

kastua _____

surffata _____

vanheta _____

pilkkää _____

1. Mitä toisen omaisuuden ottaminen on? Varastamista
2. Mikä sammuttaa janon? _____
3. Mistä kirjatoukka nauttii? _____
4. Mitä voi harrastaa talvella järven tai meren jäällä? _____
5. Mitä lainelautailijat harrastavat? _____
6. Mistä rypyt johtuvat? _____
7. Miltä sateenvarjo suojaa? _____

O/Ö-SUBSTANTIIVIT

o/ö-johtimella voi johtaa substantiiveja verbityypeistä 1, 3 ja 4. Verbityypistä 2 on olemassa kaksi johdosta: *näkö* ja *teko*. *o/ö*-substantiivit muodostetaan liittämällä *o-* tai *ö-*johdin verbin monikon 3. persoonan vartaloon, jonka lopusta poistetaan vokaalit.

Verbityyppi 1

soittaa:	soitta /vat	+	-o	→	soitto
muuttaa:	muutta /vat	+	-o	→	muutto
palaa:	pala /vat	+	-o	→	palo
löytää:	löytä /vät	+	-ö	→	löytö
tietää:	tietä /vät	+	-o	→	tieto
lentää:	lentä /vät	+	-o	→	lento

Verbityyppi 3

luulla:	luule /vat	+	-o	→	luulo
mennä:	mene /vät	+	-o	→	meno
kuolla:	kuole /vat	+	-o	→	kuolo

Verbityyppi 4

tuhota:	tuhoo /vat	+	-o	→	tuho
lakata:	lakkoo /vat	+	-o	→	lakko

o/ö-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	löytö	löydöt
genetiivi	löydön	löytöjen
partitiivi	löytöä	löytöjä
inessiivi	löydössä	löydöissä
elatiivi	löydöstä	löydöistä
illatiivi	löytöön	löytöihin
adessiivi	löydöllä	löydöillä
ablatiivi	löydöltä	löydöiltä
allatiivi	löydölle	löydöille
essiivi	löytönä	löytöinä
translatiivi	löydöksi	löydöiksi
abessiivi	löydöttä	löydöttä
komitatiivi	–	löytöine-
instruktiivi	–	löydöin

TEHTÄVIÄ: O/Ö-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Verbityyppi 1

Täytä viivoille o/ö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

hoitaa	<u>hoito</u>
johtaa	_____
tappaa	_____
häättää	_____
painaa	_____
huutaa	_____

1. Mitä sairaalassa annetaan? Hoitoa
2. Millä sähkö yhdistetään koneeseen? _____
3. Minkä kuulemme, kun joku kutsuu meitä kaukaa? _____
4. Mikä on toisen ihmisen surmaaminen? _____
5. Mitä mitataan kiloissa? _____
6. Mikä voi seurata, jos jättää toistuvasti vuokrat maksamatta?
_____

TEHTÄVÄ 2

Verbityyppi 1

Täytä viivoille o/ö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kieltää	<u>kielto</u>
keittää	_____
kostaa	_____

voittaa _____

säästää _____

1. Mitä ovat käskyt, joissa sanotaan, mitä ei saa tehdä? Kieltoja
2. Miksi sanotaan sitä, kun paha maksetaan pahalla?
_____
3. Mitä soppa on toiselta nimeltään? _____
4. Mitä ovat rahat, joita voi säilyttää pahan päivän varalle?
_____
5. Mitä kilpailun ensimmäinen sija merkitsee? _____

TEHTÄVÄ 3

Verbityyppi 1

Täytä viivoille o/ö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

huoltaa _____

huolto

kaivaa _____

murtaa _____

toistaa _____

siirtää _____

1. Missä auto on, kun siihen vaihdetaan öljyt? Huollossa
2. Miksi sanotaan sitä, kun sama asia sanotaan monta kertaa?
_____
3. Miksi sanotaan rikosta, jossa varas rikkoo oven tai ikkunan päästäkseen sisälle? _____
4. Mitä shakinpelaajat tekevät nappuloilla? _____
5. Mistä syvästä aukosta nostetaan vettä? _____

TEHTÄVÄ 4

Verbityyppi 1

Täytä viivoille o/ö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

muistaa	<u>muisto</u>
riistää	_____
päästää	_____
viiltää	_____
kestää	_____

1. Mikä on muistissa säilynyt tapahtuma? Muisto
2. Mikä veitsellä tehty leikkaushaava on? _____
3. Miksi sanotaan toisen ihmisen röyhkeää hyväksikäyttöä?
_____
4. Mikä ajan pituus on? _____
5. Miksi liikenteen ja teollisuuden aiheuttamia saasteita sanotaan?
_____

TEHTÄVÄ 5

Verbityypit 3 ja 4

Täytä viivoille o/ö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

mennä	<u>meno</u>
luulla	_____
tuhota	_____
hävitä	_____
pelätä	_____

1. Mitä ovat kulut, jotka tulevat maksettaviksi? Menoja
2. Minkä kärsii joukkue, joka ei voita ottelua? _____
3. Mitä voi tuntea joskus pimeässä paikassa? _____
4. Mitä aiheutuu suuresta maanjäristyksestä? _____
5. Miksi kutsutaan käsitystä, joka ei välttämättä ole totta?
_____

US/YS-SUBSTANTIIVIT

us/ys-johtimella voi johtaa toimintaa ja tulosta ilmaisevia substantiiveja kolmi- tai useampitavuisista verbeistä, jotka kuuluvat verbityyppiin 1 tai 4. us/ys-substantiivit muodostetaan liittämällä -us tai -ys-johdin verbin yksikön 1. persoonan vartaloon, jonka lopusta poistetaan vokaali.

Verbityyppi 1

harrastaa:	harrasta /n	+	-us	→	harrastus
kasvattaa:	kasvata /n	+	-us	→	kasvatus
kirjoittaa:	kirjoita /n	+	-us	→	kirjoitus
korottaa:	korota /n	+	-us	→	korotus
lähettää:	lähetä /n	+	-ys	→	lähetys
opettaa:	opeta /n	+	-us	→	opetus
parantaa:	paranna /n	+	-us	→	parannus
rakentaa:	rakenna /n	+	-us	→	rakennus
suurentaa:	suurena /n	+	-us	→	suurennus
tervehtiä:	tervehdi /n	+	-ys	→	tervehdys
todistaa:	todista /n	+	-us	→	todistus
täydentää:	täydennä /n	+	-ys	→	täydennys
unohtaa:	unohda /n	+	-us	→	unohdus
uskaltaa:	uskalla /n	+	-us	→	uskallus
ymmärtää:	ymmärrä /n	+	-ys	→	ymmärrys
yrittää:	yritä /n	+	-ys	→	yritys

Verbityyppi 4

maalata:	maalaa /n	+	-us	→	maalaus
kerätä:	kerää /n	+	-ys	→	keräys
siivota	siivoa /n	+	-us	→	siivous
pakata:	pakkaa /n	+	-us	→	pakkaus
hypätä:	hyppää /n	+	-us	→	hyppäys
kaivata:	kaipaa /n	+	-us	→	kaipaus

us/ys-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	opetus	opetukset
genetiivi	opetuksen	opetusten
partitiivi	opetusta	opetuksia
inessiivi	opetuksessa	opetuksissa
elatiivi	opetuksesta	opetuksista
illatiivi	opetukseen	opetuksiin
adessiivi	opetuksella	opetuksilla
ablatiivi	opetukselta	opetuksilta
allatiivi	opetukselle	opetuksille
essiivi	opetuksena	opetuksina
translatiivi	opetukseksi	opetuksiksi
abessiivi	opetuksetta	opetuksitta
komitatiivi	–	opetuksine-
instruktiivi	–	opetuksin

TEHTÄVIÄ: US/YS-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

saavuttaa	<u>saavutus</u>
kiristää	_____
hengittää	_____
hälyttää	_____
sanoittaa	_____

1. Mistä me voimme olla ylpeitä? Saavutuksesta
2. Miksi sanotaan yritystä saada joltakulta rahaa uhkaamalla häntä jollakin?
_____
3. Mikä toiminto tapahtuu keuhkojen avulla? _____
4. Miksi sanotaan laulun tekstiä? _____
5. Mikä on kutsu ja varoitus, joka annetaan hätätilanteessa?
_____

TEHTÄVÄ 2

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

selittää	<u>selitys</u>
uudistaa	_____
näpistää	_____
järkyttää	_____
rokottaa	_____

1. Mitä voi pyytää, jos ei ymmärrä jotakin? Selityksen
2. Miksi reformeja myös kutsutaan? _____
3. Mikä toimenpide estää epidemioita leviämästä? _____
4. Miksi sanotaan vähäarvoisen tavaran varastamista?
_____
5. Mistä šokki johtuu? _____

TEHTÄVÄ 3

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

pidättää	<u>pidätys</u>
ahdistaa	_____
aavistaa	_____
teloittaa	_____
ehdottaa	_____

1. Minkä poliisi suorittaa, kun se laittaa epäillyn käsirautoihin?
Pidätyksen
2. Miksi sanotaan tunnetta, joka painaa ja puristaa rintaa?
_____
3. Mikä kuolemantuomion toimeenpano on? _____
4. Mikä on oman suunnitelman tai ajatuksen esittäminen?
_____
5. Miksi sanotaan epämääräistä ja vaistonvaraista tunnetta?
_____

TEHTÄVÄ 4

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

liputtaa   liputus
ratsastaa   _____
kiduttaa   _____
ohittaa   _____
valittaa   _____

1. Mikä suurina juhlapäivinä järjestetään? Liputus
2. Mitkä ovat erityisen vaarallisia tilanteita maanteillä? _____
3. Minkä voi tehdä, jos ei ole tyytyväinen viranomaisen päätökseen?
_____
4. Missä harrastuksessa tarvitaan satulaa? _____
5. Millä julmalla tavalla ihmiseltä yritetään saada tietoja?
_____

TEHTÄVÄ 5

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

esittää   esitys
rasittaa   _____
synnyttää   _____
kuuluttaa   _____
tarkoittaa   _____
katsastaa   _____

1. Mitä ohjelmanumerot ovat? Esityksiä

2. Mikä aseman kovaäänisistä kuuluu? _____
3. Mitä on henkinen tai ruumiillinen vaiva tai ponnistus? _____
4. Mihin autot täytyy viedä kerran vuodessa? _____
5. Mikä on jonkin asian tehtävä tai tavoite? _____
6. Missä kättilö on läsnä? _____

TEHTÄVÄ 6

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

erehtyä _____ *erehdys*

räjähtää _____

viheltää _____

sihahtaa _____

välähtää _____

1. Mikä vahingossa tehty virhe on? _____ *Erehdys*
2. Minkä kuulee, kun pommi osuu maahan? _____
3. Mikä ääni muodostetaan huulien välistä? _____
4. Minkä nopean valoilmion salama saa aikaan? _____
5. Mikä ääni kuumasta kiukaasta kuuluu, kun sille heittää vettä?
_____

TEHTÄVÄ 7

Verbityyppi 1

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

alentaa _____ *alennus*

säveltää _____

kavaltaa _____
kustantaa _____
masentaa _____
kaivertaa _____

1. Millä tavarat myydään kaupan loppuunmyynnissä?
Alennuksella
2. Mitä ovat menot ja maksut, joita jostakin toiminnasta aiheutuu?
_____
3. Mikä on teksti tai kuva, joka tehdään metalliin tai kiveen?
_____
4. Mitä musiikkiteokset ovat? _____
5. Mikä depressio on? _____
6. Miksi sanotaan talousrikosta, jossa joku varastaa hallussaan olevaa toisen omaisuutta?
_____

TEHTÄVÄ 8

Verbityyppi 4

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

harpata harppaus
tilata _____
kuiskata _____
korvata _____
pudota _____
määrätä _____
loukata _____

1. Mikä on pitkä askel? Harppaus

2. Mitä vakuutusyhtiö maksaa asiakkaille, jos tapahtuu vahinko?
_____
3. Mikä sanotaan hiljaisella äänellä? _____
4. Mitä tarjoilija ottaa vastaan? _____
5. Millä toista ihmistä voi haavoittaa sanallisesti?
_____
6. Miksi sanotaan paikkaa, jossa on suuri korkeusero?
_____
7. Mitä direktiivit ovat? _____

TEHTÄVÄ 9

Verbityyppi 4

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

vihjata	<u>vihjaus</u>
kammata	_____
arvata	_____
raiskata	_____
luvata	_____

1. Miksi sanotaan huomautusta, jossa asiaa ei sanota suoraan?
Vihjaukseksi
2. Mikä hiuksiin tehdään? _____
3. Mikä on vakava seksuaali- ja väkivaltarikos? _____
4. Minkä esitämme, jos emme tiedä varmasti jotakin?
_____
5. Minkä antaa, jos ilmoittaa, että varmasti tekee jotakin?
_____

TEHTÄVÄ 10

Verbityyppi 4

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kohdata	<u>kohtaus</u>
ladata	_____
siunata	_____
taata	_____
kirota	_____
haudata	_____

1. Miksi sanotaan äkillistä taudinpuuskaa? Kohtaukseksi
2. Mihin akku laitetaan, jos siitä on loppunut virta?
_____
3. Mikä on voimakas pahan toivotus? _____
4. Miksi sanotaan sitä hyvää, joka tulee Jumalan lahjana?
_____
5. Mikä toimenpide tehdään vainajalle? _____
6. Minkä pankki usein vaatii asiakkaalta, joka pyytää lainaa?
_____

MUS/MYS-SUBSTANTIIVIT

mus/mys-johtimella voi johtaa toimintaa ilmaisevia substantiiveja. mus-/mys-substantiivit muodostetaan liittämällä mus- tai mys-johdin verbin monikon 3. persoonan vartaloon.

sopia:	sopi /vat	+	-mus	→	sopimus
kysyä:	kysy /vät	+	-mys	→	kysymys
uskoa:	usko /vat	+	-mus	→	uskomus
hakea:	hake /vat	+	-mus	→	hakemus

mus/mys-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	sopimus	sopimukset
genetiivi	sopimuksen	sopimusten
partitiivi	sopimusta	sopimuksia
inessiivi	sopimuksessa	sopimuksissa
elatiivi	sopimuksesta	sopimuksista
illatiivi	sopimukseen	sopimuksiin
adessiivi	sopimuksella	sopimuksilla
ablatiivi	sopimukselta	sopimuksilta
allatiivi	sopimukselle	sopimuksille
essiivi	sopimuksena	sopimuksina
translatiivi	sopimukseksi	sopimuksiksi
abessiivi	sopimuksetta	sopimuksitta
komitatiivi	–	sopimuksine-
instruktiivi	–	sopimuksin

TEHTÄVIÄ: MUS/MYS-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille mus/mys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kertoa	<u>kertomus</u>
katua	_____
kokea	_____
toivoa	_____
kutsua	_____

1. Mitä sadut ja tarinat ovat? Kertomuksia
2. Miksi sanotaan voimakasta halua ryhtyä johonkin tiettyyn ammattiin?
_____
3. Mitä kaikki menneisyyden tapahtumat elämässämme ovat?
_____
4. Mitä tuntee, kun tietää, että on tehnyt jotakin väärin?
_____
5. Minkä voi esittää, kun heittää kolikon lähteeseen?
_____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille mus/mys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tottua	<u>tottumus</u>
anoa	_____
olettaa	_____
pettyä	_____
elää	_____

1. Mikä on rutiini, joka syntyy toistuvasta toimintatavasta?
Tottumus
2. Miksi sanotaan kirjallista hakemusta tai pyyntöä?
_____
3. Mitä tuntee, jos ei saa sitä, mitä halusi?
_____
4. Mitä voimakkaat kokemukset ovat? _____
5. Mikä hypoteesi on? _____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille mus/mys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

luottaa	<u>luottamus</u>
aikoa	_____
kärsiä	_____
koostua	_____
kantaa	_____

1. Mille sekä ystävyys että avioliitto perustuvat?
Luottamukselle
2. Mitä tuska ja kipu ovat? _____
3. Mikä on jonkin aineen rakenne tai sisältö?
_____
4. Miksi sanotaan ajatusta tai suunnitelmaa tehdä jotakin?
_____
5. Mikä taakka on? _____

U/Y-SUBSTANTIIVIT

u/y-johtimella voi johtaa toimintaa ja toisinaan toiminnan tulosta ilmaisevia substantiiveja. u/y-substantiivit muodostetaan liittämällä u- tai y-johdin verbityyppeihin 1 tai 3 kuuluvien verbien monikon 3. persoonan vartaloon, jonka lopusta poistetaan vokaali. Joskus muodostus voi olla epäsäännöllistä.

Verbityyppi 1

hakea:	hake /vat	+	-u	→	haku
maksaa:	maksa /vat	+	-u	→	maksu
kulkea:	kulke /vat	+	-u	→	kulku
polkea:	polke /vat	+	-u	→	polku
särkeä:	särke /vät	+	-y	→	särky
sopia:	sopi /vat	+	-u	→	sopu
alkaa:	alka /vat	+	-u	→	alku

Verbityyppi 3

kävellä:	kävele /vät	+	-y	→	kävely
keskustella:	keskustele /vat	+	-u	→	keskustelu
urheilla:	urheile /vat	+	-u	→	urheilu
nousta	nouse /vat	+	-u	→	nousu
surra:	sure /vat	+	-u	→	suru
riidellä:	riitele /vät	+	-y	→	riitely
kätellä:	kättele /vät	+	-y	→	kättely
onnitella:	onnittele /vat	+	-u	→	onnittelu

u/y-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	kävely	kävelyt
genetiivi	kävelyn	kävelyiden
partitiivi	kävelyä	kävelyitä
inessiivi	kävelyssä	kävelyissä
elatiivi	kävelystä	kävelyistä
illatiivi	kävelyn	kävelyihin
adessiivi	kävelyllä	kävelyillä
ablatiivi	kävelyltä	kävelyiltä
allatiivi	kävelylle	kävelyille
essiivi	kävelynä	kävelyinä
translatiivi	kävelyksi	kävelyiksi
abessiivi	kävelyttä	kävelyittä
komitatiivi	–	kävelyine-
instruktiivi	–	kävelyin

TEHTÄVIÄ: U/Y-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Verbityyppi 1

Täytä viivoille u/y-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

alkaa	<u>alku</u>
maksaa	_____
polkea	_____
sopia	_____
särkeä	_____

1. Mikä on osa, joka on kirjassa ensinnä? Alku
2. Mikä antaa sananlaskun mukaan sijaa? _____
3. Mitä luun murtuma voi aiheuttaa? _____
4. Mikä on rahana annettu suoritus? _____
5. Mikä on maastoon muodostunut kulkuväylä? _____

TEHTÄVÄ 2

Verbityyppi 3

Täytä viivoille u/y-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

juosta	<u>juoksu</u>
pestä	_____
ajatella	_____
ratkaista	_____
vaihdella	_____

1. Mitä nopea liikkuminen jalkaisin on? Juoksua

2. Mihin likaiset vaatteet laitetaan? _____
3. Mitä ongelmiin yritetään etsiä? _____
4. Mikä on aivojen työtä? _____
5. Mitä tarvitsee joskus katkaisemaan ikävän rutiinin? _____

TEHTÄVÄ 3

Verbityyppi 3

Täytä viivoille u/y-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

vierailla	<u>vierailu</u>
arvostella	_____
ehkäistä	_____
väitellä	_____
julkaista	_____

1. Miksi sanotaan sitä, kun käy jonkun luona kylässä? Vierailuksi
2. Mitä kiivas mielipiteiden vaihto on? _____
3. Mitä kritiikki on? _____
4. Mitä kaikki painotuotteet ovat? _____
5. Miksi sanotaan toimenpidettä, jolla yritetään ennakolta estää jotakin?
_____

TEHTÄVÄ 4

Verbityyppi 3

Täytä viivoille u/y-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

laiskotella	<u>laiskottelu</u>
oleskella	_____

kiroilla _____

flirttailla _____

tapella _____

1. Mitä toimettona oleminen on? Laiskottelua
2. Miksi kutsutaan toiselle henkilölle keimailemista?
_____
3. Miksi sanotaan riitaa, joka voi muuttua fyysiseksi yhteenotoksi?
_____
4. Mitä voimasanojen käyttö on? _____
5. Mitä ajan viettäminen tai asuminen jossakin paikassa on?
_____

NTI-SUBSTANTIIVIT

nti-johtimella voi johtaa toimintaa ilmaisevia substantiiveja. nti-substantiivit muodostetaan liittämällä nti-johdin verbityyppiin 2 kuuluvien verbien perusmuodon vartaloon.

myy /dä	+	-nti	→	myynti
syö /dä	+	-nti	→	syönti
juo /da	+	-nti	→	juonti
haravoi /da	+	-nti	→	haravointi
imuroi /da	+	-nti	→	imurointi
aktivoi /da	+	-nti	→	aktivointi

nti-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	myynti	myynnit
genetiivi	myynnin	myyntien
partitiivi	myyntiä	myyntejä
inessiivi	myynnissä	myynneissä
elatiivi	myynnistä	myynneistä
illatiivi	myyntiin	myynteihin
adessiivi	myynnillä	myynneillä
ablatiivi	myynniltä	myynneiltä
allatiivi	myynnille	myynneille
essiivi	myyntinä	myynteinä
translatiivi	myynniksi	myynneiksi
abessiivi	myynnittä	myynneittä
komitatiivi	–	myynneine-
instruktiivi	–	myynnein

TEHTÄVIÄ: NTI-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille nti-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

mankeloida	<u>mankelointi</u>
tuoda	_____
ohjelmoida	_____
viedä	_____
käydä	_____

1. Mikä tekee lakanoista sileitä? mankelointi
2. Mitä tavaroiden myynti ulkomaille on? _____
3. Mitä tavaroiden ostaminen ulkomailta on? _____
4. Mitä tietokoneohjelman tekeminen on? _____
5. Mikä lyhyt vierailu on? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille nti-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tupakoida	<u>tupakointi</u>
vartioida	_____
lihavoida	_____
pastöroida	_____
desinfioida	_____

1. Mikä huono tapa levittää savua ympäristöön? Tupakointi
2. Mikä toimenpide tappaa bakteerit? _____

3. Miksi sanotaan tekstinkäsittelyssä tekstin muuttamista paksuksi?

---

4. Mistä rajavartijat ja vahtikoirat huolehtivat rajalla?

---

5. Mikä toimenpide maidolle tehdään?

JA/JÄ-SUBSTANTIIVIT

ja/jä-johtimella voi johtaa tekijää ilmaisevia substantiiveja. ja/jä-substantiivit muodostetaan liittämällä ja- tai jä-johdin verbin monikon 3. persoonan vartaloon. Jos verbin vartalo päättyy e:hen, e muuttuu johtimen edellä i:ksi. Johdos voidaan muodostaa lähes kaikista verbeistä, jotka taipuvat persoonissa.

hitsata:	hitsaa /vat	+	-ja	→	hitsaaja
kirjoittaa:	kirjoitta /vat	+	-ja	→	kirjoittaja
myydä:	myy /vät	+	-jä	→	myyjä
opettaa:	opetta /vat	+	-ja	→	opettaja
piirtää:	piirtä /vät	+	-jä	→	piirtäjä
toimia:	toimi /vat	+	-ja	→	toimija

Vartalon lopun e → i

häiritä:	häiritse /vät	+	-jä	→	häiritsijä
lukea:	luke /vat	+	-ja	→	lukija
nähdä:	näke /vät	+	-jä	→	näkijä
näytellä:	näyttele /vät	+	-jä	→	näyttelijä
opiskella:	opiskele /vat	+	-ja	→	opiskelija
paeta:	pakene /vat	+	-ja	→	pakenija
pestä:	pese /vät	+	-jä	→	pesijä
tehdä:	teke /vät	+	-jä	→	tekijä
urheilla:	urheile /vat	+	-ja	→	urheilija

ja/jä-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö		monikko	
nominatiivi	opettaja	tekijä	opettajat	tekijät
genetiivi	opettajan	tekijän	opettajien	tekijöiden
partitiivi	opettajaa	tekijää	opettajia	tekijöitä
inessiivi	opettajassa	tekijässä	opettajissa	tekijöissä
elatiivi	opettajasta	tekijästä	opettajista	tekijöistä
illatiivi	opettajaan	tekijään	opettajiin	tekijöihin
adessiivi	opettajalla	tekijällä	opettajilla	tekijöillä
ablatiivi	opettajalta	tekijältä	opettajilta	tekijöiltä
allatiivi	opettajalle	tekijälle	opettajille	tekijöille
essiivi	opettajana	tekijänä	opettajina	tekijöinä
translatiivi	opettajaksi	tekijäksi	opettajiksi	tekijöiksi
abessiivi	opettajatta	tekijättä	opettajitta	tekijöittä
komitatiivi	–	–	opettajine-	tekijöine-
instruktiivi	–	–	opettajin	tekijöin

TEHTÄVIÄ: JA/JÄ-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille ja/jä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kannattaa	<u>kannattaja</u>
hieroa	_____
päättää	_____
kuluttaa	_____
hiihtää	_____
kuljettaa	_____
kääntää	_____
juontaa	_____

1. Ketkä kannustavat omaa joukkuetta pelikatsomossa?
Kannattajat
2. Ketkä käsittelevät lihaksia käsillään? _____
3. Kuka puhuu ohjelmanumerojen välissä? _____
4. Kuka istuu ohjauspyörän takana? _____
5. Mitä kansanedustajat ovat? _____
6. Keille tavaroita markkinoidaan? _____
7. Keillä on sukset ja sauvat? _____
8. Mitä ovat ammatiltaan henkilöt, jotka kirjoittavat tekstejä uudestaan toiselle kielelle? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille ja/jä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

pelata	<u>pelaaja</u>
kuiskata	_____
osata	_____
kidnapata	_____
kammata	_____
ohjata	_____
murhata	_____
surffata	_____

1. Mitä pesäpalloilijat ja jääkiekkoilijat ovat? Pelaajia
2. Kuka on taitava käsittelemään hiuksia? _____
3. Kuka auttaa näyttelijää, joka unohtaa vuorosanat? _____
4. Ketä salapoliisiromaanissa yleensä etsitään? _____
5. Miksi nykyään sanotaan päteviä ammattilaisia? _____
6. Kuka vastaa näytelmän tai elokuvan lopputuloksesta? _____
7. Keillä on lainelauta allaan? _____
8. Mitä ihmisryöstäjät ovat? _____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille ja/jä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tarjoilla	<u>tarjoilija</u>
haaveilla	_____
ihaillla	_____
matkailla	_____
retkeillä	_____

1. Kuka kantaa ruoka-annokset ravintolassa asiakkaille? Tarjoilija
2. Miksi faneja myös kutsutaan? _____
3. Keillä on rinkka ja teltta mukana? _____
4. Kuka elättää epärealistisia unelmia? _____
5. Miksi turisteja myös kutsutaan? _____

TEHTÄVÄ 4

Täytä viivoille ja/jä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

ajatella ajattelijalla
valehdella _____
ommella _____
juosta _____
kuunnella _____

1. Mitä filosofit ovat? Ajattelijoita
2. Miksi sanotaan ihmistä, joka ei puhu totta? _____
3. Mitä maratoonarit ja sprintterit ovat? _____
4. Keille konsertti on tarkoitettu? _____
5. Ketkä työskentelevät vaatetehtaassa? _____

TEHTÄVÄ 5

Täytä viivoille ja/jä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

jyrsiä jyrsijällä
madella _____
tutkia _____
keksiä _____
hallita _____

hakea

_____

lukea

_____

1. Mitä hiiret, marsut ja majavat ovat? Jyrsijöitä
2. Keitä työnantaja tapaa työhaastattelussa? _____
3. Mihin luokkaan käärmeet ja kilpikonnat kuuluvat?
_____
4. Mitä tiedemiehet ovat? _____
5. Ketkä hakevat tavarapatenttia? _____
6. Keitä varten kirjailijat kirjoittavat kirjoja? _____
7. Mitä kuninkaat ja presidentit ovat? _____

IN-SUBSTANTIIVIT

in-johdimmella voi johtaa välinettä, instrumenttia tai laitetta ilmaisevia substantiiveja. in-substantiivit muodostetaan liittämällä in-johdin verbin yksikön 1. persoonan vartaloon. Jos vartalo päättyy kirjaimeen a, ä, i tai e, se katoaa johdinten edeltä.

avata:	avaa /n	+	-in	→	avain
kaulia:	kauli /n	+	-in	→	kaulin
keittää:	keitä /n	+	-in	→	keitin
puhaltaa:	puhall a/n	+	-in	→	puhallin
soittaa:	soita /n	+	-in	→	soitin
valita:	valitse /n	+	-in	→	valitsin

in-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	soitin	soittimet
genetiivi	soittimen	soittinten
partitiivi	soitinta	soittimia
inessiivi	soittimessa	soittimissa
elatiivi	soittimesta	soittimista
illatiivi	soittimeen	soittimiin
adessiivi	soittimella	soittimilla
ablatiivi	soittimelta	soittimilta
allatiivi	soittimelle	soittimille
essiivi	soittimena	soittimina
translatiivi	soittimeksi	soittimiksi
abessiivi	soittimetta	soittimitta
komitatiivi	–	soittimine-
instruktiivi	–	soittimin

TEHTÄVIÄ: IN-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille in-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tarjota	<u>tarjotin</u>
hälyttää	_____
koskettaa	_____
suodattaa	_____
kolkuttaa	_____
lämmittää	_____

1. Millä astiat kannetaan pöytään? Tarjottimella
2. Millä laitteella varoitetaan vaarasta? _____
3. Mikä sähköpatteri on? _____
4. Millä pianonsoittajan sormet liikkuvat? _____
5. Mikä voi olla ulko-ovessa ovikellon sijaan? _____
6. Minkä läpi vesi valuu kahvinkeitinissä? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille in-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tulostaa	<u>tulostin</u>
helistää	_____
polkea	_____
kaiuttaa	_____
valaista	_____
kihartaa	_____

1. Millä laitteella saa tiedostosta paperiversion? Tulostimella
2. Millä hiuksista saat taipuisat? _____
3. Minkä kautta ääni kuuluu voimakkaasti? _____
4. Millä pikkulapsi leikkii? _____
5. Missä jalat ovat, kun ajat polkupyörällä? _____
6. Mitä lamput ovat? _____

MO/MÖ-SUBSTANTIIVIT

mo/mö-johtimella voi johtaa substantiiveja, jotka ilmaisevat toiminnan tapahtumisen paikan. mo/mö-substantiivit muodostetaan liittämällä mo- tai mö-johdin verbin monikon 3. persoonan vartaloon. Jos verbin lopussa on oa-yhtymä, se muuttuu oo:ksi johtimen edellä. Joskus johdin on muodossa imo/imö, ja vartalon lopusta katoaa vokaali (polttaa: **poltta**/vat + **-imo** → **polttimo**; ommella: **ompele**/vat + **-imo** → **ompelimo**).

huoltaa:	huolta /vat	+	-mo	→	huoltamo
korjata:	korjaa /vat	+	-mo	→	korjaamo
kutoa:	kuto /vat	+	-mo	→	kutomo
leipoa:	leipo /vat	+	-mo	→	leipomo
maalata:	maalaa /vat	+	-mo	→	maalaamo
pakata:	pakkaa /vat	+	-mo	→	pakkaamo

mo/mö-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	huoltamo	huoltamot
genetiivi	huoltamon	huoltamoiden
partitiivi	huoltamoa	huoltamoita
inessiivi	huoltamossa	huoltamoissa
elatiivi	huoltamosta	huoltamoista
illatiivi	huoltamoon	huoltamoihin
adessiivi	huoltamolla	huoltamoilla
ablatiivi	huoltamolta	huoltamoilta
allatiivi	huoltamolle	huoltamoille
essiivi	huoltamona	huoltamoina
translatiivi	huoltamoksi	huoltamoiksi
abessiivi	huoltamotta	huoltamoitta
komitatiivi	–	huoltamoine-
instruktiivi	–	huoltamoin

TEHTÄVIÄ: MO/MÖ-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille mo/mö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

matkustaa	<u>matkustamo</u>
näyttää	_____
ohjata	_____
katsoa	_____
kammata	_____

1. Missä matkustajat istuvat lentokoneessa? Matkustamossa
2. Missä lentokapteeni istuu lentokoneessa? _____
3. Missä ammattilainen leikkaa ja värjää hiuksia?
_____
4. Missä yleisö istuu esityksen aikana? _____
5. Missä näyttelijät esiintyvät? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille mo/mö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

herätä	<u>heräämö</u>
jalostaa	_____
kustantaa	_____
kehystää	_____
panimo	_____

1. Mihin potilaat viedään leikkauksen jälkeen? Heräämöhön
2. Missä valmistetaan mallasjuomia? _____
3. Mikä yritys julkaisee kirjoja? _____
4. Mikä teollinen laitos tekee raaka-aineesta valmisteita?
_____
5. Missä tauluihin pannaan raamit? _____

VERBISTÄ ADJEKTIIVI

VA/VÄ-ADJEKTIIVIT

va/vä-adjektiivit eli aktiivin 1. partiisiipit (ks. partiisiipeista tarkemmin kirjasta *Harjoitus tekee mestarin 2*) ilmaisevat toimintaa, joka on päättymätöntä suhteessa puheena olevaan tilanteeseen. va/vä-adjektiivit muodostetaan verbin monikon 3. persoonan vartalosta liittämällä siihen va/vä-tunnus. Adjektiivin voi muodostaa kaikista verbityypeistä.

juosta:	juokse /vat	+	-va	→	juokseva
laulaa:	laula /vat	+	-va	→	laulava
nauraa:	naura /vat	+	-va	→	naurava
purra:	pure /vat	+	-va	→	pureva
tehdä:	teke /vät	+	-vä	→	tekevä
tulla:	tule /vat	+	-va	→	tuleva
uida:	uiva /t	+	-va	→	uiva

Määritteenä, predikatiivina ja predikatiiviadverbiaalina olevat partiisiipit taipuvat sijoissa ja luvussa.

va/vä-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	tekevä	tekevät
genetiivi	tekevän	tekevien
partitiivi	tekevää	tekeviä
inessiivi	tekevässä	tekevissä
elatiivi	tekevästä	tekevistä
illatiivi	tekevään	tekeviin
adessiivi	tekevällä	tekevillä
ablatiivi	tekevältä	tekeviltä
allatiivi	tekeväille	tekeville
essiivi	tekevänä	tekevinä
translatiivi	tekeväksi	tekeviksi
abessiivi	tekevättä	tekevittä
komitatiivi	–	tekevine
instruktiivi	–	tekevin

va/vä-adjektiiveja ja (t)tava/(t)tävä-adjektiiveja (passiivin 1. partitiiveja) ja niiden käyttöä on käsitelty tarkemmin *Harjoitus tekee mestarin 2* -kirjassa.

TEHTÄVIÄ: VA/VÄ-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille va/vä-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

pysyä pysyvä
kellua _____
situa _____
periytyä _____
koskettaa _____

1. Millainen olotila on lopullinen ja muuttumaton?
Pysyvä
2. Millaisia ovat tarinat, jotka vaikuttavat tunteisiin?
_____
3. Millainen on esine, joka pysyy veden pinnalla?
_____
4. Millainen on sopimus, jota ei voi purkaa?
_____
5. Millaiset ominaisuudet me saamme geeneissä?
_____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille va/vä-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

ratkaista ratkaiseva
purra _____
hymyillä _____

vaihdella

palkita

houkutella

1. Millainen on muutos, joka muuttaa kehityksen suunnan?

Ratkaiseva

2. Millainen on kylmä ja voimakas tuuli, joka menee vaatteiden läpi?

3. Millaista on työ, josta tulee tyytyväinen olo?

4. Millaiset ihmiset näyttävät ystävällisiltä?

5. Millainen on sää, jos välillä paistaa aurinko ja välillä sataa?

6. Millainen on tarjous, jota on vaikea vastustaa?

NUT/NYT-ADJEKTIIVIT

nut/nyt-adjektiivit eli aktiivin 1. partisiipit (ks. partisiipeista tarkemmin kirjasta *Harjoitus tekee mestarin 2*) ilmaisevat toimintaa, joka on alkanut tai ollut ennen puheena olevaa tilannetta. nut/nyt-adjektiivit muodostetaan verbin perusmuodon vartalosta liittämällä siihen nut/nyt-tunnus. Verbityypeissä 4, 5 ja 6 n-kirjain kahdentuu (kiilannut). Verbityypissä 3 n-kirjain muuttuu samaksi kuin perusmuodon vartalon loppukonsonantti (tullut, purrut, juossut) eli niissä tunnuksena on lut/lyt, rut ja sut/syt. Adjektiivin voi muodostaa kaikista verbityypeistä.

juos/ta	+	-sut	→	juossut
laula/a	+	-nut	→	laulanut
naura/a	+	-nut	→	nauranut
pur/ra	+	-rut	→	purrut
teh/dä	+	-nyt	→	tehnyt
tul/la	+	-lut	→	tullut
ui/da	+	-nut	→	uinut

Määritteenä, predikatiivina ja predikatiiviadverbiaalina olevat partisiipit taipuvat sijoissa ja luvussa.

nut/nyt-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	tehnyt	tehneet
genetiivi	tehneen	tehneiden
partitiivi	tehnyttä	tehneitä
inessiivi	tehneessä	tehneissä
elatiivi	tehneestä	tehneistä
illatiivi	tehneeseen	tehneisiin
adessiivi	tehneellä	tehneillä
ablatiivi	tehneeltä	tehneiltä
allatiivi	tehneelle	tehneille
essiivi	tehneenä	tehneinä
translatiivi	tehneeksi	tehneiksi
abessiivi	tehneettä	tehneittä
komitatiivi	–	tehneine
instruktiivi	–	tehnein

nut/nyt-adjektiiveja ja (t)tu/(t)ty-adjektiiveja (passiivin 2. partisippeja) ja niiden käyttöä on käsitelty tarkemmin *Harjoitus tekee mestarin 2* -kirjassa.

TEHTÄVIÄ: NUT/NYT-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille nut/nyt-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kuolla	<u>kuollut</u>
kellastua	_____
vanheta	_____
onnistua	_____
kokea	_____

1. Millainen on eloton ihminen, eläin tai kasvi? Kuollut
2. Millaiset ovat kauan auringossa olleen kirjan sivut?
_____
3. Millainen on ihminen, joka ei enää ole niin nuori kuin ennen?
_____
4. Miksi sanotaan hyvännäköisiä valokuvia? _____
5. Miksi sanotaan jotakuta, joka on nähnyt ja tehnyt elämässään paljon?
_____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille nut/nyt-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

menestyä	<u>menestynyt</u>
tähtää	_____
oppia	_____
karata	_____
päihtyä	_____

1. Millainen on ihminen, joka on saavuttanut paljon työssään?

Menestynyt

---

2. Millainen on ihminen, jolla on paljon kirjaviisautta?

---

3. Miksi sanotaan koiraa, joka on lähtenyt kotipihastaan?

---

4. Miksi voidaan kutsua jotakuta, joka käyttäytyy hullusti?

---

5. Millainen on ihminen, joka on juonut liikaa alkoholia?

MATON/MÄTÖN-ADJEKTIIVIT

maton/mätön-adjektiivit eli kieltopartisiipit (ks. partisiipeista tarkemmin kirjasta *Harjoitus tekee mestarin 2*) ilmaisevat toiminnan tai tekemisen kieltä. maton/mätön-adjektiivit muodostetaan verbin monikon 3. persoonan vartalosta liittämällä siihen maton/mätön-tunnus. Adjektiivin voi muodostaa kaikista verbityypeistä.

juosta:	juokse /vat	+	-maton	→	juoksematon
laulaa:	laula /vat	+	-maton	→	laulamaton
nauraa:	naura /vat	+	-maton	→	nauramaton
purra:	pure /vat	+	-maton	→	purematon
tehdä:	teke /vät	+	-mätön	→	tekemätön
tulla:	tule /vat	+	-maton	→	tulematon
uida:	ui /vat	+	-maton	→	uimaton

maton/mätön-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	tekemätön	tekemättömät
genetiivi	tekemättömän	tekemättömien
partitiivi	tekemätöntä	tekemättömiä
inessiivi	tekemättömässä	tekemättömissä
elatiivi	tekemättömästä	tekemättömistä
illatiivi	tekemättömään	tekemättömiin
adessiivi	tekemättömällä	tekemättömillä
ablatiivi	tekemättömästä	tekemättömiltä
allatiivi	tekemättömälle	tekemättömille
essiivi	tekemättömänä	tekemättöminä
translatiivi	tekemättömäksi	tekemättömiksi
abessiivi	tekemättömättä	tekemättömittä
komitatiivi	–	tekemättömine
instruktiivi	–	tekemättömin

TEHTÄVIÄ: MATON/MÄTÖN-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille maton/mätön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

hakata	<u>hakkaamaton</u>
tuntea	_____
tiskata	_____
suunnitella	_____
sammua	_____
riittää	_____
ratkaista	_____
särkyä	_____

1. Millaista on metsä, jossa puut ovat kauan kasvaneet vapaasti?
Hakkaamatonta
2. Millaisia astioita pöydällä on ruokailun jälkeen?
_____
3. Millaista panssarilasi on?
_____
4. Millainen tuli palaa aina?
_____
5. Millaisia vieraat ihmiset ovat?
_____
6. Millaista spontaani toiminta on?
_____
7. Millainen määrä on liian pieni?
_____
8. Millaisena päättyy taistelu, jos kumpikaan osapuoli ei voita?
_____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille maton/mätön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

huomata	<u>huomaamaton</u>
odottaa	_____
lukita	_____
unohtua	_____
selittää	_____
kesyttää	_____
asua	_____

1. Millaista virhettä voi tuskin havaita?
Huomaamatonta
2. Millaisista ovista pääsee helposti sisään?
_____
3. Millaisia autiot talot ovat?
_____
4. Millaisia tapahtumia yllätykset aina ovat?
_____
5. Millaisia ilmiöitä ihmeet ovat?
_____
6. Millaisia villieläimet ovat?
_____
7. Millaiset muistot muistaa aina?
_____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille maton/mätön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kutsua	<u>kutsumaton</u>
välttää	_____
kokea	_____
käyttää	_____
pestä	_____

1. Vieraat, jotka tulevat yllättäen, ovat kutsumattomia vieraita.
2. Toimenpiteet, jotka on pakko tehdä, ovat _____.
3. Likapyykkikorissa on _____ vaatteita.
4. Kaupassa voi joskus vaihtaa ostetun tavarán, jos se on _____.
5. Nuoret ovat vielä _____.

SUBSTANTIIVISTA ADJEKTIIVI

TON/TÖN-ADJEKTIIVIT

ton/tön-johtimella voi johtaa adjektiiveja, jotka ilmaisevat kantasanan nimeämän asian puuttumista. ton/tön-adjektiivit muodostetaan liittämällä ton- tai tön-johdin yksikön genetiivivartaloon.

apu:	avu /n	+	-ton	→	avuton
hyöty:	hyödy /n	+	-tön	→	hyödytön
käsi:	käde /n	+	-tön	→	kädetön
toivo:	toivo /n	+	-ton	→	toivoton

ton/tön-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	toivoton	toivottomat
genetiivi	toivottoman	toivottomien
partitiivi	toivotonta	toivottomia
inessiivi	toivottomassa	toivottomissa
elatiivi	toivottomasta	toivottomista
illatiivi	toivottomaan	toivottomiin
adessiivi	toivottomalla	toivottomilla
ablatiivi	toivottomalta	toivottomilta
allatiivi	toivottomalle	toivottomille
essiivi	toivottomana	toivottomina
translatiivi	toivottomaksi	toivottomiksi
abessiivi	toivottomatta	toivottomitta
komitatiivi	–	toivottomine-
instruktiivi	–	toivottomin

TEHTÄVIÄ: TON/TÖN-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille ton/tön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

ammattitaito	<u>ammattitaidoton</u>
pilvi	_____
asunto	_____
tarve	_____
maku	_____
kiire	_____
lumi	_____

1. Millaiset henkilöt tarvitsevat koulutusta?
Ammattitaidottomat
2. Millaiset ihmiset nukkuvat siltojen alla?
_____
3. Millaisena talvena ei voi hiihtää? _____
4. Millaiselta taivaalta aurinko paistaa kirkkaasti?
_____
5. Millaisia vaatteita viedään kirpputorille? _____
6. Millaista on ruoka, jossa ei ole mausteita? _____
7. Millaista on rauhallinen elämä? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille ton/tön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kansi	<u>kanneton</u>
kivi	_____

luu _____
kipu _____
lehti _____
gluteeni _____
ilme _____

1. Millainen on avonainen astia? Kanneton
2. Millainen nukutuksessa tehty leikkaus on? _____
3. Millaisia oliiveja voi ostaa kaupasta? _____
4. Millaisia tuotteita keliakiaa sairastavat voivat syödä?
_____
5. Millaista lihaa paisti on? _____
6. Millaisia koivut ja pihlajat ovat talvella? _____
7. Millaiset kasvot eivät paljasta tunteita? _____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille ton/tön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

nimi nimetön
veri _____
ranta _____
vika _____
aika _____
henki _____
lepo _____

1. Millaisena ihminen haluaa esiintyä, jos hän toimii anonyymisti?
Nimettömänä
2. Millaiseksi sanotaan vallankumousta, joka tapahtuu ilman väkivaltaa?
_____

3. Millainen on ihminen, joka ei ole tehnyt mitään pahaa?

_____

4. Millainen hermostunut ihminen on? _____

5. Millaiseksi kuollutta voi myös sanoa? _____

6. Miltä avomeri näyttää? _____

7. Millainen tyyli on aina muodikas? _____

TEHTÄVÄ 4

Täytä viivoille ton/tön-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

pelko _____ *peloton*

puolue _____

koti _____

tunto _____

laki _____

savu _____

1. Rohkeat ihmiset ovat *pelottomia*.

2. Jos hammas puudutetaan, se on _____.

3. Kaikki rikokset ovat _____ tekoja.

4. Neutraalit ja objektiiviset mielipiteet ovat _____.

5. Tilaa, jossa ei saa tupakoida, sanotaan _____.

6. Ihmiset, joilla ei ole asuntoa, ovat _____.

KAS/KÄS-ADJEKTIIVIT

kas/käs-johtimella voi johtaa adjektiiveja, jotka ilmaisevat kantasanan paljoutta tai runsautta. kas/käs-adjektiivit muodostetaan liittämällä kas- tai käs-johdin yksikön genetiivivartaloon.

arvo:	arvo /n	+	-kas	→	arvokas
lahja:	lahja /n	+	-kas	→	lahjakas
muoti:	muodi /n	+	-kas	→	muodikas
nuori:	nuore /n	+	-kas	→	nuorekas
seksi:	seksi /n	+	-käs	→	seksikäs
taito:	taido /n	+	-kas	→	taidokas

kas/käs-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	arvokas	arvokkaat
genetiivi	arvokkaan	arvokkaiden
partitiivi	arvokasta	arvokkaita
inessiivi	arvokkaassa	arvokkaissa
elatiivi	arvokkaasta	arvokkaista
illatiivi	arvokkaaseen	arvokkaihin
adessiivi	arvokkaalla	arvokkailla
ablatiivi	arvokkaalta	arvokkailta
allatiivi	arvokkaalle	arvokkaille
essiivi	arvokkaana	arvokkaina
translatiivi	arvokkaaksi	arvokkaiksi
abessiivi	arvokkaatta	arvokkaita
komitatiivi	–	arvokkaine-
instruktiivi	–	arvokkain

TEHTÄVIÄ: KAS/KÄS-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille kas/käs-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tyyli	<u>tyylikäs</u>
mehu	_____
laatu	_____
onni	_____
pelko	_____
sisu	_____
ikä	_____

1. Millainen on elegantti puku? Tyylikäs
2. Millaisella ihmisellä on usein hyvä tuuri? _____
3. Millaisia korkealaatuiset tuotteet ovat? _____
4. Millainen ihminen ei anna helposti periksi? _____
5. Millaisia yli 75-vuotiaat ovat? _____
6. Millainen arka ihminen on? _____
7. Millainen on tuore appelsiini? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille kas/käs-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

mies	<u>miehekäs</u>
äly	_____
nenä	_____
vauhti	_____
into	_____

ryhti

koko

1. Millaisia maskuliiniset miehet ovat? Miehekkäitä
2. Millaisilla henkilöillä on korkea ÄÖ? _____
3. Millaisella henkilöllä on kova halu tehdä jotakin? _____
4. Millaisia ovat ivalliset ja näsäviisaat ihmiset? _____
5. Mikä on synonyymi sanoille iso ja suuri? _____
6. Millainen on suoraselkäinen ihminen? _____
7. Millaista on nopea toiminta? _____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille kas/käs-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

itse

itsekäs

rytmi

vara

nero

ääni

nimi

1. Millaisia egoistit ovat? Itsekkäitä
2. Millainen on mainio idea, jota kukaan muu ei ole keksinyt?
_____
3. Millaista musiikkia rumba ja samba on? _____
4. Millaisia kuuluisat henkilöt ovat? _____
5. Millaisia rikkaat ihmiset ovat? _____
6. Millaisen ihmisen läsnäolon kaikki kuulevat? _____

LLINEN-ADJEKTIIVIT

llinen-johtimella voi johtaa adjektiiveja, jotka ilmaisevat kaltaisuutta tai omistusta. llinen-adjektiivit muodostetaan liittämällä llinen-johdin yksikön genetiivivartaloon.

hyöty:	hyödy /n	+	-llinen	→	hyödyllinen
perhe:	perhee /n	+	-llinen	→	perheellinen
sotilas:	sotilaa /n	+	-llinen	→	sotilaallinen
taide:	taitee /n	+	-llinen	→	taiteellinen
tosi:	tode /n	+	-llinen	→	todellinen

llinen-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	hyödyllinen	hyödylliset
genetiivi	hyödyllisen	hyödyllisten
partitiivi	hyödyllistä	hyödyllisiä
inessiivi	hyödyllisessä	hyödyllisissä
elatiivi	hyödyllisestä	hyödyllisistä
illatiivi	hyödylliseen	hyödyllisiin
adessiivi	hyödyllisellä	hyödyllisillä
ablatiivi	hyödylliseltä	hyödyllisiltä
allatiivi	hyödylliselle	hyödyllisille
essiivi	hyödyllisenä	hyödyllisinä
translatiivi	hyödylliseksi	hyödyllisiksi
abessiivi	hyödyllisettä	hyödyllisittä
komitatiivi	–	hyödyllisine-
instruktiivi	–	hyödyllisin

TEHTÄVIÄ: LLINEN-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille llinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

jalka	<u>jalallinen</u>
huppu	_____
lepo	_____
ruutu	_____
aihe	_____
kirkko	_____
ammatti	_____

1. Millainen lasi pikari on? Jalallinen
2. Millaisessa takissa on päähine mukana?
_____
3. Millainen on kuvio, jossa on sekä pysty- että vaakasuoria raitoja?
_____
4. Millaiset ovat häät, joissa pappi vihkii avioparin alttarin ääressä?
_____
5. Millainen on ihminen, joka ei jännitä eikä hermostu?
_____
6. Millaista on koulutus, jonka tarkoituksena on oppia tietyt työtehtävät?
_____
7. Millainen on muutos, johon on hyvä syy? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille llinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

hedelmä	<u>hedelmällinen</u>
tappio	_____
eläin	_____
henki	_____
poikkeus	_____
ase	_____
käsi	_____

1. Millaisessa maaperässä kasvit kasvavat hyvin? Hedelmällisessä
2. Millaista on yritystoiminta, jossa kustannukset ovat suurempia kuin tulot? _____
3. Millaisessa ryöstössä käytetään haulikkoa apuna? _____
4. Millaisiksi eläintieteessä sanotaan ihmisiä ja apinoita?
_____
5. Millaista on brutaali käytös? _____
6. Millaisiksi sanotaan asioita, jotka koskevat uskontoa?
_____
7. Millainen tilanne on epätavallinen? _____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille llinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tiede	<u>tieteellinen</u>
sääntö	_____
kansi	_____
pinta	_____
kieli	_____

pari

tuttava

1. Millainen tutkimus on objektiivista ja perustuu tosiasioihin?

Tieteellinen

2. Millainen toiminta jatkuu ja toistuu samanlaisena?

3. Millaisessa astiassa ruoka säilyy parhaiten?

4. Millaisia lukuja ovat numerot 2, 4 ja 6?

5. Millaisia ovat ihmiset, jotka puhuvat vieraille henkilöille?

6. Millaiseksi sanotaan ihmistä, joka ei osaa ajatella vakavasti eikä syvällisesti?

7. Millaisia ongelmia maahanmuuttajilla ennen kaikkea on?

TEHTÄVÄ 4

Täytä viivoille llinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

seura

seurallinen

kauppa

ruumis

siipi

sankari

kuningas

suu

1. Millaisia sosiaaliset ihmiset ovat? *Seurallisia*

2. Millaisia eläimiä linnut ja perhoset ovat?

3. Millaisessa työssä tarvitaan lihasvoimaa? _____
4. Millaisessa kokeessa opiskelija vastaa puhumalla?
_____
5. Kuinka toimivat henkilöt, jotka pelastavat toisen ihmisen hengen?
_____
6. Millaisia henkilöitä ovat prinssit ja prinsessat?
_____
7. Millaisilla tv-kanavilla esitetään mainoksia? _____

TEHTÄVÄ 5

Täytä viivoille llinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

luonto	<u>luonnollinen</u>
häpeä	_____
talous	_____
terveys	_____
hetki	_____
järke	_____
paikka	_____

1. Kuinka käyttäytyy ihminen, joka ei teeskentele? Luonnollisesti
2. Millaista on toiminta, joka koskee vain yhtä aluetta?
_____
3. Millaisia tapahtumia skandaalit ovat? _____
4. Millaisia ovat ongelmat, joissa on kysymys rahasta?
_____
5. Millaista on kipu, joka menee nopeasti ohi?
_____
6. Millaisista syistä joutuu sairaseläkkeelle? _____
7. Millaiset asiat voi ymmärtää rationaalisesti? _____

TEHTÄVÄ 6

Täytä viivoille llinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

myrkky	<u>myrkyllinen</u>
palkka	_____
puute	_____
tunne	_____
haitta	_____
tulos	_____
haaste	_____

1. Mamba ja kobra ovat myrkyllisiä käärmeitä.
2. Tiedot, jotka eivät ole täydellisiä, ovat _____.
3. Lakisääteiset lomat ovat työntekijälle _____ lomia.
4. Rakkauslaulut ovat usein _____.
5. Toiminta, jolla saavutetaan jotakin konkreettista, on _____.
6. Tupakanpolto on _____ terveydelle.
7. Vaikeat, mutta samalla mielenkiintoiset työtehtävät ovat _____.

MAINEN/MÄINEN-ADJEKTIIVIT

mainen/mäinen-johtimella voi johtaa adjektiiveja, jotka ilmaisevat samankaltaisuutta. mainen/mäinen-adjektiivit muodostetaan liittämällä mainen- tai mäinen-johdin yksikön nominatiiviin; viimeinen vokaali katoaa joskus. Jos kantasana on nen-loppuinen, mainen- tai mäinen-johdin liitetään sen genetiivivartaloon, jonka viimeinen vokaali katoaa.

kone + **-mainen** → **konemainen**
neliö + **-mäinen** → **neliömäinen**
satu + **-mainen** → **satumainen**
tyttö + **-mäinen** → **tyttömäinen**

Kekkonen: **Kekkose/n** + **-mainen** → **kekkosmainen**
perhonen: **perhose/n** + **-mainen** → **perhosmainen**

mainen/mäinen-adjektiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	konemainen	konemaiset
genetiivi	konemaisen	konemaisten
partitiivi	konemaista	konemaisia
inessiivi	konemaisessa	konemaisissa
elatiivi	konemaisesta	konemaisista
illatiivi	konemaiseen	konemaisiin
adessiivi	konemaisella	konemaisilla
ablatiivi	konemaiselta	konemaisilta
allatiivi	konemaiselle	konemaisille
essiivi	konemaisena	konemaisina
translatiivi	konemaiseksi	konemaisiksi
abessiivi	konemaisetta	konemaisitta
komitatiivi	–	konemaisine-
instruktiivi	–	konemaisin

TEHTÄVIÄ: MAINEN/MÄINEN-ADJEKTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille mainen/mäinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

enkeli	<u>enkelimäinen</u>
harso	_____
poika	_____
neste	_____
kana	_____

1. Millainen on poikkeuksellisen hyvä ja sydämellinen ihminen?
Enkelimäinen
2. Millaista ohut ja läpinäkyvä kangas on?
_____
3. Millaiset tytöt kiipeilevät puissa ja ajavat mopolla?
_____
4. Millaista juokseva aine on? _____
5. Millaisiksi typeriä naisia joskus nimitetään? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille mainen/mäinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kaupunki	<u>kaupunkimainen</u>
kaava	_____
hame	_____
ammatti	_____
laitos	_____

1. Millainen on maisema, jossa näkyy kerrostaloja?
Kaupunkimainen
2. Millaista on rikollisuus, josta on tullut elinkeino?
_____
3. Millaista on toiminta, joka noudattaa aina samaa mallia?
_____
4. Millainen asu on skotlantilaisilla säkkipillinsoittajilla?
_____
5. Millaisia suuret sairaalat ja koulut ovat?
_____

TEHTÄVÄ 3

Täytä viivoille mainen/mäinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kide	<u>kidemäinen</u>
puisto	_____
aalto	_____
lieriö	_____
ilmiö	_____
räjähdy	_____

1. Millaista merisuola on? Kidemäistä
2. Kuinka tulipalo leviää, jos se leviää nopeasti?
_____
3. Millainen on kaupunkimaisema, jossa on paljon vihreää?
_____
4. Millainen viiva kulkee ylös ja alas? _____
5. Millaisia ovat uskomattoman hienot suoritukset?
_____

6. Millainen sylinteri on muodoltaan? _____

TEHTÄVÄ 4

Täytä viivoille mainen/mäinen-adjektiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

jättiläinen   jättiläismäinen
painajainen   _____
nainen   _____
lautanen   _____
raakalainen   _____

1. Millainen on valtavan suuri? Jättiläismäinen
2. Millainen on ahdistava ja pelottava tunnelma?
_____
3. Millaista brutaali käytös on?
_____
4. Millaisia paraboliantennit ovat?
_____
5. Millaiseksi joskus nimitetään miestä, jossa on feminiinisiä piirteitä?
_____

ADJEKTIIVISTA SUBSTANTIIVI

US/YS- JA UUS/YYS-SUBSTANTIIVIT

us/ys- ja uus/yys-johtimella voi johtaa substantiiveja, jotka ilmaisevat ominaisuutta, omaksuttua asennetta tai asiain tilaa. us/ys- ja uus/yys-substantiivien muodostaminen on melko epäsäännöllistä.

uus/yys-substantiivit

- 1) uus/yys-substantiivi muodostetaan **nen-päätteisistä adjektiiveista** niin, että johdin liitetään genetiivivartaloon. Vartalon lopusta katoaa e.
käytännöllinen: **käytännöllise/n** + **-yys** → **käytännöllisyys**
suomalainen: **suomalaise/n** + **-uus** → **suomalaisuus**
tyytyväinen: **tyytyväise/n** + **-yys** → **tyytyväisyys**
- 2) uus/yys-substantiivi muodostetaan **ton/tön-päätteisistä adjektiiveista** niin, että johdin liitetään genetiivivartaloon. Vartalon lopusta katoaa a/ä.
onneton: **onnettoma/n** + **-uus** → **onnettomuus**
työtön: **työttömä/n** + **-yys** → **työttömyys**
välttämätön: **välttämättömä/n** + **-yys** → **välttämättömyys**
- 3) uus/yys-substantiivi muodostetaan **a/ä-päätteisistä adjektiiveista** niin, että johdin liitetään nominatiiviin. Lopusta katoaa a/ä.
ankara + **-uus** → **ankaruus**
kylmä + **-yys** → **kylmyys**
lihava + **-uus** → **lihavuus**
vanha + **-uus** → **vanhuus**
- 4) uus/yys-substantiivi muodostetaan **i-päätteisistä adjektiiveista** niin, että johdin liitetään essiivivartaloon. Vartalon lopusta katoaa e.
pieni: **piene/nä** + **-uus** → **pienuus**
suuri: **suure/na** + **-uus** → **suuruus**
uusi: **uute/na** + **-uus** → **uutuus**

- 5) uus/yys-substantiivi muodostetaan **as-päätteisistä adjektiiveista**, joissa on kolme tavua ja joiden vartalo päättyy kahteen vokaaliin, niin, että johdin liitetään genetiivivartaloon. Vartalon lopun vokaalit katoavat.

arvokas: **arvokkaa/n** + **-uus** → **arvokkuus**

älykäs: **älykkää/n** + **-yys** → **älykkyys**

- 6) Ominaisuutta kuvaava substantiivi muodostetaan **lias-päätteisistä adjektiiveista** niin, että johdin -isuus tai -isyys liitetään sanan genetiivivartaloon jonka lopusta on kadonnut toinen vokaali.

antelias: **anteliaa/n** + **-isuus** → **anteliaisuus**

kohtelias: **kohteliaa/n** + **-isuus** → **kohteliaisuus**

toimelias: **toimeliaa/n** + **-isuus** → **toimeliaisuus**

uus/yys-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	onnettomuus	onnettomuudet
genetiivi	onnettomuuden	onnettomuuksien
partitiivi	onnettomuutta	onnettomuuksia
inessiivi	onnettomuudessa	onnettomuuksissa
elatiivi	onnettomuudesta	onnettomuuksista
illatiivi	onnettomuuteen	onnettomuuksiin
adessiivi	onnettomuudella	onnettomuuksilla
ablatiivi	onnettomuudelta	onnettomuuksilta
allatiivi	onnettomuudelle	onnettomuuksille
essiivi	onnettomuutena	onnettomuuksina
translatiivi	onnettomuudeksi	onnettomuuksiksi
abessiivi	onnettomuudetta	onnettomuuksitta
komitatiivi	–	onnettomuuksine-
instruktiivi	–	onnettomuuksin

us/ys-substantiivit

- 1) us/ys-substantiivi muodostetaan **e, o/ö tai u/y**-loppuisista adjektiiveista niin, että johdin liitetään nominatiiviin.

hieno + **-us** → **hienous**

hullu + **-us** → **hulluus**

hölmö + **-ys** → **hölmöys**

terve + **-ys** → **terveys**

tosikko + **-us** → **tosikkous**
tyly + **-ys** → **tylyys**

- 2) us/ys-substantiivi muodostetaan **as/äs-loppuisista adjektiiveista** niin, että johdin liitetään genetiivivartaloon. Vartalon lopusta katoaa toinen a/ä.

rakas: **rakkaa/n** + **-us** → **rakkaus**
rikas: **rikkaa/n** + **-us** → **rikkaus**
sairas: **sairaa/n** + **-us** → **sairaus**
vilkas: **vilkaa/n** + **-us** → **vilkkkaus**

- 3) us/ys-substantiivi muodostetaan **adjektiiveista, joiden lopussa on kaksi vokaalia**. Johdin liitetään vartaloon, jonka lopusta katoaa jälkimmäinen vokaali.

harmaa + **-us** → **harmaus**
korkea + **-us** → **korkeus**
leveä + **-ys** → **leveys**
makea + **-us** → **makeus**
nopea + **-us** → **nopeus**
vapaa + **-us** → **vapaus**
viileä + **-ys** → **viileys**

us/ys-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	hienus	hienoudet
genetiivi	hienouden	hienouksien
partitiivi	hienoutta	hienouksia
inessiivi	hienoudessa	hienouksissa
elatiivi	hienoudesta	hienouksista
illatiivi	hienouteen	hienouksiin
adessiivi	hienoudella	hienouksilla
ablatiivi	hienoudelta	hienouksilta
allatiivi	hienoudelle	hienouksille
essiivi	hienoutena	hienouksina
translatiivi	hienoudeksi	hienouksiksi
abessiivi	hienoudetta	hienouksitta
komitatiivi	–	hienouksine-
instruktiivi	–	hienouksin

TEHTÄVIÄ: US/YS- JA UUS/YYS-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

nen-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

itsenäinen	<u>itsenäisyys</u>
syllinen	_____
rehellinen	_____
yksinäinen	_____
täydellinen	_____
mahdollinen	_____
uskollinen	_____

1. Mitä Suomessa juhlitaan 6. joulukuuta? Itsenäisyyttä
2. Mikä estää ihmisiä varastamasta? _____
3. Mistä sellaiset ihmiset kärsivät, joilla ei ole perhettä eikä ystäviä?
_____
4. Mikä täytyy ensin todistaa, jotta rikollinen voidaan tuomita?
_____
5. Mikä on koiran paras ominaisuus? _____
6. Mitä perfektionistit tavoittelevat? _____
7. Mitä tilaisuudet yrittää jotakin uutta ovat? _____

TEHTÄVÄ 2

nen-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kokonainen	<u>kokonaisuus</u>
teollinen	_____
salainen	_____
kansainvälinen	_____
erikoinen	_____
kiitollinen	_____
kansallinen	_____
ikuinen	_____

1. Mihin osat kuuluvat? Kokonaisuuteen
2. Mitä ei kerrota kenellekään? _____
3. Miksi specialiteettia myös kutsutaan? _____
4. Miksi kutsutaan kuulumista johonkin kansaan?
_____
5. Mitä suurimittainen tavaratuotanto on? _____
6. Mikä on loppumaton aika? _____
7. Mitä me tunnemme sellaista henkilöä kohtaan, joka on auttanut meitä?
_____
8. Mitä eri maiden väliset kontaktit lisäävät?
_____

TEHTÄVÄ 3

ton/tön-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämäl oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tajuton   tajuttomuus
välinpitämätön   _____
kuolematon   _____
äänetön   _____
uskoton   _____
uneton   _____

1. Miksi sanotaan tilaa, jossa ihminen on tiedoton?
tajuttomuudeksi
2. Mitä hiljaisuus on? _____
3. Mistä kärsivät ihmiset, jotka nukkuvat huonosti?
_____
4. Mikä voi johtaa avioeroon? _____
5. Mitä kiinnostuksen puute on? _____
6. Mitä ihmiset ovat kautta aikojen tavoitelleet?
_____

TEHTÄVÄ 4

a-/ä-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

valoisa   valoisuus
köyhä   _____
tilava   _____
laiska   _____
itsevarma   _____

tarkka _____

kuiva _____

1. Mikä Suomen kesässä on ulkomaalaisten mielestä eksoottista?

Valoisuus

2. Mitä mitataan litroissa ja kuutioissa? _____

3. Mitä kehittyvistä maista yritetään poistaa? _____

4. Mikä ongelma vaivaa alueita, joilla sataa vain vähän?

5. Mitä ominaisuutta tarvitsee, jos haluaa esiintyä julkisesti?

6. Mitä kirurgin työssä tarvitaan? _____

7. Mikä on kaikkien muiden paheiden äiti? _____

TEHTÄVÄ 5

a-/ä-päätteisistä ja i-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

pätevä _____

pätevyys

kestävä _____

märkä _____

uusi _____

nöyrä _____

pieni _____

laaja _____

1. Miksi kompetenssia myös kutsutaan? Pätevyudeksi

2. Mistä kasvit kärsivät, jos sataa liikaa? _____

3. Mikä on eduksi, jos pitää mahtua ryömimään ahtaaseen koloon?

4. Mikä on jonkin asian pinta-ala tai koko? _____
5. Mitä maratonjuoksijalta vaaditaan? _____
6. Miksi kutsutaan tuotetta, jota ei aikaisemmin ole ollut markkinoilla?
_____
7. Mitä liian itsevarmojen ihmisten olisi syytä oppia?
_____

TEHTÄVÄ 6

as/äs-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

tyylikäs	<u>tyylikkyys</u>
tehokas	_____
kyvykäs	_____
itsekäs	_____
neuvokas	_____

1. Mistä ranskalaiset naiset ovat kuuluisia? Tyylikkyydestä
2. Mitä rationalisoinnilla tavoitellaan yrityksissä?
_____
3. Minkä avulla voi selviytyä vaikeista tilanteista?
_____
4. Mistä meitä kaikkia voi syyttää, jos ajattelemme vain omia etujamme?
_____
5. Mikä tarkoittaa samaa kuin taito ja osaaminen?
_____

TEHTÄVÄ 7

lias-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille uus/yys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

kivulias	<u>kivuliaisuus</u>
tuottelias	_____
puhelias	_____
loistelias	_____
unelias	_____
vaitelias	_____

1. Miksi kutsutaan tuskallisuutta ja kipeyttä? Kivuliaisuudeksi
2. Mitä ei puuttunut suurten ruhtinain komeista hoveista?
_____
3. Mikä voi olla haitta, jos pitäisi olla hiljaa ja keskittyä?
_____
4. Minkä ominaisuuden avulla kirjailija pystyy kirjoittamaan uuden kirjan joka vuosi? _____
5. Mikä tunnelma voi olla vallalla rauhallisessa ja kiireettömässä pikkukylässä? _____
6. Mikä voi olla eduksi, jos ei ole mitään järkevää sanottavaa?
_____

TEHTÄVÄ 8

e-, o/ö- tai u/y-vokaaliin päättyvistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

ujo	<u>ujous</u>
ahne	_____
aito	_____

kalju _____

siro _____

1. Mikä estää ihmisiä joskus keskustelemasta? Ujous
2. Mikä saa ihmiset haluamaan aina vain lisää kaikkea? _____
3. Mikä ulkonäköön liittyvä ominaisuus periytyy miehillä?
_____
4. Mikä on tyypillistä balettianssijoille? _____
5. Mikä tarkoittaa samaa kuin autenttisuus? _____

TEHTÄVÄ 9

as/äs-päätteisistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

raskas raskaus

ahdas _____

liukas _____

puhdas _____

hidas _____

viisas _____

1. Mikä iloinen odotus kestää yhdeksän kuukautta? Raskaus
2. Mitä vastaan tielle levitetään talvella suolaa? _____
3. Mitä hyvä hygienia on? _____
4. Mistä ominaisuudesta etana on tunnettu? _____
5. Mitä vanhuus tuo mukanaan? _____
6. Mitä pelkäävät ihmiset, joilla on klaustrofobia?
_____

TEHTÄVÄ 10

Kahteen vokaaliin päättyvistä adjektiiveista muodostettavat substantiivit

Täytä viivoille us/ys-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

vaikea	<u>vaikeus</u>
sokea	_____
pimeä	_____
kostea	_____
ylpeä	_____
vihreä	_____
sitkeä	_____

1. Mitä kaikilla ihmisillä on joskus elämässä? Vaikeuksia
2. Missä homesienet viihtyvät? _____
3. Mikä vaivaa ihmistä, joka ei näe? _____
4. Mistä kaamosmasennus johtuu? _____
5. Mistä Irlannin luonto on kuuluisa? _____
6. Mitä sisu ennen kaikkea on? _____
7. Mitä me tunnemme, kun olemme onnistuneet hyvin?
_____

SUBSTANTIIVISTA SUBSTANTIIVI

LLINEN-SUBSTANTIIVIT

llinen-johtimella voi johtaa substantiiveja, jotka ilmaisevat ilmaisevat mittaa tai määrää. llinen-substantiivit muodostetaan liittämällä llinen-johdin yksikön genetiivivartaloon.

kassi:	kassi/n	+	-llinen	→	kassillinen
kattila:	kattila/n	+	-llinen	→	kattilallinen
kuppi:	kupi/n	+	-llinen	→	kupillinen
lasi:	lasi/n	+	-llinen	→	lasillinen
purkki:	purki/n	+	-llinen	→	purkillinen
rasia:	rasia/n	+	-llinen	→	rasiallinen

Isällä on takapenkillä **kassillinen** ruokatavaroita.

Tuo kaupasta kaksi **purkillista** jogurttia!

llinen-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	kassillinen	kassilliset
genetiivi	kassillisen	kassillisten
partitiivi	kassillista	kassillisia
inessiivi	kassillisessa	kassillisissa
elatiivi	kassillisesta	kassillisista
illatiivi	kassilliseen	kassillisiin
adessiivi	kassillisella	kassillisilla
ablatiivi	kassilliselta	kassillisilta
allatiivi	kassilliselle	kassillisille
essiivi	kassillisena	kassillisina
translatiivi	kassilliseksi	kassillisiksi
abessiivi	kassillisetta	kassillisitta
komitatiivi	–	kassillisine-
instruktiivi	–	kassillisin

TEHTÄVIÄ: LLINEN-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille llinen-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

teelusikka teelusikallinen
pussi _____
sanko _____
kauha _____
tuoppi _____

1. Kakkutaikinaan pannaan kaksi teelusikallista leivinjauhetta.
2. Otin _____ keittoa.
3. Joimme yhdet _____ olutta.
4. Haimme järvestä _____ vettä.
5. Söitkö sinä koko _____ karkkeja?

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille llinen-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

aski askillinen
lautanen _____
hyppynen _____
säkki _____
koura _____

pullo

tukku

1. Ketjupolttaja voi polttaa kaksikin askillista
tupakkaa päivässä.
2. Hellepäivänä voi kulua monta _____
juotavaa.
3. Olen todella kylläinen, sillä söin kaksi _____
makaronilaatikkoa.
4. Naapuri toi meille puutarhastaan _____
omenoita.
5. Ruokaan lisätään vain _____
chilipippuria.
6. Voitin pelissä _____ kolikoita.
7. Asiakas nosti pankista _____
seteleitä.

STO/STÖ- JA ISTO/ISTÖ-SUBSTANTIIVIT

sto/stö- ja isto/istö-johtimella voi johtaa substantiiveja, jotka ilmaisevat ihmisryhmää, joukkoa tai toisinaan paikkaa.

sto/stö-substantiivit muodostetaan liittämällä sto- tai stö-johdin yksikön genetiivivartaloon.

hermo:	hermo /n	+	-sto	→	hermosto
hintä:	hinna /n	+	-sto	→	hinnasto
kirja:	kirja /n	+	-sto	→	kirjasto
kortti:	korti /n	+	-sto	→	kortisto
raha:	raha /n	+	-sto	→	rahasto
sana:	sana /n	+	-sto	→	sanasto
vara:	vara /n	+	-sto	→	varasto

si-loppuisissa sanoissa sto/stö-johdin liitetään suoraan nominatiiviin: (vesi + -stö → vesistö). nen-loppuisissa sanoissa johdin liitetään muotoon, josta nen-pääte on kadonnut (aakko/nen + -sto → aakkosto).

isto/istö-substantiivit muodostetaan liittämällä isto- tai istö-johdin yksikön genetiivivartaloon. Vartalon lopusta katoaa vokaali.

lehti:	lehde /n	+	-istö	→	lehdistö
mies:	miehe /n	+	-istö	→	miehistö
saari:	saare /n	+	-istö	→	saaristö
säe:	säkee /n	+	-istö	→	säkeistö
toimi:	toime /n	+	-istö	→	toimistö

sto/stö-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	hermosto	hermostot
genetiivi	hermoston	hermostojen
partitiivi	hermostoa	hermostoita
inessiivi	hermostossa	hermostoissa
elatiivi	hermostosta	hermostoista
illatiivi	hermostoon	hermostoihin
adessiivi	hermostolla	hermostoilla
ablatiivi	hermostolta	hermostoilta
allatiivi	hermostolle	hermostoille
essiivi	hermostona	hermostoina
translatiivi	hermostoksi	hermostoiksi
abessiivi	hermostotta	hermostoitta
komitatiivi	–	hermostoine-
instruktiivi	–	hermostoin

TEHTÄVIÄ: STO/STÖ- JA ISTO/ISTÖ-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille sto/stö- tai isto/istö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

astia	<u>astiassto</u>
ilma	_____
suoli	_____
vuori	_____
henkilö	_____
saari	_____
vesi	_____
laiva	_____

1. Mikä on kokoelma samanlaisia kuppeja ja lautasia? Astiassto
2. Mikä Ahvenanmaa on? _____
3. Mitä joet, järvet ja meret ovat? _____
4. Missä on monta alusta? _____
5. Missä ruoka liikkuu, kun olemme syöneet sen? _____
6. Miksi kutsutaan työpaikan kaikkia työntekijöitä?
_____
7. Mikä on jollekin alueelle tyypillinen ja muuttumaton säätila?
_____
8. Mitä Andit ja Alpit ovat? _____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille sto/stö- tai isto/istö-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

mies	<u>miehistö</u>
verkko	_____
väki	_____
tieto	_____
virka	_____

1. Miksi sanotaan laivan tai lentokoneen henkilökuntaa?
miehistöksi
2. Mitä tietokoneessa on? _____
3. Missä hoidetaan julkisen sektorin asioita?
_____
4. Mikä on populaation synonyymi? _____
5. Minkä yhteydet toisiin ihmisiin ja paikkoihin muodostavat?
_____

LA/LÄ-SUBSTANTIIVIT

la/lä-johtimella voi johtaa substantiiveja, jotka ilmaisevat paikkaa. la/lä-substantiivit muodostetaan liittämällä la- tai lä-johdin yksikön essiivivartaloon.

kahvi: **kahvi**/na + **-la** → **kahvila**
kana: **kana**/na + **-la** → **kanala**
kylpy: **kylpy**/na + **-lä** → **kylpylä**
ravinto: **ravinto**/na + **-la** → **ravintola**

la/lä-substantiivien taivutus

Sijamuoto	yksikkö	monikko
nominatiivi	kahvila	kahvilat
genetiivi	kahvilan	kahviloiden
partitiivi	kahvilaa	kahviloita
inessiivi	kahvilassa	kahviloissa
elatiivi	kahvilasta	kahviloista
illatiivi	kahvilaan	kahviloihin
adessiivi	kahvilalla	kahviloilla
ablatiivi	kahvilalta	kahviloilta
allatiivi	kahvilalle	kahviloille
essiivi	kahvilana	kahviloina
translatiivi	kahvilaksi	kahviloiksi
abessiivi	kahvilatta	kahviloitta
komitatiivi	–	kahviloine-
instruktiivi	–	kahviloin

TEHTÄVIÄ: LA/LÄ-SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Täytä viivoille la/lä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

mummo	<u>mummola</u>
ydinvoima	_____
vanki	_____
asunto	_____
neuvo	_____
pesu	_____
pappi	_____

1. Miksi lapsenlapset sanovat isovanhempien kotia?
mummolaksi
2. Mihin likapyykin voi viedä, jos ei halua pestä sitä itse?
_____
3. Missä tuotetaan atomienergiaa?
_____
4. Missä rikolliset kärsivät rangaistusta?
_____
5. Missä odottavat ja pienten lasten äidit käyvät?
_____
6. Missä kirkkoherrat asuivat ennen?
_____
7. Missä opiskelijat usein asuvat?
_____

TEHTÄVÄ 2

Täytä viivoille la/lä-substantiivit. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä oikeaa sanaa oikeassa sijamuodossa.

sika	<u>sikala</u>
ruoka	_____
siirto	_____
räkä	_____
huvi	_____

1. Miksi sanotaan rakennusta, jossa pidetään sikoja?
Sikalalaksi
2. Miksi voidaan kutsua kapakkaa, joka on epäsiisti ja jonka asiakaskunta voi käyttäytyä levottomasti?
_____
3. Mikä on tilapäiseen oleskeluun tarkoitettu työ- tai leirilaitos?
_____
4. Missä loma-asunnossa monet viettävät kesäään?
_____
5. Mihin tilaan lapset menevät koulussa syömään?
_____

YHDYSSANAT

YHDYSSANOJEN MUODOSTAMINEN

Yhdyssanojen alkuosa määrittää tavallisesti jälkiosaa eli kertoo, mikä tai millainen jälkiosa on. Tämän vuoksi yhdyssanan alkuosaa sanotaan määriteosaksi, jälkiosaa perusosaksi.

Yhdyssanan alkuosa voi olla nominatiivissa tai genetiivissä:

hiirihaukka, linja-auto, rautatie, kauniskasvoinen
kirkontorni, vuorenhuippu, sairaanhoitaja, pahannäköinen

Yhdyssanat ovat useimmiten substantiiveja, mutta adjektiivejakin on jonkin verran:

kivikova, vaaleanpunainen, hyvämaineinen

TEHTÄVIÄ: YHDYSSANOJEN MUODOSTAMINEN

TEHTÄVÄ 1

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Muodosta yhdyssanoja niin, että yhdistät ensimmäisen sarakkeen sanan sopivaan keskimmäisen sarakkeen sanaan. Yhdistä sitten keskimmäisen sarakkeen sana kolmannen sarakkeen sopivaan sanaan.

loma pohja vaate	kaappi matka kerros	sänky pakastin lippu
------------------------	---------------------------	----------------------------

1. lomamatka
2. matkalippu
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

TEHTÄVÄ 2

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Muodosta yhdyssanoja niin, että yhdistät ensimmäisen sarakkeen sanan sopivaan keskimmäisen sarakkeen sanaan. Yhdistä sitten keskimmäisen sarakkeen sana kolmannen sarakkeen sopivaan sanaan.

suihku korkki rinta suku katto	tasku ruuvi tiili nimi lähde	päivä seinä meisseli vesi rapu
--	--	--

1. suihkulähde
2. lähdevesi
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

7. _____ 9. _____
 8. _____ 10. _____

TEHTÄVÄ 3

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Muodosta yhdyssanoja niin, että yhdistät ensimmäisen sarakkeen sanan sopivaan keskimmäisen sarakkeen sanaan. Yhdistä sitten keskimmäisen sarakkeen sana kolmannen sarakkeen sopivaan sanaan.

myrsky nahka pankki kaasu sana	sota tili grilli tuuli kenkä	mylly vanki lusikka ote makkara
--	--	---

1. myrskytuuli 6. _____
 2. tuulimylly 7. _____
 3. _____ 8. _____
 4. _____ 9. _____
 5. _____ 10. _____

TEHTÄVÄ 4

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

raha tiede luento meri elo	kuva mies yksikkö kunta sali
--	--

1. filmi elokuva

2. matruusi _____
3. auditorio _____
4. fakulteetti _____
5. valuutta _____

TEHTÄVÄ 5

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

ruoka teko kierto palkinto metalli	tähti raha malja tukka ryyppy
--	---

1. kolikko metalliraha
2. peruukki _____
3. snapsi _____
4. pokaali _____
5. planeetta _____

TEHTÄVÄ 6

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

arvo apu kauko pako laki	putki mies kauhu raha nimi
--------------------------------------	--

1. stipendi apuraha
2. juristi _____
3. teleskooppi _____
4. titteli _____
5. paniikki _____

TEHTÄVÄ 7

Nominatiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

lasi	→	vuori
vuoro		puku
tuli		merkki
virka		kaappi
muisto		sana

1. vulkaani tulivuori
2. repliikki _____
3. univormu _____
4. vitriini _____
5. monumentti _____

TEHTÄVÄ 8

Nominatiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

toiminta	→	tila
murhe		piirros
viestintä		väline
hurmos		näytelmä
pila		koneisto

1. tragedia murhenäytelmä
2. media _____
3. aparaatti _____
4. karikatyyri _____
5. ekstaasi _____

TEHTÄVÄ 9

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

arvo nuha vertaus sopu yksin	kuva ratkaisu oikeus järjestys kuume
--	--

1. influenssa nuhakuume
2. symboli _____
3. kompromissi _____
4. hierarkia _____
5. monopoli _____

TEHTÄVÄ 10

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

mielle eläin tasa tuomio harha	kirkko kuva yhtymä satu paino
--	---

1. katedraali tuomiokirkko
2. illuusio _____
3. assosiaatio _____
4. balanssi _____
5. faabeli _____

TEHTÄVÄ 11

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

loppu	tarkastus
pika	tekijä
perintö	tauti
yllätys	kilpailu
sokeri	lähetti

1. geeni perintötekijä
2. diabetes _____
3. finaali _____
4. ratsia _____
5. kuriiri _____

TEHTÄVÄ 12

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

itse	oppi
ilma	halli
kehitys	valtias
julki	laiva
taide	sivu

1. fasadi julkisivu
2. evoluutio-oppi _____
3. diktaattori _____
4. galleria _____
5. zeppeliini _____

TEHTÄVÄ 13

Nominatiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

<p>tähti ennakko lääke työ pyörre</p>	<p>ryhmä määräys myrsky tiede tarkastus</p>
---	---

1. astronomia tähtitiede
2. resepti _____
3. tiimi _____
4. sensuuri _____
5. tornado _____

TEHTÄVÄ 14

Nominatiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

<p>jälki veri kuohu tuote näkö</p>	<p>luettelo kirjoitus kulma syöpä viini</p>
--	---

1. perspektiivi näkökulma
2. post scriptum _____
3. samppanja _____
4. katalogi _____
5. leukemia _____

TEHTÄVÄ 15

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

haju	kerma
vuolu	suunta
hirmu	valta
kehitys	tähti
pyrstö	vesi

1. komeetta pyrstötähti
2. parfyymi _____
3. smetana _____
4. terrori _____
5. trendi _____

TEHTÄVÄ 16

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

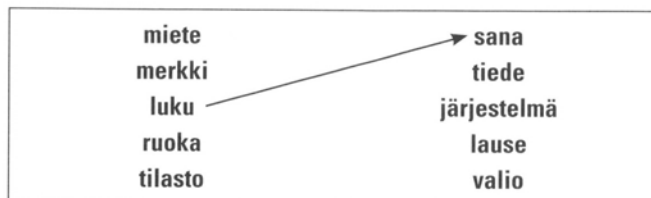
vara	arvio
ääni	torvi
ilma	sokeri
talous	piiri
maito	rikko

1. laktoosi maitosokeri
2. atmosfääri _____
3. budjetti _____
4. konkurssi _____
5. megafoni _____

TEHTÄVÄ 17

Nominatiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

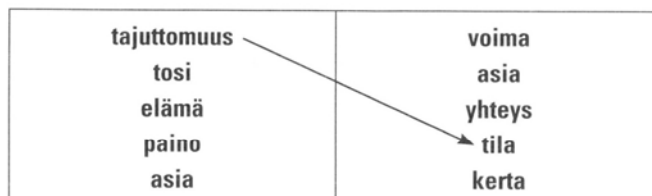

1. numeraali lukusana
2. aforismi _____
3. statistiikka _____
4. dieetti _____
5. koodi _____

TEHTÄVÄ 18

Nominatiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

1. kooma tajuttomuustila
2. fakta _____
3. gravitaatio _____
4. konteksti _____
5. biografia _____

TEHTÄVÄ 19

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Liitä sitten muodostamasi yhdyssana sen synonyymiin.

meri	tauti
jalka	varat
jännitys	hoitaja
voima	rosvo
raivo	romaani

1. piraatti merirosvo
2. rabies _____
3. pedikyristi _____
4. resurssit _____
5. trilleri _____

TEHTÄVÄ 20

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

sija	kyyti
kauneus	teatteri
nukke	laitos
peukalo	leikkaus
rangaistus	muoto

1. Mitä plastiikkakirurgit tekevät? Kauneusleikkauksia
2. Mitä nominatiivi ja partitiivi ovat? _____
3. Missä voi nähdä marionetteja? _____
4. Mitä vankilat ovat? _____
5. Millä liftaajat matkustavat? _____

TEHTÄVÄ 21

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

huuto	arkku
ramppi	vaikutus
ruumis	kauppa
liite	tiedosto
vuoro	kuume

1. Missä tavara myydään sille, joka maksaa korkeimman hinnan?
Huutokaupassa
2. Missä vainaja haudataan? _____
3. Mitä kommunikaatio on? _____
4. Mistä kärsii henkilö, joka jännittää esiintymistä?
_____
5. Minkä voi lähettää sähköpostilla? _____

TEHTÄVÄ 22

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

lasku	alus
kopio	varjo
avaruus	tauko
tuli	työ
vuoro	kone

1. Mitä Apollo ja Sputnik olivat? Avaruusaluksia
2. Millä laitteella voi tehdä monisteita? _____
3. Minkä avulla voi hypätä turvallisesti lentokoneesta?
_____
4. Miksi sanotaan aikaa, jolloin sodassa ei ammuta? _____
5. Mitä tehdään myös iltaisin ja öisin? _____

TEHTÄVÄ 23

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

koti	jono
hymy	häkki
tuhka	työ
kassa	kuoppa
lintu	kuppi

1. Mitä tupakoitsijat käyttävät? Tuhkakuppia
2. Missä joutuu usein seisomaan ruokakaupassa? _____
3. Mitä siivoaminen ja tiskaaminen ovat? _____
4. Missä lemmikkipapukaija nukkuu? _____
5. Mikä joillakin ihmisillä näkyy poskessa? _____

TEHTÄVÄ 24

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

isku maha käyttö tiima kivi	lause ohje lasi kausi laukku
---	--

1. Mihin ruoka menee, kun olemme syöneet sen? Mahalaukkuun
2. Miksi sanotaan erästä esihistoriallista jaksoa? _____
3. Mitä mielenosoittajien julisteissa on? _____
4. Mitä teknisten laitteiden mukana aina tulee? _____
5. Missä kellossa on hiekkaa? _____

TEHTÄVÄ 25

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

nimi taika ennakko tuuli vaihto	lasi ehto tempu kirjoitus luulo
---	---

1. Miksi auton etuikkunaa sanotaan? Tuulilasiksi
2. Mitä taikuri tekee? _____
3. Mitä sellaisella henkilöllä on, joka pelkää erilaisuutta?
_____
4. Mitä ihmisellä on, jos hänellä on mahdollisuus valita?
_____

5. Mitä kuuluisuudet jakavat ihailijoilleen? _____

TEHTÄVÄ 26

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

liesi	juoppo
panssari	tarha
eläin	kaappi
ratti	vaunu
kassa	tuuletin

1. Missä Suomessa voi nähdä apinoita ja leijonia? Eläintarhassa
2. Miksi sanotaan henkilöä, joka ajaa autoa humalassa?
_____
3. Mikä laite on hellan yläpuolella ja imee ruoan käryn?
_____
4. Missä arvokkaita esineitä säilytetään? _____
5. Mitä massiivista moottoriajoneuvoa sanotaan tankiksi?
_____

TEHTÄVÄ 27

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

kortti	napa
hiekk	nauha
etelä	pelti
helmi	pele
kone	laatikko

1. Missä pikkulapset leikkivät? Hiekkalaatikolla
2. Missä pingviinit elävät? _____
3. Mitä pasianssi ja pokeri ovat? _____
4. Minkä alla auton moottori on? _____
5. Mikä on yhdenlainen kaulakoru? _____

TEHTÄVÄ 28

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Valitse alla olevasta luettelosta määritelmään merkitykseltään sopiva yhdysadjektiivi.

1. puhelias, lipevä: liukaskielinen
2. hermostumaton, häikäilemätön: _____
3. rehellinen, vastuuntuntoinen: _____
4. ennakkoluuloinen, suvaitsematon: _____
5. epärehellinen, kiero: _____
6. kiihkeä, intomielinen: _____
7. vahva kestäämään toisten arvostelua: _____
8. idealistinen, optimistinen: _____
9. tyhmä, hidas oppimaan: _____

kylmäverinen
ahdaskielinen
kaksinaamainen

tulisieluinen
liukaskielinen

paksunahkainen
kirkasotsainen

kovapäinen
suoraselkäinen

TEHTÄVÄ 29

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana alla olevasta luettelosta.

1. Millainen ihminen ei unohda helposti, jos häntä loukataan?
Pitkävihainen
2. Millainen esitelmä saa haukottelemaan? _____
3. Millaisia egoistit ovat? _____
4. Millaisen ihmisen ajatukset ovat jossakin muualla?
_____
5. Miksi sanotaan varattomia ja syrjäytyneitä ihmisiä?
_____

itsekeskeinen   pitkävihainen   hajamielinen   vähäosainen
pitkäveteinen

TEHTÄVÄ 30

Nominatiivialkuiset yhdyssanat

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana alla olevasta luettelosta.

1. Millaiset ihmiset eivät takerru pikkuasioihin? Suurpiirteiset
2. Millainen on hyvin viritetty piano? _____
3. Millainen on ihminen, joka ottaa huomioon toisten tunteet?
_____
4. Millaista selkokielellä kirjoitettu teksti on? _____
5. Millaiset ihmiset eivät rupattele turhia? _____

hienotunteinen   helppotajuinen   harvapuheinen   suurpiirteinen
puhdasääninen

TEHTÄVÄ 31

Genetiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

taivas ilma leipä vuosi sade	varjo paahdin suunta ranta aika
--	---

1. Mitä kevät ja syksy ovat? Vuodenaikoja
2. Mitä itä ja etelä ovat? _____
3. Mitä tarvitaan, kun sataa vettä? _____
4. Mikä on horisontin synonyymi? _____
5. Mihin paahtoleipä pannaan? _____

TEHTÄVÄ 32

Genetiivalkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

meri luonto mieli onki kulta	koukku huuhdonta neito tiede laatu
--	--

1. Mihin mato laitetaan, kun halutaan saada kala? Ongenkoukkuun
2. Mitä fysiikka, kemia ja biologia ovat? _____
3. Millä taruolennolla on naisen vartalo ja kalan pyrstö?
_____
4. Mitä Lapissa voi harrastaa? _____
5. Mikä on mentaliteetin synonyymi? _____

TEHTÄVÄ 33

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

kauneus	heitto
tauti	kulma
nälkä	määritys
katu	hoito
keihäs	häätä

1. Mikä on diagnoosin synonyymi? Taudinmääritys
2. Mitä kosmetologia on? _____
3. Missä urheilulajissa suomalaiset ovat voittaneet usein olympiakultaa?
_____
4. Missä paikassa on usein suojatiet? _____
5. Mikä sana tarkoittaa vakavaa ruokapulaa? _____

TEHTÄVÄ 34

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

veri	ilo
vahinko	kone
valta	keitin
koti	kumous
vesi	paine

1. Mikä tapahtui Ranskassa vuonna 1789 ja Venäjällä 1917?
Vallankumous
2. Mitä tuntee ihminen, joka on tyytyväinen, kun toiselle tapahtuu jotakin ikävää? _____

3. Mitä mikroaaltouuni ja pölynimuri ovat? _____
4. Mikä mitataan käsivarresta? _____
5. Millä laitteella saa nopeasti kuumaa vettä?
_____

TEHTÄVÄ 35

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

aika	jäsen
lintu	lukija
lause	rata
pilvi	varaus
kartta	piirtäjä

1. Miksi korkeita kerrostaloja sanotaan? Pilvenpiirtäjiksi
2. Mikä on galaksin toinen nimitys? _____
3. Mitä subjekti ja objekti ovat? _____
4. Kuka istuu ralliautossa kuljettajan vieressä? _____
5. Mikä täytyy tehdä ensin, jos haluaa mennä lääkärin vastaanotolle?
_____

TEHTÄVÄ 36

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

muoto	korotus
liikenne	rakkaus
äiti	loppu
palkka	muutos
viikko	jakaja

1. Minkä kaikki työntekijät haluaisivat saada? Palkankorotuksen
2. Miksi kutsutaan aikaa, joka kestää perjantai-illasta sunnuntai-iltaan?
_____
3. Miksi metamorfoosia myös kutsutaan? _____
4. Mikä on kahden ajokaistan välissä olevan korokkeen nimitys?
_____
5. Minkä tunteen sanotaan olevan kaikkein voimakkain?
_____

TEHTÄVÄ 37

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

laki	siirto
kanta	murtaja
aalto	otto
käsi	sija
sydän	säädäntö

1. Mikä on eduskunnan keskeinen tehtävä? Lainsäädäntö
2. Mistä otetaan kiinni, kun avataan ovi? _____
3. Mikä suuri leikkaus voi pelastaa potilaan hengen?
_____
4. Mikä suojaava rakennelma voi sijaita sataman edustalla?
_____
5. Mikä tarkoittaa samaa kuin mielipiteen ilmaisu? _____

TEHTÄVÄ 38

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

lämpö onni noita aurinko näkö	potku kehä pistos tarkastus nousu
---	---

1. Miksi sanotaan lievää kuumetta? Lämmönnousuksi
2. Miksi sanotaan onnekasta ja yllättävää sattumaa? _____
3. Minkä optikko tekee? _____
4. Miksi sanotaan kierrettä, josta ei ole ulospääsyä?
_____
5. Mikä voi aiheuttaa lämpöhalvauksen? _____

TEHTÄVÄ 39

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

hammas avain perhe ruumis kiitollisuus	velka jäsen jälki tarkastus reikä
--	---

1. Mikä lukossa on? Avaimenreikä
2. Mitä vanhemmat ja lapset ovat? _____
3. Minkä tullivirkailijat tekevät matkustajalle, jos he epäilevät salakuljetusta?
_____

4. Mitä omena jään, kun haukkaat siitä palan? _____
5. Mihin jää, jos joku on tehnyt itselle palveluksen?
_____

TEHTÄVÄ 40

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

ruoka		aika
onni		tunne
virka		mies
rauha	→	luku
syllisyys		sulatus

1. Mikä on silloin, kun ei ole sotaa? Rauhanaika
2. Mistä huono omatunto on merkki? _____
3. Miksi sanotaan prosessia, jonka aika ravinto muuttuu elimistössä energiaksi? _____
4. Mikä numero tuo mukanaan hyvää tuuria? _____
5. Mitä julkisen sektorin työntekijät eli valtion ja kunnan edustajat ovat?
_____

TEHTÄVÄ 41

Genetiivialkuiset yhdyssanat

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana luettelosta.

1. Millaisia iskulauseita rauhanmarssilla kannetaan?
Sodanvastaisia
2. Millainen on tilanne, jossa ihminen koskee sähkölinjaan?
_____

3. Millaista kohtelua ihmiset odottavat tuomioistuimelta?

4. Millaiset ihmiset kestitsevät mielellään kotona muita ihmisiä?

5. Millaisia väittämiä faktat ovat?

6. Millainen liikenne Englannissa on?

7. Millaisia vaatteita kannattaa pitää sateella?

8. Millaisissa neuvotteluissa on vain kaksi osapuolta?

9. Millaista toimintaa rikollisuus on?

10. Millainen toiminta on älytöntä ja mieletöntä?

vedenkestävä
vasemmanpuoleinen
kahdenkeskinen
järjenvastainen

lainvastainen
sodanvastainen
oikeudenmukainen

totuudenmukainen
hengenvaarallinen
vieraanvarainen

NEN-SANAT YHDYSSANOJEN MÄÄRITEOSINA

nen-loppuisista sanoista yhdyssanojen määriteosana (alkuosana) käytetään genetiivivartaloa, jonka lopusta poistuu e.

nainen: **naise/n** + **presidentti** → **naispresidentti**
suomalainen: **suomalaise/n** + **yritys** → **suomalaisyritys**

Verbaalisubstantiivit eli verbeistä johdetut minen-loppuiset substantiivit käyttäytyvät samoin.

alkaminen: **alkamise/n** + **aika** → **alkamisaika**
grillaaminen: **grillaamise/n** + **kausi** → **grillaamiskausi**

nen- ja inen-päätteisistä **väriä tarkoittavista adjektiiveista** nen- tai inen-pääte katoaa kokonaan.

punainen + **viini** → **punaviini**
valkoinen + **viini** → **valkoviini**
keltainen + **sirkku** → **keltasirkku**

Punatulkku ja **sinitiainen** ovat yleisiä talvilintuja.

Sinivuokko ja **valkovuokko** kukkivat keväällä.

Punaherukka ja **valkoherukka** ovat suosittuja puutarhapensaita.

Suomen lippu on **sinivalkoinen**.

Vihreä-sanaa ei yleensä käytetä yhdyssanojen määriteosana, vaan käytössä on viher-sana: **viherpippuri**, **viheralue**, **viherpeippo**.

TEHTÄVIÄ: NEN-SANAT YHDYSSANOJEN MÄÄRITEOSINA

TEHTÄVÄ 1

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

lautanen	tuuli
omainen	voide
hevonen	liina
ihminen	keitto
koillinen	urheilu
äyriäinen	hoitaja
hyttynen	syöjä

1. Mikä puhaltaa pohjoisen ja idän välistä? Koillistuuli
2. Mitä Lapin-lomalla tarvitaan kesäaikaan? _____
3. Mihin suu pyyhitään, kun ruokaillaan? _____
4. Kuka hoitaa sairasta lasta, puolisoa tai vanhempaa kotona?
_____
5. Mitä ravit ja ratsastus ovat? _____
6. Mikä on kannibaalien synonyymi? _____
7. Mitä on soppa, jossa on rapuja? _____

TEHTÄVÄ 2

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

keskonen	kieli
vihollinen	leiri
kansalainen	armeija
sukulainen	kaappi
maalainen	kilpikonna
jättiläinen	opisto
pakolainen	talo

1. Mitä suomi ja viro ovat? Sukulaiskieliä
2. Missä liian aikaisin syntyneitä vauvoja ensin hoidetaan?
_____
3. Missä oppilaitoksessa voi opiskella iltaisin?
_____
4. Mitä vastaan sodassa taistellaan?
_____
5. Missä omasta maastaan sodan takia lähteneet odottavat uutta kotipaikkaa? _____
6. Mikä harvinainen eläinlaji elää Galápagossaarilla?
_____
7. Mitkä rakennukset on usein maalattu punamullalla?
_____

TEHTÄVÄ 3

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

hevonen	sää
kerjäläinen	sielu
käteinen	hymni
pakkanen	urheilija
kansallinen	maksu
sukulainen	munkki
vammainen	voima

1. Miksi sanotaan itsenäisen valtion tunnuslaulua?

Kansallishymniksi

2. Millainen maksu suoritetaan kolikoilla tai seteleillä?

3. Missä yksiköissä ilmoitetaan auton moottorin teho?

4. Ketkä kilpailevat paralympialaisissa?

5. Miksi sanotaan samanhenkistä ihmistä?

6. Mikä on silloin, kun lämpötila laskee 0 celsiusasteen alle?

7. Mitkä uskonnolliset miehet elivät almuilla?

TEHTÄVÄ 4

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

pohjoinen ulkomaalainen muurahainen yksityinen eläkeläinen pääsiäinen eteinen	noita halli väestö virasto keko kohta maa
---	---

1. Mitä Suomi, Ruotsi ja Norja ovat?
Pohjoismaita
2. Mitä keväällä liikkuvat trullit ovat?
_____
3. Mikä instanssi päättää maahanmuuttajien oleskeluluvista?
_____
4. Mitä eläinyhdyskuntien pesiä metsässä voi tavata?
_____
5. Mikä iso tila on julkisissa rakennuksissa heti, kun tullaan sisään?
_____
6. Mikä kansanryhmä on poistunut työelämästä?
_____
7. Mikä on detaljin synonyymi?
_____

TEHTÄVÄ 5

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

ampiainen yleinen paikallinen muinainen ukkonen	myrsky vyötärö jäännel sivistys sija
---	--

1. Mitä todella vanhat esineet ovat? Muinaisjäänteitä
2. Mitä inessiivi ja adessiivi ovat suomen kielessä?
_____
3. Mikä luonnonilmiö voi olla vaarallinen?
_____
4. Miksi sanotaan perustietojen hallitsemista?
_____
5. Miksi kutsutaan naisen vartalon keskikohtaa, jos se kapenee jyrkästi?
_____

TEHTÄVÄ 6

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

erikoinen muukalainen mehiläinen kivennäinen ammattilainen	kenno nyrkkeily vesi legioona tarjous
--	---

1. Mistä hunajaa kerätään? Mehiläiskennoista

2. Missä urheilulajissa urheilijat ottelevat ilman paitaa?
_____
3. Mikä on nimeltään eräs kuuluisa ranskalainen palkkasoturiosasto?
_____
4. Mikä juoma sisältää mineraaleja? _____
5. Mitä poikkeuksellisen halvat hinnat ovat? _____

TEHTÄVÄ 7

nen-sanat

Muodosta laatikoissa olevista sanoista yhdyssanoja ja käytä niitä oikeassa sija-
muodossa.

erikoinen	radio
yksityinen	sankari
kansallinen	kirjallisuus
yleinen	lääkäri
tieteinen	yritys

1. Mitä science fiction -kirjat ovat? Tieteiskirjallisuutta
2. Miksi sanotaan vapaustaistelijaa tai henkilöä, joka tuo mainetta omalle
maalleen? _____
3. Mitä gynekologi ja aivokirurgi ovat? _____
4. Mitä lyhenne YLE tarkoittaa? _____
5. Mitä ovat firmat, jotka eivät ole valtion tai julkisten yhtiöiden omistuk-
sessa? _____

TEHTÄVÄ 8

nen-sanat

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

aatelinen paikallinen rikollinen kaksonen pohjoinen	→ napa tyttö järjestö arvo puudutus
---	---

1. Missä jääkarhut elävät? Pohjoisnavalla
2. Millaiset siskokset ovat syntyneet melkein samaan aikaan?
_____
3. Mitä kreivi ja paroni ovat? _____
4. Mikä esimerkiksi mafia on? _____
5. Mikä yleensä tehdään ennen hampaan poistoa?
_____

TEHTÄVÄ 9

Verbaalisubstantiivit

Muodosta luettelossa esitetyistä verbeistä verbaalisubstantiivit ja käytä niitä yhdyssanan määriteosana.

1. Pienituloisille perheille ja opiskelijoille maksetaan asumis **tukea**.
2. Anoreksia ja bulimia ovat _____ **häiriöitä**.
3. Veden _____ **piste** on o celsiusastetta.
4. ”Exit” on suomeksi _____ **tie**.
5. Palomiehet selvittävät aina tulipalon jälkeen _____ **syyn**.
6. Kun opiskelijat aloittavat uuden kurssin, he täyttävät _____ **lomakkeen**.
7. Kaikki tarkka työ vaatii _____ **kykyä**.
8. Lennonjohto antaa lentokoneelle _____ **luvan**.

9. Ylivilkkaat lapset kärsivät _____ **häiriöstä**.
10. Asenne tarkoittaa _____ **tapaa**.

poistua
jäättyä
ilmoittautua

syödä
laskeutua
keskittyä

käyttäytyä
syttyä

asua
suhtautua

TEHTÄVÄ 10

Värit

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana alla olevasta luettelosta.

- Mikä on hyvin suosittu juures, joka säilötään tavallisesti etikkaliemeen?
Punajuuri
- Mikä on maailman suurin nisäkäs? _____
- Miksi maustepaprikaa myös sanotaan? _____
- Miksi sanotaan tottumatonta ihmistä? _____
- Mihin elokuvat heijastetaan? _____
- Millä maatalot on perinteisesti maalattu Suomessa?
_____
- Kuka saat kasvit kasvamaan? _____
- Minkä ylioppilaat saavat, kun he ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon?
_____
- Miksi intiaanit kutsuivat eurooppalaisia siirtolaisia?
_____
- Miksi Neuvostoliiton armeijaa sanottiin? _____
- Mitä Aura-juustossa on? _____
- Mikä mauste on terveellinen, vaikka sen syöminen haittaa seuraelämää?
_____
- Minkä voi pestä pesukoneessa yli 90 asteen lämpötilassa?
_____

14. Mikä sieni on toiselta nimeltään kantarelli? _____
15. Mitä puistot ja metsiköt ovat? _____

punamulta
valkosipuli
valkolakki
puna-armeija

valkonaama
viheralue
sinihome
keltavahvero

punajuuri
valkokangas
viherpeukalo
valkopyykki

sinivalas
punapippuri
keltanokka

TEHTÄVÄ 11

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana alla olevasta luettelosta.

1. Millaisilla henkilöillä on usein vaalea iho ja pisamia?
Punatukkaisilla
2. Miksi aatelisia kutsutaan? _____
3. Millaisia elokuvia tehtiin vielä 1940-luvulla?
_____
4. Millainen henkilö pelkää, että puoliso on hänelle uskoton?
_____
5. Ketkä ovat afroamerikkalaisia? _____
6. Millaisiksi sanotaan ihmisiä, jotka uskovat naiivisti hyvää toisista?
_____

siniverinen
sinisilmäinen

punatukkainen
mustaihoinen

mustasukkainen
mustavalkoinen

YHDYSVIIVALLISET YHDYSSANAT

Yhdyssanojen määriteosan (alkuosan) ja perusosan (loppuosan) välissä käytetään yhdysviivaa, jos sanan määriteosa loppuu samaan vokaaliin, jolla perusosa alkaa:

lehti-**il**moitus
palo-**o**vi
esi-**i**sä
urheilu-**u**ra
taka-**a**jat^{us}
uima-**a**llas
auto-**o**nnettomuus
jymy-**y**llätys

TEHTÄVIÄ: YHDYSVIIVALLISET YHDYSSANAT

TEHTÄVÄ 1

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

ensi juoma teho pinta kaula	osasto aukko ala automaatti ilta
---	--

1. Mistä voi ostaa kolikoilla virvokkeita tai kahvia?
Juoma-automaatista
2. Mitä puseron yläosassa on? _____
3. Missä hoidetaan potilaita, jotka tarvitsevat intensiivistä hoitoa?
_____
4. Minkä mitta ilmoitetaan neliömetreissä? _____
5. Miksi sanotaan näytelmän tai elokuvan ensimmäistä esitystä?
_____

TEHTÄVÄ 2

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

kulta koti öljy pää noita	yhtiö akka aika äänenkannattaja ikävä
---------------------------------------	---

- Miksi sanotaan jonkin puolueen tavoitteita ajavaa lehteä?
Pää-äänenkannattajaksi
- Mitä voi tuntea, kun on kaukana kotoa? _____
- Mitä Shell ja Gasprom ovat? _____
- Mikä ilkeä taruolento muutti prinssin sammakoksi?
_____
- Miksi sanotaan kulttuurin kukoistuskautta? _____

TEHTÄVÄ 3

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

kanta	isku
pommi	askel
oppi	elämys
taide	asiakas
harha	isä

- Kuka käy säännöllisesti samassa kaupassa tai ravintolassa?
Kanta-asiakas
- Mitä baletti ja konsertti voivat olla yleisölle?
_____
- Miksi erehdystä myös sanotaan?
_____
- Mitä terroristit tekevät? _____
- Miksi sanotaan mestaria, jonka ajatuksia muut seuraavat?
_____

TEHTÄVÄ 4

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

opinto	ilmasto
palkka	armeija
muoti	asunto
meri	ohjelma
loma	ilmiö

1. Miksi sanotaan buumia, joka menee nopeasti ohi?
muoti-ilmiöksi
2. Mikä on yleisen asevelvollisuuden vaihtoehto?
_____
3. Mikä ohjaa koulutuksen suunnittelua ja toteuttamista?
_____
4. Mikä on kesämökin synonyymi? _____
5. Mikä Englannissa ja Islannissa vallitsee? _____

TEHTÄVÄ 5

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

hiekkä	esittelijä
laktoosi	intoleranssi
linja	eläin
tuote	auto
koe	aavikko

1. Mikä bussi on toiselta nimeltään? Linja-auto
2. Mikä maitosokerihäiriötä tavallisesti kutsutaan?
_____

3. Mikä Sahara on? _____
4. Mitä ovat hiiret, joilla testataan lääkkeitä tai kosmeettisia tuotteita?
_____
5. Miksi kutsutaan ihmistä, joka tarjoaa asiakkaille maistiaisja supermarketissa? _____

TEHTÄVÄ 6

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

koti	ikkuna
liito	aine
luonto	orava
kaari	isä
ruoka	opas

1. Miksi sanotaan miestä, joka jää kotiin hoitamaan lapsiaan?
Koti-isäksi
2. Mikä eläin on rauhoitettu Suomessa? _____
3. Mistä ateriat valmistetaan? _____
4. Missä on ylälaidastaan kaareutuva lasi? _____
5. Kuka osaa kertoa, kuinka metsässä liikutaan?
_____

TEHTÄVÄ 7

Yhdistä sanat yhdyssanoiksi. Vastaa sitten kysymyksiin käyttämällä muodostamiasi sanoja oikeassa sijamuodossa.

lauantai	allergia
asunto	idea
taajama	urheilu
markkinointi	aaria
ooppera	osake
vilja	ilta
huippu	alue

1. Mikä auttaa tekemään yrityksestä tai tuotteesta tunnetun?

markkinointi-idea

2. Milloin suomalaiset perinteisesti käyvät saunassa?

3. Mitä kerros- ja rivitalo- huoneistot ovat?

4. Mikä keliakia on?

5. Mikä on suurimuotoinen laulusoolo?

6. Mitä maailmanmestaruuskisoissa ja olympialaisissa harjoitetaan?

7. Missä on tavallisesti 50 kilometrin nopeusrajoitus?

TEHTÄVÄ 8

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana alla olevasta luettelosta.

1. Millainen on työ, jota tehdään vain neljä tuntia päivässä?

osa-aikainen

---

2. Millaisten ihmisten on vaikeaa herätä aikaisin?
-

3. Millainen tuote on todella halpa?
-

4. Millaisella henkilöllä on usein huonoa tuuria?
-

5. Millaiset ihmiset ovat aktiivisia ja itsenäisiä?
-

6. Millaisia bassolaulajat ovat?
-

7. Millainen on todella huono?
-

8. Mikä tarkoittaa samaa kuin idiootti?
-

ala-arvoinen

oma-aloitteinen

huono-onninen

osa-aikainen

aamu-uninen

puoli-ilmainen

vähä-älyinen

syvä-ääninen

TEHTÄVÄ 9

Vastaa kysymyksiin oikeassa sijamuodossa. Valitse sopiva sana alla olevasta luettelosta.

1. Mikä tarkoittaa samaa kuin suuri?

Laaja-alainen

2. Mitä 40–60-vuotiaat ovat?

3. Millaiset laitteita voi käyttää ilman että niitä koskettaa?

4. Millaisia kaikkien ihmisten pitäisi demokratiassa olla?

5. Millaisia poliitikot haluaisivat olla kansan silmissä?

tasa-arvoinen   keski-ikäinen   laaja-alainen   kauko-ohjattava
katu-uskottava

SYNONYIMIT JA VASTAKOHDAT

TEHTÄVIÄ: SYNONYYMIT

TEHTÄVÄ 1

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1. raskas	ikuinen
2. väsynyt	vilpitön
3. rehellinen	jäykkä
4. kuolematon	painava
5. kankea	uupunut

TEHTÄVÄ 2

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1. hassu	väljä
2. mahtava	vikkelä
3. tilava	hupsu
4. tylsä	pitkäväteinen
5. nopea	upea

TEHTÄVÄ 3

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1. arka	lattea
2. mitäänsanomaton	olennainen
3. tärkeä	etäinen
4. itsenäinen	pelokas
5. kaukainen	riippumaton

TEHTÄVÄ 4

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	heikko	vallaton
2.	arvaamaton	kodikas
3.	kekseliäs	hauras
4.	viihtyisä	nokkela
5.	villi	oikukas

TEHTÄVÄ 5

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	haitallinen	ankea
2.	hienotunteinen	tahdikas
3.	kolkko	vahingollinen
4.	rohkea	tiukka
5.	kireä	uskalias

TEHTÄVÄ 6

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	turha	alaston
2.	haluton	mitätön
3.	vähäinen	tarpeeton
4.	paljas	outo
5.	vieras	vastahakoinen

TEHTÄVÄ 7

Adjektiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	tyhjä	lauha
2.	liiallinen	kohtuuton
3.	leuto	kyvykäs
4.	taitava	kehno
5.	huono	autio

TEHTÄVÄ 8

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	ryhmä	ravinto
2.	ruoka	kuura
3.	klovni	pelle
4.	kasvot	joukko
5.	huurre	naama

TEHTÄVÄ 9

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	mutka	valaisin
2.	lamppu	kyky
3.	mökki	tupa
4.	taito	kaarre
5.	lattia	permanto

TEHTÄVÄ 10

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	aalto	kilpi
2.	haju	laine
3.	viesti	aukko
4.	kyltti	sanoma
5.	reikä	lemu

TEHTÄVÄ 11

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	kahva	rako
2.	karriääri	ripa
3.	väli	tarmo
4.	tuki	ura
5.	sisu	noja

TEHTÄVÄ 12

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	vihje	häiriö
2.	lehmä	maski
3.	naamio	nauta
4.	rikollinen	vinkki
5.	vika	roisto

TEHTÄVÄ 13

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	ruuhka	istuin
2.	peili	laita
3.	tuoli	kuvastin
4.	reuna	tungos
5.	kiire	hoppu

TEHTÄVÄ 14

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	vaaka	korroosio
2.	syöpyminen	kanslia
3.	toimisto	kissa
4.	mirri	koje
5.	laite	puntari

TEHTÄVÄ 15

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	yhdistys	kisa
2.	kilpailu	uhka
3.	matka	konsti
4.	keino	taival
5.	vaara	seura

TEHTÄVÄ 16

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	klubi	keko
2.	valta	kerho
3.	keppi	uros
4.	kasa	mahti
5.	koiras	sauva

TEHTÄVÄ 17

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	paikka	lakka
2.	hilla	mappi
3.	kansio	moniste
4.	ongelma	kohta
5.	kopio	pulma

TEHTÄVÄ 18

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	teema	tela
2.	energia	aihe
3.	hetki	perinne
4.	tradio	tuokio
5.	rulla	voima

TEHTÄVÄ 19

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	kesakko	rae
2.	muru	nippu
3.	kimppu	maltti
4.	meteli	melu
5.	harkinta	pisama

TEHTÄVÄ 20

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	sävy	lasti
2.	haamu	puska
3.	kuorma	vivahde
4.	pensas	askelma
5.	porras	aave

TEHTÄVÄ 21

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	harmi	sääski
2.	hiekkä	santa
3.	halu	pisara
4.	hyttynen	himo
5.	tippa	kiusa

TEHTÄVÄ 22

Substantiivit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	arvio	kankkunen
2.	koe	laskelma
3.	krapula	köhä
4.	vaahto	testi
5.	yskä	kuohu

TEHTÄVÄ 23

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	käskeä	toipua
2.	parantua	noukkia
3.	poimia	kätkeä
4.	kunnioittaa	komentaa
5.	piilottaa	arvostaa

TEHTÄVÄ 24

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	ryömiä	kaahata
2.	heilua	paleltua
3.	pilkata	madella
4.	hurjastella	herjata
5.	jäätyä	keinua

TEHTÄVÄ 25

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	mieltä	hohtaa
2.	vähentää	tiedottaa
3.	loistaa	pohtia
4.	torua	supistaa
5.	ilmoittaa	nuhdella

TEHTÄVÄ 26

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	vetää	tipahtaa
2.	pudota	painottaa
3.	kuljettaa	kiskoa
4.	korostaa	kyyditä
5.	syleillä	halata

TEHTÄVÄ 27

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	touhuta	lykätä
2.	työntää	purnata
3.	siepata	napata
4.	valittaa	kellahtaa
5.	kaatua	puuhata

TEHTÄVÄ 28

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	varastaa	ruokailla
2.	arvella	otaksua
3.	syödä	kustantaa
4.	maksaa	liittää
5.	yhdistää	anastaa

TEHTÄVÄ 29

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	petkuttaa	hävitä
2.	hoitaa	lakastua
3.	kääriä	kietoa
4.	kadota	huijata
5.	kuihtua	vaalia

TEHTÄVÄ 30

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	hypätä	turmella
2.	huutaa	loikata
3.	pilata	ehostaa
4.	haista	kiljua
5.	meikata	lemuta

TEHTÄVÄ 31

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	kysyä	unelmoida
2.	haaveilla	tiedustella
3.	tappaa	mukautua
4.	kannustaa	surmata
5.	sopeutua	rohkaista

TEHTÄVÄ 32

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	suojella	syventyä
2.	korvata	vaistota
3.	keskittyä	varjella
4.	aavistaa	sanella
5.	määrätä	hyvittää

TEHTÄVÄ 33

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	tuhlata	hotkia
2.	jutella	surra
3.	ennustaa	haaskata
4.	ahmia	povata
5.	murehtia	rupatella

TEHTÄVÄ 34

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	imitoida	perustella
2.	kopioida	ääntää
3.	investoida	sijoittaa
4.	argumentoida	jäljentää
5.	artikuloida	matkia

TEHTÄVÄ 35

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	suostutella	liittää
2.	palvoa	ikävystyä
3.	pitkästyä	jumaloida
4.	yhdistää	korottaa
5.	nostaa	houkutella

TEHTÄVÄ 36

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	vartioida	oivaltaa
2.	selviytyä	roikkua
3.	keksiä	vaimeta
4.	riippua	vahtia
5.	hiljetä	pärjätä

TEHTÄVÄ 37

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	kertoa	hosua
2.	hätäillä	rynnätä
3.	polkea	piinata
4.	syöksyä	selostaa
5.	kiusata	tallata

TEHTÄVÄ 38

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	tervehtiä	startata
2.	lainata	jumpata
3.	käynnistää	vipata
4.	pysäköidä	parkkeerata
5.	voimistella	moikata

TEHTÄVÄ 39

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	lyödä	motata
2.	pyöryttää	läähättää
3.	huohottaa	huimata
4.	matkustaa	piisata
5.	riittää	reissata

TEHTÄVÄ 40

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	vaikuttaa	havaita
2.	huomata	keljuttaa
3.	harmittaa	tehota
4.	puraista	hidastaa
5.	viivyyttää	haukata

TEHTÄVÄ 41

Verbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	välittää	bailata
2.	suudella	pussata
3.	ansaita	treenata
4.	juhlia	tienata
5.	harjoitella	piitata

TEHTÄVÄ 42

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	vähitellen	hieman
2.	yksin	pikkuhiljaa
3.	samanaikaisesti	jokseenkin
4.	vähän	yhtaikaa
5.	verrattain	itseksensä

TEHTÄVÄ 43

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	tästä lähtien	toisin
2.	vain	vastedes
3.	erityisesti	sikin sokin
4.	eri lailla	eritoten
5.	sekaisin	pelkästään

TEHTÄVÄ 44

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	ehdottomasti	kenties
2.	eli	kylliksi
3.	ehkä	toisin sanoen
4.	piakkoin	lähiaikoina
5.	riittävästi	välttämättä

TEHTÄVÄ 45

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	äsken	lähes
2.	väärin päin	vastikään
3.	melkein	kernaasti
4.	mielellään	tuskin
5.	todennäköisesti ei	ylösalaisin

TEHTÄVÄ 46

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	taas	varmaankin
2.	toisinaan	jälleen
3.	hiljaa	silloin tällöin
4.	luultavasti	yhtä mittaa
5.	jatkuvasti	vaiti

TEHTÄVÄ 47

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	yhtäkkiä	suunnilleen
2.	suurin piirtein	ilman muuta
3.	totta kai	ainakin
4.	tahallaan	tarkoituksellisesti
5.	vähintään	yllättäen

TEHTÄVÄ 48

Adverbit

Yhdistä sanat synonyymeihinsä.

1.	lähellä	likipitäen
2.	lopulta	ristiin rastiin
3.	pitkin poikin	oikopäätä
4.	heti	likellä
5.	suunnilleen	vihdoinkin

TEHTÄVIÄ: VASTAKOHDAT

TEHTÄVÄ 1

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. kuiva	niukka
2. normaali	läheinen
3. runsas	kosteaa
4. kehittynyt	poikkeuksellinen
5. etäinen	alkeellinen

TEHTÄVÄ 2

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. sileä	syvälinen
2. nöyrä	karhea
3. houkutteleva	tilava
4. ahdas	vastenmielinen
5. pinnallinen	ylimielinen

TEHTÄVÄ 3

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. vakava	kiero
2. suora	notkea
3. vaihteleva	lievä
4. kömpelö	rahaton
5. varakas	yksitoikkoinen

TEHTÄVÄ 4

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. suora	töykeä
2. kiiltävä	vino
3. puhelias	harvasanainen
4. sileä	ryppyinen
5. kohtelias	himmeä

TEHTÄVÄ 5

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. pysyvä	vapaaehtoinen
2. pakollinen	julkinen
3. yleinen	monimutkainen
4. yksityinen	ohimenevä
5. yksinkertainen	harvinainen

TEHTÄVÄ 6

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. väkevä	tavanomainen
2. villi	mieto
3. jännittynyt	rento
4. omaperäinen	tarpeellinen
5. turha	kesy

TEHTÄVÄ 7

Adjektiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	tiheä	alakuloinen
2.	hilpeä	ennakkoluuloton
3.	mauton	tyylikäs
4.	olennainen	harva
5.	ahdasmielinen	toisarvoinen

TEHTÄVÄ 8

Substantiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	hyöty	sopu
2.	voitto	pinta
3.	riita	pyhä
4.	arki	haitta
5.	pohja	tappio

TEHTÄVÄ 9

Substantiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	puute	seuraus
2.	syy	pahe
3.	etuala	orjuus
4.	hyve	yltäkylläisyys
5.	vapaus	tausta

TEHTÄVÄ 10

Substantiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. amatööri	keskus
2. vitsaus	ammattilainen
3. syrjä	kaasu
4. paratiisi	helvetti
5. jarru	siunaus

TEHTÄVÄ 11

Substantiivit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. sotilas	sielu
2. ruumis	pouta
3. sadesää	alainen
4. esimies	veteraani
5. alokas	siviili

TEHTÄVÄ 12

Verbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1. edistää	unohtaa
2. työntää	purkaa
3. muistaa	haitata
4. koota	kieltää
5. myöntää	vetää

TEHTÄVÄ 13

Verbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	sulaa	hidastua
2.	pelätä	riisua
3.	nopeutua	jäätyä
4.	pukea	hävitä
5.	voittaa	uskaltaa

TEHTÄVÄ 14

Verbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	ahkeroida	vaieta
2.	sulkea	liata
3.	puhua	laiskotella
4.	puhdistaa	supistaa
5.	laajentaa	avata

TEHTÄVÄ 15

Verbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	moittia	vapauttaa
2.	tuhlata	paljastaa
3.	pimetä	valjeta
4.	vangita	kehua
5.	salata	säästää

TEHTÄVÄ 16

Verbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	pudottaa	vastustaa
2.	voimistua	nostaa
3.	kannattaa	heiketä
4.	hallita	sotkea
5.	siivota	alistua

TEHTÄVÄ 17

Verbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	hyväksyä	laantua
2.	hyökätä	torjua
3.	kiihtyä	piristyä
4.	sytyttää	puolustaa
5.	väsyä	sammuttaa

TEHTÄVÄ 18

Adverbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	aluksi	vähän
2.	helposti	lopuksi
3.	runsaasti	edelleen
4.	oikein	vaivoin
5.	ei enää	virheellisesti

TEHTÄVÄ 19

Adverbit

Yhdistä sanat vastakohtiinsa.

1.	todennäköisesti	umpimähkään
2.	jopa	samoin
3.	jälkeenpäin	erikseen
4.	yhdessä	äskettäin
5.	kauan sitten	tuskin
6.	päinvastoin	ei edes
7.	harkitusti	etukäteen

SANAPARIT JA SANARYHMÄT

TEHTÄVIÄ: SANAPARIT

TEHTÄVÄ 1

Sanaparit

Yhdistä toisiinsa liittyvät sanat viivalla.

1. koira — tassu
luumu — alovakas
juna — satula
hevonen — raide
armeija — kivi

2. ovi — käpy
hame — lieri
tähti — kynnys
hattu — helma
kuusi — sakara

3. vene — liekki
suu — linssi
kynttilä — airo
laina — sylki
kamera — korko

4. muna — tupsu
tie — iiris
käpy — keltuainen
silmä — siemen
pipo — kaista

5.	laulu	äänne
	kieli	suisto
	jousi	hilse
	tukka	nuoli
	joki	säkeistö
6.	nukutuslääkäri	seurakunta
	kapellimestari	osakeyhtiö
	kansanedustaja	leikkaussali
	asianajaja	yleisötilaisuus
	järjestysmies	sinfoniaorkesteri
	toimitusjohtaja	eduskunta
	kirkkoherra	oikeussali

TEHTÄVÄ 2

Sanaparit

Yhdistä toisiinsa liittyvät sanat viivalla.

1.	pullo	sierain
	laiva	solki
	vyö	etiketti
	nenä	kuuloke
	puhelin	ankkuri
2.	solu	kaulus
	käsi	vilkku
	pusero	nyrkki
	auto	muste
	kynä	tuma

3.	hääät ottelu iho selli luu	kalteri pisama erä nivel kaaso
4.	auto sanomalehti tukka puu pyykki sähkömittari	huuhteluaine pihka sulake hius yleisönosasto pissapoika
5.	haava telttä viemäri lipputanko hiekkalaatikko kasvimaa	likavesi rikkaruoho leikkilapio makuupussi laastari viiri
6.	päätoimittaja hovimestari koulukuraattori tiskijukka hengenpelastaja	uimaranta yökerho yläkoulu ravintola sanomalehti

TEHTÄVÄ 3

Sanaparit

Yhdistä toisiinsa liittyvät sanat viivalla.

1.	humala	keskenmeno
	laiva	itsemurha
	raskaus	konkurssi
	masennus	haaksirikko
	yritys	krapula
2.	siemen	rusina
	selluloosa	bensiini
	tuli	paperi
	toukka	kasvi
	viinirypäle	perhonen
	öljy	tuhka
3.	tavaratalo	postimerkki
	sähköjohto	suojatie
	kadunkulma	liukuportaat
	kirjekuori	pensasaita
	puutarha	pistorasia
4.	maanviljelijä	tahtipuikko
	lentokapteeni	puimuri
	matkaopas	verikoe
	laboratorionhoitaja	kaupunkikierrös
	kapellimestari	välilasku

5.	konduktööri sosiaalivirkailija farmaseutti pappi rikospoliisi	murhatutkimus lipuntarkastus lääkemääräys jumalanpalvelus toimeentulotuki
6.	yliopisto tavaratalo lentokone vientiyritys keskussairaala	vaateosasto tiedekunta markkinointiosasto sisätautiosasto ohjaamo

TEHTÄVÄ 4

Sanaparit

Valitse sana, joka liittyy lihavoituun sanaan.

1.	lukko	a) lasi	b) avain	c) kaulin	d) suukko
2.	jalka	a) kyynärpää	b) kantapää	c) olkapää	d) päälaki
3.	piano	a) suodatin	b) sivellin	c) kosketin	d) heijastin
4.	ovi	a) sarana	b) kanava	c) allas	d) taajama
5.	pusero	a) kuori	b) vaihde	c) kaide	d) hiha
6.	lintu	a) parta	b) karva	c) höyhen	d) viitta
7.	käsi	a) polvi	b) purkki	c) nyrkki	d) turkki
8.	saapas	a) kansi	b) varsi	c) sankka	d) vartalo
9.	suoni	a) lima	b) suola	c) hiki	d) veri
10.	puu	a) harja	b) latva	c) kruunu	d) katto

TEHTÄVÄ 5

Sanaparit

Valitse sana, joka liittyy lihavoituun sanaan.

1.	revolveri	a) luoti	b) ruuti	c) pommi	d) nuoli
2.	tarina	a) lanka	b) puomi	c) juoni	d) luode
3.	veitsi	a) terä	b) kerä	c) tela	d) kela
4.	etelänapa	a) krokotiili	b) kirahvi	c) pingviini	d) hanhi
5.	tietokone	a) patteri	b) satelliitti	c) antenni	d) modeemi
6.	takki	a) kupu	b) huppu	c) lippa	d) sepalus
7.	vuori	a) laakso	b) rinta	c) rinne	d) laine
8.	lattia	a) marketti	b) tapetti	c) kasetti	d) parketti
9.	kasvihuone	a) kurkku	b) kaula	c) ranne	d) kynsi
10.	jää	a) permanto	b) avanto	c) kaivo	d) kanava

TEHTÄVÄ 6

Sanaparit: verbi ja substantiivi

Yhdistä toisiinsa liittyvät sanat viivalla.

1.	tulostaa	piano
	säestää	vispilä
	lentää	printteri
	maalata	kuumailmapallo
	vatkata	sivellin

2.	naulata	airo
	ommella	happisäiliö
	soutaa	kaulin
	sukeltaa	tulitikku
	leipoa	lapio
	kaivaa	vasara
	sytyttää	neula
3.	punnita	virveli
	retkeillä	haulikko
	metsästää	telttä
	säveltää	nuotti
	kalastaa	kaasu
	kiihdyttää	vaaka

TEHTÄVÄ 7

Sanaparit: verbi ja objekti

Yhdistä toisiinsa liittyvät sanat viivalla.

1.	perata	leija
	suorittaa	taimi
	istuttaa	este
	lennättää	tutkinto
	ylittää	kala
2.	kirjoittaa	pitsi
	sytyttää	auto
	katsastaa	lehmä
	lypsää	kynttilä
	virkata	runo

3.	ladata	sauma
	virittää	lippu
	leimata	sana
	ommella	akku
	ääntää	piano
4.	tuulettaa	sopimus
	solmia	huone
	ratkaista	palapeli
	koota	hammas
	paikata	arvoitus
5.	kertoa	tavoite
	noudattaa	laina
	lyhentää	vitsi
	hieroa	laki
	saavuttaa	kauppa

TEHTÄVÄ 8

Sanaparit: ylä- ja alakäsite

Yhdistä sanojen yläkäsite alakäsitteeseen.

1.	sieni	lounas
	leikkele	lauantaimakkara
	ateria	paini
	urheilulaji	kalakukko
	havupuu	kantarelli
	äyriäinen	katkarapu
	perinneruoka	kataja

2.	painomitta	tohveli
	ajanjakso	jääkausi
	sisäelin	ahven
	järvikala	teltta
	retkivaruste	kateus
	jalkine	haima
	tunne	gramma
3.	kissaeläin	linna
	raaja	kirves
	pinta-alamitta	jalka
	ammatti	ilves
	työkalu	maasturi
	rakennus	hehtaari
	ajoneuvo	luotsi
4.	sipulikukka	kaakko
	polttoaine	tappo
	luonnonilmiö	ruska
	ilmansuunta	ryijy
	maalaji	hiili
	väkivaltarikos	narsissi
	seinätekstiili	savi

TEHTÄVÄ 9

Sanaparit: ylä- ja alakäsité

Valitse sanalle oikea yläkäsité.

1. **mustikka**
a) kissarotu   b) metsämarja   c) koristekasvi   d) leivonnainen
2. **huuto**
a) ääni   b) tunne   c) liike   d) asento
3. **lima**
a) väri   b) tauti   c) kemikaali   d) erite
4. **vety**
a) kahvilaatu   b) alkuaine   c) kasviväri   d) muotitanssi
5. **kyykäärme**
a) hyönteinen   b) nisäkäs   c) matelija   d) lintu
6. **euro**
a) vaihtoraha   b) vaihtokurssi   c) rahayksikkö   d) maksutapa
7. **humppa**
a) voimistelulaji   b) puhallinsoitin   c) satuolento   d) paritanssi
8. **länsi**
a) säätila   b) ilmansuunta   c) maanosa   d) maantiede
9. **kiekonheitto**
a) rikos   b) seuraleikki   c) urheilulaji   d) ruokalaji
10. **Lappi**
a) valtio   b) maakunta   c) kaupunki   d) virasto
11. **pihlaja**
a) havupuu   b) vihannes   c) lehtipuu   d) juurikas

TEHTÄVÄ 10

Sanaparit: ylä- ja alakäsite

Valitse sanalle oikea yläkäsite.

1. **sauvakävely**

- a) työkalu   b) liikuntamuoto   c) voimisteluliike   d) taikatemppu

2. **maksalaatikko**

- a) ruokalaji   b) säilytysastia   c) sisäelin   d) tilisiirto

3. **rahka**

- a) polttoaine   b) metsäkasvi   c) maitotuote   d) alusvaate

4. **kalsarit**

- a) korvakoru   b) lippalakki   c) alusvaate   d) turvapäähine

5. **lyijy**

- a) ateria   b) metalli   c) tekstiili   d) kirjoitus

6. **haarukka**

- a) viljakasvi   b) ruokailuväline   c) keittoastia   d) kodinkone

7. **partitiivi**

- a) konsonantti   b) lukusana   c) sijamuoto   d) välimerkki

8. **savi**

- a) koriste-esine   b) maalaji   c) muuttolintu   d) tervehdyssana

9. **baskeri**

- a) käsine   b) jalkine   c) päähine   d) hajuste

10. **kaihi**

- a) silmäsairaus   b) jalkasieni   c) vihanneskeitto   d) huonekalu

TEHTÄVIÄ: SANARYHMÄT

TEHTÄVÄ 1

Sanaryhmät

Valitse sana, joka ei kuulu joukkoon.

1.	a) kotka	b) haukka	c) varis	d) kauris
2.	a) novelli	b) iskelmä	c) romaani	d) eepos
3.	a) neste	b) rasva	c) ihra	d) öljy
4.	a) vauva	b) sinkku	c) murrosikäinen	d) vanhus
5.	a) kaali	b) pinaatti	c) sinappi	d) papu
6.	a) luola	b) rotko	c) kaivos	d) kanjoni
7.	a) tasku	b) lautasliina	c) kaulus	d) vetoketju
8.	a) polku	b) väylä	c) tunneli	d) retki
9.	a) raja	b) alue	c) seutu	d) vyöhyke
10.	a) päiväntasaaja	b) pituuspiiri	c) piirileikki	d) napapiiri

TEHTÄVÄ 2

Sanaryhmät

Valitse sana, joka ei kuulu joukkoon.

1.	a) keuhkokuume	b) sikotauti	c) ramppikuume	d) tulirokko
2.	a) kultasormus	b) pronssiriiopus	c) kuparilevy	d) hopeaketju
3.	a) sarvikuono	b) lukutoukka	c) virtahepo	d) pahkasika
4.	a) kortteliralli	b) pituushyppy	c) kolmiloikka	d) keihäänheitto
5.	a) suo	b) neva	c) korpi	d) nurmikko
6.	a) lastentarha	b) palvelutalo	c) huvipuisto	d) päiväkot

7.	a) espanjalainen	b) espoolainen	c) kreikkalainen	d) virolainen
8.	a) johtaja	b) tiedemies	c) esimies	d) päällikkö
9.	a) harmi	b) vaiva	c) tuuri	d) kiusa
10.	a) anteliaisuus	b) kateus	c) viha	d) katkeruus

TEHTÄVÄ 3

Sanaryhmät

Valitse sana, joka ei kuulu joukkoon.

1.	a) veitsi	b) puukko	c) pikari	d) tikari
2.	a) kyynelkanava	b) vesisuoni	c) poskiontelo	d) korvakäytävä
3.	a) istuin	b) jakkara	c) keinutuoli	d) verhotanko
4.	a) keila	b) kauha	c) pallo	d) kiekko
5.	a) paino	b) pituus	c) leveys	d) vaikeus
6.	a) jutella	b) lenkkeillä	c) keskustella	d) rupatella
7.	a) kirotta	b) suudella	c) syleillä	d) halata
8.	a) hypätä	b) loikata	c) juosta	d) toistaa
9.	a) paljas	b) tyhjä	c) runsas	d) autio
10.	a) pelottava	b) uhkaava	c) vaarallinen	d) harmiton

TEHTÄVÄ 4

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat luettelosta.

1.	tyyny, peitto, <u>lakana</u> , <u>patja</u>
2.	tammi, mänty, _____, _____
3.	varvas, kaula, _____, _____
4.	rauta, alumiini, _____, _____

5. vispilä, haarukka, _____, _____

vaahtera	leuka	napa	kauha	lakana
patja	kupari	teräs	veitsi	kuusi

TEHTÄVÄ 5

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

- oregano, pippuri, kaneli, kumina
- vyö, liivi, _____, _____
- smaragdi, ametisti, _____, _____
- viulu, sello, _____, _____
- lohi, ahven, _____, _____

kampela	kaneli	timantti	huilu	solmio
huivi	kumina	haitari	rubiini	hauki

TEHTÄVÄ 6

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

- ovi, portti, veräjä, luukku
- kukka, lehti, _____, _____
- sävellys, maalaus, _____, _____
- purjeverene, höyrylaiva, _____, _____
- köysi, ketju, _____, _____

veistos	nuppu	kanootti	naru	silmu
luukku	runo	veräjä	vaijeri	lautta

TEHTÄVÄ 7

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. pakkanen, myrsky, helle, pouta
2. kävelykeppi, pyörätuoli, _____, _____
3. matkakorvaus, päiväraha, _____, _____
4. ripsiväri, huulipuna, _____, _____
5. sääri, polvi, _____, _____

lapsilisä	rollaattori	kainalosauva	helle	asumistuki
puuteri	nilkka	reisi	pouta	meikkivoide

TEHTÄVÄ 8

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. jauho, hiutale, ryyni, suurimo
2. etusormi, pikkurilli, _____, _____
3. nuppineula, naula, _____, _____
4. luu, lihas, _____, _____
5. verkko, nuotta, _____, _____

suurimo	nasta	sinitarra	haavi	katiska
ryyni	nimetön	peukalo	nivel	jänne

TEHTÄVÄ 9

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat luettelosta.

1. haava, nyrjähdys, aivotärähdys, mustelma
2. herkkusieni, korvasieni, _____, _____

3. jarru, kaasu, _____, _____
4. nenä, nokka, _____, _____
5. metsä, autiomaa, _____, _____

kytkin   aivotärähdys   kuono   kantarelli   turpa
 mustelma   tatti   viidakko   vaihdekeppi   aavikko

TEHTÄVÄ 10

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. tango, valssi, jenkka _____, rumba _____
2. kokous, konferenssi, _____, _____
3. otsatukka, kihara, _____, _____
4. joki, puro, _____, _____
5. maakaasu, öljy, _____, _____

rumba   palaveri   kivihiili   lähde   jenkka
 nuttura   turve   koski   jakaus   seminaari

TEHTÄVÄ 11

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. jakku, leninki, liivi _____, viitta _____
2. ryhmä, parvi, _____, _____
3. astma, kaihi, _____, _____
4. hitsaaja, sihteeri, _____, _____
5. satama, laituri, _____, _____

liivi   joukko   suutari   optikko   kihti
 lauma   viitta   iskias   telakka   varustamo

TEHTÄVÄ 12

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. tuli, savu, tuhka, kekäle
2. lasi, muki, _____, _____
3. lentokone, helikopteri, _____, _____
4. laukku, kassi, _____, _____
5. eversti, kapteeni, _____, _____

tuhka	tuoppi	reppu	luutnantti	vääpeli
kekäle	salkku	pikari	panssarivaunu	sukellusvene

TEHTÄVÄ 13

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. krokotiili, alligaattori, leguaani, sisilisko
2. sairaala, sanatorio, _____, _____
3. mäki, vuori, _____, _____
4. pala, viipale, _____, _____
5. seinä, aita, _____, _____

kukkula	valli	leguaani	kliniikka	siivu
sisilisko	tunturi	muuri	suikale	parantola

TEHTÄVÄ 14

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat luettelosta.

1. vitsi, anekdootti, kasku, pila
2. setä, serkku, _____, _____

3. hiilidioksidi, vety, _____, _____
4. reikä, kuoppa, _____, _____
5. pakkaus, laatikko, _____, _____

happi	kasku	rasia	lanko	aukko
kotelo	typpi	pila	anoppi	kolo

TEHTÄVÄ 15

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. suru, huoli, murhe, tuska
2. aika, kausi, _____, _____
3. kaaos, sota, _____, _____
4. halu, toive, _____, _____
5. äly, ymmärrys, _____, _____

murhe	jakso	taju	tahto	vaihe
tuska	kapina	haave	järki	kahakka

TEHTÄVÄ 16

Sanaryhmät

Valitse sanaryhmiin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

1. ruusu, tulppaani, lilja, neilikka
2. ympyrä, neliö, _____, _____
3. reitti, rata, _____, _____
4. tikku, keppi, _____, _____
5. juuri, lehti, _____, _____

ura	oksa	puikko	neilikka	latu
soikio	varras	lilja	itu	suorakulmio

TEHTÄVÄ 17

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

sukulainen

miniä

eno

---

ilmansuunta

---

vaate

---

sairaus

---

meikkituote

---

länsi

lounas

huulikiille

poskipuna

yövoide

ripsiväri

liivi

itä

serkku

etelä

kaulahuivi

puuteri

polvisukka

koillinen

täti

eno

migreeni

lanko

solmio

nivelreuma

syöpä

miniä

iskias

keuhkoastma

viitta

TEHTÄVÄ 18

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

mauste

kaneli

---

ammatti

---

aatelisarvo

---

eläin

---

luonnonvara

öljy
kivihiili
neilikka
kätilö
inkivääri

kreivi
kardemumma
paroni
malmi
konduktööri

etana
herttua
myyrä
markiisi
jaarli

kaneli
sisilisko
metsä
metso
heinäsirkka

vartija
kultaseppä
meirami
maakaasu
luotsi

TEHTÄVÄ 19

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

keittiö

liesituuletin

---

auto

---

avaruus

---

ensiapu

---

huvipuisto

---

liesituuletin
häätänumero
astiakaappi
tekohengitys
maailmanpyörä
jarruvalo
kiertotähti

tähdenlento
sivupeili
kummitusjuna
pyrstötähti
verenvuoto
haavaside

happinaamari
lennunrata
lusikkalaatikko
konepelti
aurinkokunta
maustehylly

akkukaapeli
turvavyö
sirkuspelle
pakastelokero
vuoristorata
liukumäki

TEHTÄVÄ 20

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

työkalu

pora

---

luonnonilmiö

---

soitin

---

sisäelin

---

taruolento

---

salama

revontuli

munuainen

haima

maanjäristys

sello

peikko

lohikäärme

tonttu

noita

maksa

harppu

hohtimet

saha

urut

keijukainen

ruuvimeisseli

säkipilli

trumpetti

perna

pora

sateenkaari

ukkonen

sappi

kirves

TEHTÄVÄ 21

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

huonekasvi

fiikus

---

säilytysastia

---

siivousväline

---

vesilintu

---

työkone

---

traktori
tölkki
tynnyri
kanisteri
trukki

pullo
rikkaimuri
lumiaura
kaivinkone
pölyhuisku

moppi
nosturi
ikkunalasta
anopinkieli
purkki

joutsen
sorsa
saniainen
rikkalapio
kirjovehka

fiikus
kaktus
ankka
silkkiuikku
kuikka

TEHTÄVÄ 22

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

näytelmä

kuiskaaja

---

viljakasvi

---

vauvanhoito

---

liikenne

---

rakennus

---

helistin

vaippa

katsomo

lato

syöttötuoli

ratsia

kaista

ohra

halli

ruis

neuvola

kaura

parkkiruutu

vehnä

aitta

huvimaja

esirippu

tuttipullo

kenraaliharjoitus

nokkakolari

kuiskaaja

navetta

ensi-ilta

ruuhka-aika

tattari

TEHTÄVÄ 23

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

eläin

metsäpeura

---

rakennus

---

taideteos

---

anatomia

---

ammatti

---

hiilipiirros
puuseppä
taitekatto
papukaija
kaivosmies
henkivartija
ulkoverhous

metsäpeura
muotokuva
umpisuoli
selkäranka
laulujoutsen
haisunäätä

korvakäytävä
aataminomena
öljymaalaus
julkisivu
luuranko
ratsastajapatsas

kivijalka
koppakuoriainen
yksityisetsivä
reliefi
rännikouru
kapellimestari

TEHTÄVÄ 24

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

työkalu

sorkkarauta

---

vihannes

---

liikenne

---

musiikki

---

luonnonilmiö

---

suojatie
yksinlaulu
pysäköintimittari
auringonpimennys
munakoiso
täysikuu
pensassakset

sorkkarauta
keräkaali
pianosäestys
lehtisalaatti
alkusointu
päätepysäkki

revontuli
maanjäristys
alkometri
hittikappale
lumilapio
alikulcutunneli

nuottiavain
moottorisaha
pyörremyrsky
metallisorvi
kukkakaali
varsiselleri

TEHTÄVÄ 25

Sanaryhmät

Valitse lihavoituihin sanoihin sopivat sanat alla olevasta luettelosta.

soitin

kontrabasso

---

sotilasarvo

---

talvi

---

huonekalu

---

anatomia

---

yliluutnantti
kontrabasso
alikersantti
lumilinna
potkukelkka
sähkökitara
kerrossänky

luistinrata
laskettelurinne
umpisuoli
nielurisat
kampauspöytä
jääpuikko

solisluu
kukkateline
alttoviulu
huuliharppu
kylkiluu
nivelside

baarikaappi
nokkahuilu
vuodesohva
kontra-amiraali
everstimajuri
ylivääpeli

TEHTÄVÄ 26

Sanaryhmät: ylä- ja alakäsite

Valitse lihavoiduista sanoista sopiva yläkäsite kullekin sanaryhmälle.

1. geometrinen kuvio / välimerkki / aisti / vesistö / leivonnainen

a)	<u>aisti</u>	tunto	näkö	kuulo
b)	_____	puro	lähde	putous
c)	_____	korppu	keksi	torttu
d)	_____	ympyrä	kolmio	neliö
e)	_____	pilkku	huutomerkki	piste

2. kodinkone / optinen laite / säälmiö / ruumiinosa / kulkuväylä

a)	_____	jalkakäytävä	tasoristeys	suojatiet
b)	_____	sähköuuni	leivänpaahdin	silitysrauta
c)	_____	räntä	sumu	kuura
d)	_____	mikroskooppi	kaukoputki	kiikari
e)	_____	ranne	huuli	ohimo

3. elävä tuli / kangaslaatu / käsine / ihmisryhmä / häiritsevä ääni

a)	_____	silkki	pellava	sametti
b)	_____	kynttilä	soihdu	nuotio
c)	_____	joukko	porukka	väki
d)	_____	melu	häly	meteli
e)	_____	hansikas	sormikas	kinnas

4. ammatti / eläin / soitin / maa-aines / ampuma-ase

a)	_____	kannel	rumpu	klarinetti
b)	_____	kapellimestari	hovimestari	metsuri
c)	_____	savi	hiekkä	multa
d)	_____	pistooli	haulikko	kivääri
e)	_____	kameli	paviaani	delfiini

SANANSELITYKSET

TEHTÄVIÄ: SANANSELITYKSET

TEHTÄVÄ 1

Valitse oikea merkitys.

1. **totella**
  - a) antaa aplodit
  - b) noudattaa käskyä
  - c) tietää varmasti
2. **näppäillä**
  - a) painella sormilla
  - b) polkea jaloilla
  - c) työntää kädellä
3. **karkottaa**
  - a) juosta karkuun
  - b) ajaa pois
  - c) syödä karkkia
4. **vilkaista**
  - a) katsoa nopeasti
  - b) etsiä kauan
  - c) liikkua hitaasti
5. **raataa**
  - a) väitellä tai riidellä
  - b) käyttää runsaasti alkoholia
  - c) tehdä raskasta työtä
6. **erehtyä**
  - a) tehdä väärä valinta
  - b) luovuttaa asia eteenpäin
  - c) kulkea edellä
7. **salata**
  - a) yrittää löytää vastaus
  - b) pitää totuus piilossa
  - c) tulla takaisin
8. **siepata**
  - a) aloittaa alusta
  - b) pudottaa käsistä
  - c) ottaa nopeasti kiinni
9. **kuorsata**
  - a) ottaa käyttöön ilman lupaa
  - b) päästää suusta ääntä unen aikana
  - c) lukea tekstiä kovalla äänellä
10. **viheltää**
  - a) ajaa lujaa autolla
  - b) tuottaa korkeaa ääntä huulien välistä
  - c) sulkea tiiviisti
11. **hipaista**
  - a) koskettaa kevyesti
  - b) lähteä nopeasti juoksemaan
  - c) nauraa pilkallisesti
12. **ilmestyä**
  - a) tehdä ilmoitus
  - b) lentää ilmaan
  - c) tulla esiin

TEHTÄVÄ 2

Valitse oikea merkitys.

1. **Mennä rikki**
  - a) hakata
  - b) särkyä
  - c) ratketa
2. **Levittää rasvaa tai nestettä**
  - a) silittää
  - b) voidella
  - c) kiertää
3. **Antaa vähän periksi**
  - a) kääntää
  - b) perua
  - c) joustaa
4. **Tulla terveeksi**
  - a) toipua
  - b) teititellä
  - c) vastustaa
5. **Olla hereillä**
  - a) herättää
  - b) haastaa
  - c) valvoa
6. **Kadota ilmaan**
  - a) haihtua
  - b) säätää
  - c) irrota
7. **Yrittää kovasti**
  - a) haukotella
  - b) ponnistella
  - c) laukaista
8. **Joutua väärään paikkaan**
  - a) vajota
  - b) eksyä
  - c) estää
9. **Luvata ja vakuuttaa**
  - a) vannoa
  - b) saarnata
  - c) valaa
10. **Olla melkein unessa**
  - a) torkkua
  - b) unelmoida
  - c) kuorsata
11. **Osoittaa mieltä olemalla puhumatta**
  - a) kurkistaa
  - b) murjottaa
  - c) hölöttää
12. **Pyyhkiä nenä nenäliinalla**
  - a) nuohota
  - b) tipahtaa
  - c) niistää
13. **Kiinnittää narulla tai köydellä**
  - a) painia
  - b) sitoa
  - c) hieroa
14. **Kaatus lyömällä jalka johonkin esteeseen**
  - a) polvistua
  - b) kompastua
  - c) heittäytyä
15. **Jäädä tiukasti kiinni johonkin**
  - a) suistua
  - b) kiintyä
  - c) juuttua
16. **Laulaa melodiaa ilman sanoja**
  - a) hyräillä
  - b) toittottaa
  - c) voivotella

TEHTÄVÄ 3

Valitse oikea merkitys.

1. **elinkautinen**
  - a) yllättävä uutinen
  - b) pitkä vankilatuomio
  - c) krooninen sairaus

2. **haaksirikko**
  - a) suljetun paikan kammo
  - b) kuluttajahintojen nousu
  - c) laivan paha vaurioituminen tai tuhoutuminen merellä

3. **käsiala**
  - a) paikka, jossa kädet lepäävät, kun ihminen istuu tuolilla
  - b) jokaisen oma persoonallinen tyyli kirjoittaa kynällä tekstiä
  - c) jälki, jonka poliisi ottaa sormenpäistä rikosrekisteriä varten

4. **keulakuva**
  - a) johtohahmo, jolla on vain symbolista valtaa
  - b) henkilökuvaa, jonka taiteilija maalaa öljyväreillä
  - c) tuotemerkki, joka on ommeltu vaatteeseen

5. **aataminomena**
  - a) vanha omenalajike, joka kestää hyvin talvipakkasia
  - b) iäkäs mies, joka on yhtä hyvässä kunnossa kuin nuorena
  - c) kurkunpäässä oleva kyhmy, joka näkyy miehillä selvästi ulospäin

6. **hölynpöly**
  - a) puhe, joka on täyttä roskaa
  - b) pölypallo, joka viihtyy varsinkin sängyn alla
  - c) lika, jota on huonekalujen pinnoilla

7. **ilkivalta**
  - a) epädemokraattinen hallitusmuoto, joka syrjii vähemmistöjä
  - b) rikos, jossa tuhotaan tai pilataan toisen omaisuutta
  - c) pakkotyö, johon vangit joutuvat kärsimään rangaistustaan

8. **takaisku**
  - a) pahan puhuminen toisen ihmisen selän takana
  - b) apu, jota opiskelija saa toiselta opiskelijalta tentin aikana
  - c) yllättävä vastoinkäyminen tai huono käänne asiassa

9. **nokkakolari**
a) nenä, joka on tukossa nuhan takia.
b) liikenneonnettomuus, jossa ajoneuvot ajavat yhteen
c) ammattimies, joka puhdistaa savupiippuja
10. **tupaantuliaiset**
a) lahjat, joita tuodaan ystäville ulkomaanmatkalta
b) lahjat, jotka viedään kutsujen isäntäparille
c) juhla, joka järjestetään uuden kodin kunniaksi

TEHTÄVÄ 4

Valitse oikea vaihtoehto.

1. Villinä luonnossa elävät eläimet, joita metsästetään niiden lihan tai turkisten vuoksi, ovat _____.
a) karjaa
b) riistaa
c) muonaa
2. Asia, jolle ei ole löytynyt selitystä, on _____.
a) arvaus
b) arvoitus
c) aavistus
3. Häiden jälkeinen aika tai matka, jonka tuore aviopari tekee yhdessä, on _____.
a) rakkausseikkailu
b) pariluistelu
c) kuherruskuukausi
4. Paikka, josta lentokone nousee ilmaan ja johon se laskeutuu, on _____.
a) kunniakierros
b) kiitorata
c) lentoreitti

5. Vahinko tai onnettomuus, jossa henkilö voi loukkaantua, on _____.
- a) konkurssi
  - b) tapaturma
  - c) vahingonteko
6. Henkilö, joka ei ajattele itsenäisesti, vaan noudattaa enemmistön esimerkkiä, on _____.
- a) laumasielu
  - b) joukkueenjohtaja
  - c) poikkeusyksilö
7. Merkittävä edistysaskel ja käännteentekevä löytö on _____.
- a) tietoisuus
  - b) ohilyönti
  - c) läpimurto
8. Vihje tai havainto, joka auttaa löytämään ratkaisun, on _____.
- a) käsimerkki
  - b) johtolanka
  - c) näköharha
9. Paikka tai tilanne, josta on mahdotonta mennä eteenpäin, on _____.
- a) umpikuja
  - b) kiertotie
  - c) sivukatu
10. Näytös, jonka aikana taivaalle ammutaan värikkäitä raketteja, on _____.
- a) maanjäristys
  - b) revontuli
  - c) ilotulitus

11. Teksti, jonka kirjailija kirjoittaa näytelmää tai elokuvaa varten, on

- _____.
- a) allekirjoitus
  - b) käsikirjoitus
  - c) pääkirjoitus

TEHTÄVÄ 5

Täydennä virkkeet sopivalla verbillä. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Kun lapsi ei osaa vielä kävellä, vaan liikkuu vatsallaan, hän ryömi.
2. Kun joku käyttää rumia voimasanonoja, hän _____.
3. Kun heilutamme voimakkaasti käsiämme, me _____.
4. Jos haluaa villieläimestä lemmikin, se täytyy ensin _____.
5. Henkilöt, joiden on vaikeaa sanoa sanaa loppuun, _____.

huitoa   kesyttää   änkyttää   ryömiä   kiroilla

TEHTÄVÄ 6

Täydennä virkkeet sopivalla verbillä. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Kun vesi tulee alas pisara kerrallaan, se tippuu.
2. Kun tavara laitetaan vaakaan, se _____.
3. Kun joku on epävarma jostakin asiasta, hän _____.
4. Jos ei saa happea keuhkoihin, _____.
5. Kun joku pitää toista huonona ja vähäarvoisena, hän _____
tätä.

epäröidä   tippua   punnita   halveksia   tukehtua

TEHTÄVÄ 7

Täydennä virkkeet sopivalla verbillä. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Kun joku syö ruokaa nopeasti ja suurina paloina, hän hotkii.
2. Kun pakkaneen heikkenee, sää _____.
3. Kun joku korjaa virheen, hän _____ sen.
4. Kun joku pyytää epätoivoisen hartaasti jotakin, hän _____.
5. Kun joku ei ole vakavissaan, vaan haluaa hauskuuttaa muita, hän _____.

pelleillä   lauhtua   oikaista   hotkia   kerjätä

TEHTÄVÄ 8

Täydennä virkkeet sopivalla substantiivilla. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Ääni, joka palaa samanlaisena takaisin, on kaiku.
2. Pystysuora puu purjeveneessä tai rakennelma, jossa antenni sijaitsee, on _____.
3. Elävä tuli, jota kannetaan varren päässä juhlakulkueessa, on _____.
4. Arvokas asia tai esine, joka on joskus piilossa, on _____.
5. Yöpakkaneen, jota esiintyy lämpimänä vuodenaikana, on _____.
6. Kuolleen eläimen ruumis on _____.
7. Vallitseva käsitys jostakin asiasta tai jostakusta henkilöstä on _____.

masto   maine   halla   raato   kaiku
aarre   soihtu

TEHTÄVÄ 9

Täydennä virkkeet sopivalla substantiivilla. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Kitkerä haju, joka syntyy tavallisesti siitä, kun jokin palaa, on käry.
2. Ihossa tai kankaassa oleva poimu on _____.
3. Ihmisen kuudes aisti on _____.
4. Ohut ja usein läpinäkyvä pintakerros on _____.
5. Tiivis ihmisjoukko on _____.
6. Neste, jota erittyy ihosta erityisesti kun on kuuma, on _____.
7. Sieni, joka pilaa puun tai ruoan, on _____.

ryppy
kalvo

hiki
tungos

home

käry

vaisto

TEHTÄVÄ 10

Täydennä virkkeet sopivalla substantiivilla. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Säveltäjän kirjaimia ovat nuotit.
2. Erite, jota tulee nenästä varsinkin flunssan aikana, on _____.
3. Ohut jääkerros on _____.
4. Ruoka, joka on poikkeuksellisen maukasta tai harvinaista, on _____.
5. Tumma syntymämerkki ihossa on _____.
6. Aika, jolloin kieltäydytään ruoasta uskonnollisten tai terveydellisten syiden vuoksi, on _____.
7. Voimakas vihan tunne on _____.

räkä
huurre

herkku
nuotti

paasto

luomi

raivo

TEHTÄVÄ 11

Täydennä virkkeet sopivalla substantiivilla. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Vihreä ja vehmas paikka aavikon keskellä on keidas.
2. Pieni valhe tai petos on _____.
3. Ohimenevä voimakas tuuli tai tunnetila on _____.
4. Tahmea, kullanvärinen neste, jota on havupuun rungossa, on
_____.
5. Voimakas halu, jota on melkein mahdotonta vastustaa, on
_____.
6. Lyhyt pala on _____.
7. Syvä ja leveä raja kahden asian välissä on _____.

himo
puuska

vilppi
pihka

keidas

pätkä

kuilu

TEHTÄVÄ 12

Täydennä virkkeet sopivalla substantiivilla. Valitse oikea sana alla olevasta luettelosta.

1. Lyhyt työkomennus tai toimeksianto on keikka.
2. Runsas lumisade on _____.
3. Tuhoutuneesta rakennuksesta jää jäljelle _____.
4. Väline, jolla voi erottaa ja lajitella kuivia aineita, on
_____.
5. Viljan ja hedelmien tuotto on _____.
6. Väkivallan tai onnettomuuden kohde on _____.
7. Juhlallisesti annettu lupaus tai vakuutus on _____.

seula
vala

uhri
keikka

raunio

sato

pyry

TEHTÄVÄ 13

Täydennä sanoihin puuttuvat vokaalit mallin mukaan. Kuhunkin sanaan tulee vain yhtä vokaalia. Yhdistä sitten sana sopivaan selitykseen.

P u u T E R I

K o R K o

S   L   M

   N K   L I

S   L

H   L L

K   N E L

M   L L

K   N   V

S   R I

1. Se on henkiolento, jolla on siivet.
2. Se on suolaista vettä ja tunteen ilmaus.
3. Sitä käytetään kasvomeikin viimeistelyyn.
4. Se on rakennettu vesiväylä.
5. Sillä jauhetaan viljaa.
6. Se on piikikäs nisäkäs.
7. Se on kengän alla ja maksetaan lainasta.
8. Se on nopeasti välähtävä luonnonilmiö.
9. Se on polven ja nilkan välissä.
10. Se on yli 25 asteen lämpötila.

TEHTÄVÄ 14

Täydennä sanoihin puuttuvat vokaalit mallin mukaan. Kuhunkin sanaan tulee vain yhtä vokaalia. Yhdistä sitten sana sopivaan selitykseen.

S u u K K O

M   R Ä

H Ö   R

S   N T   M Ä

S   T   L I

M   N K K

S   L M I

P E   L

M   P   L L O

K   K K   L A

1. Se on miehen kaulassa.
2. Se on lämmin ja intiimi tervehdys.
3. Se on meidän planeettamme.
4. Siitä näkee oman kuvansa.
5. Se on vettä, joka haihtuu kaasuna ilmaan.
6. Se on arvokas turkiseläin.
7. Se on paperirahaa.
8. Se on pieni mäki.
9. Se on iloinen perhetapahtuma.
10. Se on eläin, joka kaivaa käytäviä maan alla.

TEHTÄVÄ 15

Täydennä sanoihin puuttuvat vokaalit mallin mukaan. Kuhunkin sanaan tulee vain yhtä vokaalia. Yhdistä sitten sana sopivaan selitykseen.

V A A K A
K   M E
T   R I N
S   L I S
M   J   V
R   N T
P   P P U R
    S I   K   S
P   L L

R Y   S T

1. Se on veden ja lumen sekoitus.
2. Se on metsästäjän palkinto.
3. Se on yölintu, joka on viisauden vertauskuva.
4. Se on yleinen mauste.
5. Hyvän palvelun paikassa hän on aina oikeassa.
6. Se on laihduttajan tuomari.
7. Se on jyrssi, joka rakentaa patoja.
8. Se on oire tulehduksesta.
9. Se on vakava omaisuusrikos, jossa henkikin voi olla vaarassa.
10. Se on kertomus, joka ei ole välttämättä totta.

TEHTÄVÄ 16

Täydennä sanoihin puuttuvat vokaalit mallin mukaan. Kuhunkin sanaan tulee vain yhtä vokaalia. Yhdistä sitten sana sopivaan selitykseen.

R U U T U
M   N   S T E R
P   H K I N
L   U T T
K U   R
J   O R
S   M M   L
K   Y T   V
H   S S

        M I   I N E N

1. Se on kulkuväline, joka kelluu vedessä.
2. Se on lauluryhmä.
3. Se on ikävä juttu, jota kerrotaan toisista ihmisistä.
4. Se on nelikulmainen kuvio.
5. Labyrintissa niitä on paljon.
6. Hän on hallituksen jäsen.
7. Se liikkuu ylös ja alas rakennuksen sisällä.
8. Se on päivän ensimmäinen ateria.
9. Se on matala kasvi, joka viihtyy kosteassa metsässä.
10. Se on hedelmä, jossa on kova kuori.

TEHTÄVÄ 17

Täydennä sanoihin puuttuvat vokaalit mallin mukaan. Kuhunkin sanaan tulee vain yhtä vokaalia. Yhdistä sitten sana sopivaan selitykseen.

E **SIN** E
K   **K**   **US**
PR   **NSS**
T   **NN**   **RI**

H   **M**
K   **EL**
T   **NT**   **RI**
T   **YHT**
V   **RT**   **LO**
H   **M**   **H**   **KKI**

1. Se on suussa ja kommunikaatioväline.
2. Hän on kuninkaan poika.
3. Se on kaikkein ystävällisin ilme.
4. Se on tapaaminen, jossa tehdään päätöksiä tai keskustellaan.
5. Se on Lapin vuorien nimitys.
6. Se on ihmisen runko.
7. Se on hyönteinen, joka kutoo verkkoa.
8. Se on korkea hiustupsu.
9. Se on suuri ja pyöreä säilytysastia.
10. Se on eloton tavara.

TEHTÄVÄ 18

Täydennä sanoihin puuttuvat vokaalit mallin mukaan. Kuhunkin sanaan tulee vain yhtä vokaalia. Yhdistä sitten sana sopivaan selitykseen.

S   **A** **IPPU**   **A**
K   **MER**
N   **ST**
L   **ES**
S   **T**   **M**
R   **T**   **LI**
L   **V**
H   **M**   **R**
J   **HANN**   **S**
SILM   **NR**   **P**   **YS**

1. Se on valoisan ja pimeän rajalla.
2. Se on laivan levähdyspaikka.
3. Se vaahtoa, kun se kastuu.
4. Se on hyvin lyhyt hetki.
5. Se on juoksevaa ainetta.
6. Hän tekee vaatteita käsityönä.
7. Se on kiinteä kaappi.
8. Se on keskikesän suuri juhla.
9. Se on hellan toinen nimi.
10. Se on kuumaa massaa, jota tulee tulivuoresta.

TEHTÄVÄ 19

Täydennä ihmistä kuvaavalla ilmauksella. Valitse oikea ilmaus alla olevasta luettelosta.

1. Voimakastahtoinen naisjohtaja: rautarouva.
2. Raukkamainen pelkuri:
_____.
3. Iäkäs naishenkilö, joka on henkisesti ja fyysisesti erinomaisessa kunnossa:
_____.
4. Henkilö, joka esiintyy mielellään kameran edessä:
_____.
5. Hyvän ruoan ystävä, kulinaristi:
_____.
6. Iloinen ihminen, joka levittää hyvää mieltä ympäristöön:
_____.
7. Ihminen, joka on kömpelö käsistään:
_____.
8. Kiltti mies, joka alistuu vaimonsa tahtoon:
_____.
9. Taitava ja innokas miespuolinen paritanssin harrastaja:
_____.
10. Ahkera ja sitkeä työntekijä:
_____.
11. Taitava leipoja:
_____.

teräsmummo
jauhopeukalo
rautarouva
herkkusuu

linssilude
tohvelisankari
mämmikoura
parkettien partaveitsi

jänishousu
työmuurahainen
ilopilleri

TEHTÄVÄ 20

Täydennä ihmistä kuvaavalla ilmauksella. Valitse oikea ilmaus alla olevasta luettelosta.

1. Pikkutarkka henkilö, joka takertuu muodollisiin yksityiskohtiin:

pilkunviilaaja

2. Ahkera ja innokas kirjojen lukija:

_____

3. Perheen kuopus, joka on syntynyt huomattavasti myöhemmin kuin vanhemmat sisarukset:

_____

4. Vaikutusvaltainen henkilö, joka ohjaa tapahtumia kulissien takaa:

_____

5. Henkilö, joka aiheuttaa onnettomuutta ja luo huonoa ilmapiiriä:

_____

6. Henkilö, joka menettää helposti malttinsa:

_____

7. Ihminen, joka kuuntelee ja kertoo innokkaasti ikäviä asioita muista ihmisistä:

_____

8. Vaaleatukkainen lapsi:

_____

9. Henkilö, jolle laiskottelu on elämäntapa:

_____

10. Tavallinen ja huomaamaton ihminen:

_____

juorukello
kuumakalle
takarivin taavi
iltatähti

pahanilmanlintu
tyhjäntoimittaja
harmaa eminenssi

pellavapää
lukutoukka
pilkunviilaaja

TEHTÄVÄ 21

Täydennä ihmistä kuvaavalla ilmauksella. Valitse oikea ilmaus alla olevasta luettelosta.

1. Onnekas ihminen, jolla on hyvää tuuria: onnenmyyrä
2. Ahdasmielinen henkilö, joka pitää kiinni säännöistä:
_____
3. Tarmokas ja hallitseva vaimo:
_____
4. Ihminen, jonka tunteet eivät näy ilmeistä:
_____
5. Ihminen, joka antaa kaverin maksaa kulut:
_____
6. Sanavalmis henkilö, joka kertoo hauskoja juttuja:
_____
7. Boheemi haaveilija, jolla on suuria suunnitelmia:
_____
8. Henkilö, joka ei harrasta lainkaan liikuntaa:
_____
9. Monipuolinen ihminen, joka osaa tehdä erilaisia asioita:
_____
10. Henkilö, joka seuraa innokkaasti urheilua, mutta ei itse harrasta sitä:
_____

tiukkapipo
sohvaperuna
hellapoliisi
taivaanrannan maalari

onnenmyyrä
huuliveikko
penkkiurheilija

siipiveikko
pokerinaama
jokapaikanhöylä

**SANOJA, JOTKA
MENEVÄT HELPOSTI
SEKAISIN**

TEHTÄVIÄ: KESKENÄÄN SEKAISIN MENEVÄT VERBIT

TEHTÄVÄ 1

Käytä verbejä **tehdä**, **valmistaa**, **suorittaa** ja **toimia**.

1. Ystäväni toimii oppaana Kanariansaarilla.
2. Lukion jälkeen oppilaat _____ ylioppilastutkinnon.
3. Suomi _____ kauppaa kaikkien naapurimaidensa kanssa.
4. Opiskelijat _____ työharjoittelun työpaikoilla.
5. Monet entiset urheilijat _____ myöhemmin valmentajina.
6. Aasian maissa _____ paljon tekstiilituotteita.
7. Taskulamppu _____ paristoilla.
8. Hyvin menestyvät yritykset _____ voittoa.
9. Vuonna 2007 Suomi _____ Euroviisujen isäntämaana.
10. Liikunta _____ hyvää terveydelle.
11. Koulu _____ nuoria elämää varten.
12. Hybridiautot _____ sekä polttoaineella että sähköllä.
13. Asevelvollisuus on mahdollista _____ 9–11 kuukaudessa.
14. Suomessa _____ myös traktoreita.

TEHTÄVÄ 2

Käytä verbejä **päästä** ja **joutua**.

1. Minä pääsen tänään töistä kotiin vasta viideltä.

2. Mies sai sydänkohtauksen ja _____ sairaalaan.
3. Tyttäreemme _____ viikko sitten ylioppilaaksi.
4. Poliisi sai rikollisen kiinni, ja tämä _____ vankilaan.
5. Pitkän matkan jälkeen me _____ onnellisesti perille.
6. Hän yrittää _____ irti huumeista.
7. Työntekijät _____ tavallisesti eläkkeelle yli 60-vuotiaina.
8. Kun tehdas suljettiin, työntekijät _____ työttömiksi.
9. Minä _____ ensi viikolla kesälomalle.
10. Uskotko siihen, että kuoleman jälkeen toiset _____ paratiisiin ja toiset _____ helvettiin?
11. Eilen minä _____ odottamaan bussia puoli tuntia.
12. Vuosi sitten me _____ vihdoinkin muuttamaan uuteen asuntoon.
13. Hän ei _____ hiihtämään, sillä hänellä on kipsi jalassa.
14. Ministeri _____ eroamaan hallituksesta skandaalin vuoksi.
15. Tänä vuonna en _____ maksamaan lisäveroja, vaan saan jopa vähän veronpalautusta.

TEHTÄVÄ 3

Käytä verbejä **johtua** ja **riippua**.

1. Asunnon hinta riippuu _____ sen kunnosta ja sijainnista.
2. Bensiinin korkea hinta _____ osaksi verotuksesta.
3. Tämän syksyn huono sato _____ liian kuivasta kesästä.

4. Palkan suuruus _____ sekä koulutuksesta että työkokemuksesta.
5. Ihmisen elinikä _____ sekä perintötekijöistä että elintavoista.
6. Liikenneonnettomuudet _____ usein ylinopeudesta.
7. Ulkoilmakonsertin onnistuminen _____ säästä.
8. Liikalihavuus _____ vähäisestä liikunnasta ja epäterveellisestä ruokavaliosta.
9. Diabetes _____ siitä, että haima tuottaa liian vähän tai ei ollenkaan insuliinia.
10. Urheilijan kunto _____ siitä, kuinka paljon hän harjoittelee.

TEHTÄVÄ 4

Käytä verbejä **johtaa**, **seurata**, **aiheuttaa** ja **vaikuttaa**.

1. Työpaikan ilmapiiri vaikuttaa työntekijöiden työmotivaatioon.
2. Rikoksesta _____ rangaistus.
3. Salamanisku voi _____ tulipalon.
4. Vakava sairaus voi _____ kuolemaan.
5. Työntekijän sukupuoli ei saisi _____ palkkaan.
6. Pieni riita _____ joskus suureen sotaan.
7. Tupakanpolto _____ keuhkosityöpää.
8. Huumeiden käyttö _____ helposti riippuvuuteen.
9. Väärästä pysäköinnistä _____ parkkisakko.
10. Stressi _____ negatiivisesti myös fyysiseen kuntoon.
11. Ilmastonmuutos _____ tulvia ja hirmumyrskyjä.
12. Suomen taloudellinen tilanne _____ tällä hetkellä hyvältä.

TEHTÄVÄ 5

Käytä verbejä **sisältää**, **koostua** ja **kuulua**.

1. Virvoitusjuomat sisältävät paljon sokeria.
2. Euroopan unioniin _____ 25 jäsenmaata.
3. Sellaisia elokuvia, jotka _____ raakaa väkivaltaa, ei suositella alle 15-vuotiaille.
4. Hyvä jääkiekkjoukkue _____ kokeneista pelaajista.
5. Teatterin ohjelmisto _____ usein musikaaleja ja komedioita.
6. Pohjois-Irlanti _____ Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.
7. Veri _____ plasmasta ja verisoluista.
8. Oman maan historian tuntemus _____ yleis-sivistykseen.
9. Ilma _____ pääasiassa hapesta ja typestä.
10. Eduskuntaan _____ 200 kansanedustajaa.
11. Hallitus _____ ministereistä.
12. Sanomalehti _____ sekä uutisia, ilmoituksia että mainoksia.
13. Aitoon huumoriin _____ kyky nauraa itselle.
14. Mika Waltarin tuotanto _____ muun muassa historiallisista romaaneista.
15. Kasvatusvastuu _____ ennen kaikkea lasten vanhemmille.

TEHTÄVÄ 6

Käytä verbejä **liittyä** ja **osallistua**.

1. Suomi liittyi Euroopan unioniin vuonna 1995.
2. Suomi _____ Euroviisuihin ensimmäisen kerran jo 1960-luvulla.
3. En ymmärrä, kuinka nämä kaksi asiaa _____ toisiinsa.
4. Myös miehet _____ lastenhoitoon ja taloustöihin.
5. Minä _____ joka vuosi SPR:n joulukeräykseen.
6. Nykyään tiedetään, että monet sairaudet _____ perintötekijöihin.

TEHTÄVÄ 7

Käytä verbejä **nähdä**, **näkyä**, **näyttää** ja **näytellä**.

1. Tiikeri näyttää isolta kissalta.
2. Sateen jälkeen voimme _____ taivaalla sateenkaaren.
3. Monet turistit haluavat hotellihuoneen, jonka ikkunasta _____ meri.
4. Harrastajateattereissa _____ amatööriinäyttelijät.
5. Aikuiset _____ esimerkkiä lapsille.
6. Minä _____ viime yönä kauheaa painajaisunta.
7. Jos tapaa metsässä karhun, on parasta _____ kuollutta.
8. Matkustajat _____ matkalippunsa konduktöörille.
9. Kirkontorni _____ kauas.
10. Konfliktin osapuolet _____ asiat eri tavalla.
11. Taloudelliset kysymykset _____ merkittävää osaa politiikassa.
12. Maanjäristyksen jäljet _____ maisemassa kauan.

TEHTÄVÄ 8

Käytä verbejä **esittää**, **esiintyä** ja **esitellä**.

1. Opas esittelee turisteille kaupungin nähtävyyksiä.
2. Seminaarissa yleisö sai _____ kysymyksiä.
3. Jotkut naiset eivät halua _____ ulkona ilman meikkiä.
4. Juhlan isäntä _____ vieraat toisilleen.
5. Tom Hanks _____ pääosaa elokuvassa *Forrest Gump*.
6. Oppilaat _____ koulun joulunäytelmässä.
7. Kun autoilija joutuu ratsiaan, hänen täytyy _____ poliisille ajokortti ja rekisteriote.
8. Suomessa _____ vain kaksi käärmelajia.
9. Kun tapaamme uusia ihmisiä, _____ ensin itsemme.
10. Joskus on vaikeaa hahmottaa, mitä maalaukset _____.
11. Supermarketissa oli konsulentti, joka _____ uutta makkaratuotetta ja tarjosi samalla maistiaisia.
12. Työttömyyttä _____ eniten Pohjois- ja Itä-Suomessa.

TEHTÄVÄ 9

Käytä verbejä **muistaa**, **muistella** ja **muistuttaa**.

1. Myönteiset ihmiset muistavat menneisyydestä vain hyvät asiat.
2. Poika _____ ulkonäöltään kovasti isäänsä.
3. Hautajaisissa _____ vainajaa ja hänen elämäntyötään.

4. Minä _____ isoäidin iloisena ja lämpimänä ihmisenä.
5. Sinun täytyy _____ minua siitä, että sähkölaskun eräpäivä on ylihuomenna.
6. Iäkkäät ihmiset _____ usein vanhoja hyviä aikoja.
7. Työtoverit _____ minua syntymäpäivänäni lahjoilla.
8. Luokkakokouksessa entiset koulutoverit _____ hauskoja kimmelluksia, joita kouluvuosina oli sattunut.
9. Poliisi _____ autoilijoita liukkaasta kelistä.
10. Emme päässeet serkun häihin, mutta _____ hääparia lahjakortilla.

TEHTÄVÄ 10

Käytä verbejä **arvostaa**, **arvioida** ja **arvostella**.

1. Rakennusmestari arvioi _____, että asunnon remontti tulee maksamaan vähintään 20 000 euroa.
2. Ihminen osaa _____ terveyttä usein vastasitten, kun sairastuu.
3. Oppositio _____ kovin sanoin hallituksen toimintaa.
4. Olisi hyvä, jos osaisimme _____ menneiden sukupolvien työtä ja saavutuksia.
5. Työnantaja _____ työnhakijan pätevyyttä sekä koulutuksen että työkokemuksen perusteella.
6. Kriitikot _____ kirjailijan romaania pinnalliseksi.
7. Tiedemiehet _____, että maapallon lämpötila nousee tulevina vuosikymmeninä monta astetta.
8. Nobelin rauhanpalkintoa _____ hyvin paljon.
9. Kilpailun jury _____ suoritukset asteikolla 5–10.

TEHTÄVÄ 11

Käytä verbejä **tuntua**, **tuntea**, **tunnustella** ja **tunnistaa**.

1. Kun muutin uudelle paikkakunnalle, en tuntenut siellä ketään.
2. Juoksuharjoittelu _____ jalkalihaksissa.
3. Syövän oireita on joskus vaikeaa _____.
4. Joskus minusta _____, että suomen kieltä on mahdotonta oppia.
5. Kun liikutaan liikenteessä, on hyvä _____ liikennesäännöt.
6. Lääkäri _____ potilaan nilkkaa ja totesi, että se on murtunut.
7. Vanhemmat _____ usein omissa lapsissaan samoja piirteitä, joita heillä itsellään on.
8. YK-sotilaat _____ maastoa löytääkseen maamiinoja.
9. Suomen kylmä ja pimeä talvi saattaa _____ pitkältä.
10. Kaikki _____ itsensä joskus masentuneiksi.
11. Silminnäkiä _____ miehen samaksi henkilöksi, jonka hän oli nähnyt rikospaikalla.
12. Suomalaiset yritykset _____ mahdollisuuksia avata uusia markkinoita Aasiassa.
13. Nykyään rikoksen tekijä voidaan _____ DNA-näytteen perusteella.

TEHTÄVÄ 12

Käytä verbejä **tarkastaa**, **tarkistaa**, **tarkastella** ja **tarkkailla**.

1. Nykyään on helppoa tarkistaa oikea aika kännykästä.
2. Konduktöörit _____ matkustajien liput.
3. Lintuharrastajat _____ kiikareilla lintujen kevätmuuttoa.
4. Joskus on hyödyllistä _____ ongelmia lintu-perspektiivistä.
5. Katsastuksessa _____ auton kunto.
6. Liikkuva poliisi _____ liikennettä erityisesti juhlapyhien aikaan.
7. Kun lähdetään veneellä järvelle, on hyvä _____, että kaikilla matkustajilla on pelastusliivit päällä.
8. Psykologit ja sosiologit _____ ihmisen käyttäytymistä eri näkökulmista.

TEHTÄVIÄ: KESKENÄÄN SEKAISIN MENEVÄT SUBSTANTIIVIT

TEHTÄVÄ 1

Käytä substantiiveja **paikka**, **kohta**, **tila** ja **sija**.

1. Kun kolmas lapsi oli syntynyt, tarvitsimme enemmän tilaa ja siksi muutimme suurempaan asuntoon.
2. Sisareni hakee opettajan _____ yläasteelta.
3. Suomen joukkue on maailmancupissa kolmannella _____.
4. Ruuhkabussissa ei ollut yhtään _____ vapaana.
5. Talo sijaitsee luonnonkauniilla _____ järven rannalla.
6. Tässä tekstissä on yksi _____, jota en ymmärrä.
7. Serkkuni osti maaseudulta pienen _____, jolla hän aikoo viljellä luomuvihanneksia.
8. Halusin puhua johtajan kanssa, mutta hän ei ollut _____.
9. Työntekijä odotti palkankorotusta, mutta sen _____ hän saikin potkut.
10. Onnekas ihminen on usein vain oikeassa _____ oikeaan aikaan.
11. Kirkko on seisonut tällä samalla _____ jo kolmesataa vuotta.
12. Lääkäri kysyi potilaalta, missä _____ vatsaa kipu tuntuu eniten.
13. Potilaan _____ oli niin vakava, että hänet siirrettiin heti teho-osastolle.
14. Sivistysvaltiossa ei saisi olla _____ rasismille.

TEHTÄVÄ 2

Käytä substantiiveja **tila**, **tilanne** ja **tilaisuus**.

1. Yritys etsii keskikaupungilta uusia, väljempää tiloja.
2. Kuljettajan täytyy pystyä hallitsemaan auto joka _____.
3. Sukukokous on _____, jossa voi tavata serkkuja, tätejä, setiä ja enoja.
4. Lähi-idän poliittinen _____ on ollut uutis-otsikoissa melkein joka päivä.
5. Oikeudenkäynti on tavallisesti yleisölle avoin _____.
6. Kun kirjoitamme tekstiä, on hyvä jättää riittävästi _____ rivien väliin.
7. Urheiluselostaja kertoi, että jääkiekko-ottelussa siirryttiin jatkoajalle, kun peli oli _____ 3-3.
8. Minulla oli ainutlaatuinen _____ nähdä Ruotsin kuningaspari elävänä.
9. Olin todella kiusallisessa _____, kun huomasin ravintolassa, että olin unohtanut lompakon kotiin.

TEHTÄVÄ 3

Käytä substantiiveja **muisti**, **muisto**, **muistelmat** ja **muistutus**.

1. Tämä vanha valokuva on ainoa muisto isoäidistäni.
2. Dementian tyypillisin piirre on, että ihminen menettää _____.
3. Kun liikumme lapsuuden maisemissa, mieleemme palaa paljon _____.
4. Jos laskua ei makseta eräpäivään mennessä, postissa tulee _____.

5. Kaupunki haluaa kunnioittaa suuren taiteilijan _____ pystyttämällä hänelle patsaan.
6. Toimittaja kirjoitti _____ kaiken, mitä haastateltava kertoi.
7. Ohimenevä sairaus on aina _____ siitä, että terveys on tärkein asia elämässä.
8. Monet merkkihenkilöt kirjoittavat vanhoina _____.
9. Sanotaan, että aika kulta _____.
10. Tiedot tallennetaan tietokoneen _____.

TEHTÄVÄ 4

Käytä substantiiveja **tunne, tunto, tuntemus, tunnus** ja **tunnelma**.

1. Sanotaan, että naiset ilmaisevat tunteitaan vapaammin kuin miehet.
2. Hakaristi oli natsien _____.
3. _____ on yksi ihmisen viidestä aistista.
4. Oppaalta vaaditaan matkakohteen perusteellista _____.
5. Häissä vallitsee yleensä iloinen _____.
6. Punainen risti ja punainen puolikuu ovat kuuluisan avustusjärjestön ulkoiset _____.
7. Viha, kateus ja katkeruus ovat negatiivisia _____.
8. Viherkasveilla voi lisätä sisustukseen viihtyisää _____.
9. Lääkäri kysyy diagnoosia varten, millaisia _____ potilaalla on.
10. Sähköpostiin pääsee vain käyttäjän omalla _____.
11. Tangoja täytyy laulaa _____.

12. Ensiavussa on usein kiireinen ja vähän hermostunut _____.
13. Kun hammas on puudutettu, siinä ei ole _____.
14. Maantiedon _____ kuuluu yleissivistykseen.
15. Sarjamurhaajalla oli _____ useita henkirikoksia.

TEHTÄVÄ 5

Käytä substantiiveja **näyttö, näyte, näytös, näyttely, näytäntö, näytelmä** ja **näyttämö**.

1. William Shakespeare ja Anton Tšehov kirjoittivat näytelmiä.
2. Taidemuseon _____ oli esillä Albert Edelfeltin maalauksia.
3. Näyttelijät liikkuvat _____.
4. Digikuvia voi katsoa suoraan tietokoneen _____.
5. Sankari kuolee näytelmän viimeisessä _____.
6. Nykyään rikoksen tekijä voidaan tunnistaa DNA-_____ perusteella.
7. Näytelmän yhtä esitystä sanotaan myös _____.
8. Laulukilpailuissa nuoret kyvyt voivat antaa _____ taidoistaan.
9. Tuomioistuin vapautti syytetyn, koska tätä vastaan ei löytynyt tarpeeksi _____.
10. Maailman _____ eri maat esittelevät omaa kulttuuriaan.
11. Mallit esiintyvät muoti _____.
12. Eurooppa oli toisen maailmansodan _____.

TEHTÄVÄ 6

Käytä substantiiveja **esitys**, **esite**, **esiintymä** ja **esitelmä**.

1. Elokuvan tai näytelmän ensimmäistä esitystä sanotaan ensi-illaksi.
2. Kuuluisa taloustieteilijä piti _____ globalisaatiosta.
3. Hotellin _____ kerrotaan, että kaikissa huoneissa on ilmastointi.
4. Kaivosyhtiö ilmoitti, että se oli löytänyt alueelta uuden, merkittävän _____.
5. Eduskunta hyväksyy tai hylkää hallituksen laki _____.
6. Venäjällä on runsaasti maakaasu _____.

TEHTÄVÄ 7

Käytä substantiiveja **käyttö**, **käytös** ja **käytäntö**.

1. Euro on nykyään käytössä useimmissa Euroopan unionin maissa.
2. Vaatteet kuluvat _____.
3. Asiat näyttävät teoriassa erilaisilta kuin _____.
4. Huumeiden _____ saattaa aiheuttaa inhimillisiä kärsimyksiä ja yhteiskunnallisia ongelmia.
5. Kohteliaisuus toisia ihmisiä kohtaan kuuluu hyvään _____.
6. Internetin _____ on lisääntynyt räjähdysmäisesti.
7. Hyviä periaatteita on joskus vaikeaa soveltaa _____.
8. Aikuiset ovat aina arvostelleet nuorten vaatetusta ja _____.

TEHTÄVÄ 8

Käytä substantiiveja **asema**, **asento** ja **asenne**.

1. Sotilaat seisovat asennossa, kun upseeri puhuttelee heitä.
2. Ystäväni saapuu junalla, ja menen häntä vastaan
_____.
3. Sairaalan hierarkiassa lääkärit ovat korkeammassa _____
kuin sairaanhoitajat.
4. Positiivisuus ei ole luonteenpiirre, vaan _____.
5. Jos istuu koko päivän samassa _____, selkä väsy.
6. Jos minä olisin sinun _____, en sietäisi
tuollaista kohtelua.
7. Työilmapiiri riippuu paljon siitä, millainen _____
esimiehellä on työntekijöitä kohtaan.
8. Naisia on jo paljon merkittävässä yhteiskunnallisissa
_____.
9. Kun tulin kotiin, otin mukavan _____ sohvalla
ja luin lehden.
10. Hyvinvointivaltiossa ne, jotka ovat paremmassa taloudellisessa
_____, osallistuvat yhteisiin menoihin
maksamalla enemmän veroja.

TEHTÄVIÄ: MUUT KESKENÄÄN SEKAISIN MENEVÄT SANAT

TEHTÄVÄ 1

Käytä sanoja **vahingossa**, **sattumalta**, **tahallaan** (tahallani, tahallasi, tahallaan, tahallamme, tahallanne) ja **turhaan**.

1. En ollut nähnyt entistä koulutoveriani moneen vuoteen, mutta eilen törmäsin häneen sattumalta ostoskeskuksessa.
2. Pyromaanit ovat ihmisiä, jotka polttavat _____ rakennuksia.
3. Menin alennusmyyntiin _____, sillä kaikki hyvät tavarat oli jo myyty loppuun.
4. Pojat pelasivat pihalla jalkapalloa, ja pallo lensi _____ naapurin ikkunaan.
5. Naapurin ilkeä poika tekee aina jotakin pahaa. Eilen hän rikkoi _____ meidän automme ikkunan.
6. Olen niin hajamielinen, että kaadoin kahviin _____ piimää.
7. Opiskelija pelkäsi tenttiä aivan _____, sillä se olikin helpompi kuin hän luuli.
8. Kun etsin kaapista valokuva-albumia, löysin _____ äitini vanhoja kirjeitä.
9. Yritätkö sinä ärsyttää minua _____?
10. Otin naulakosta _____ väärän takin.

TEHTÄVÄ 2

Käytä sanoja **vain** ja **vasta**.

1. Työpaikkani sijaitsee vain puolen kilometrin päässä kotoani.
2. Saan ensimmäisen lomani _____ ensi kesänä.
3. Supermarketin erikoistarjoukset ovat voimassa _____ tänään.
4. Käymme syömässä ravintolassa _____ harvoin.
5. Hätänumeroon saa soittaa _____ siinä tapauksessa, että todella tarvitsee apua.
6. Palokunta saapui paikalle _____, kun rakennus oli jo palanut.
7. Avantouintia voi harrastaa _____ talvisin.
8. Huomaamme terveyden merkityksen _____ sitten, kun menetämme sen.
9. Ruokatunti kestää _____ puoli tuntia.
10. Monet perustavat perheen _____ sitten, kun he ovat valmistuneet ammattiin ja saaneet työpaikan.

TEHTÄVÄ 3

Käytä sanoja **jopa** ja **edes**.

1. Nykyään jopa alle kouluikäiset lapset osaavat käyttää tietokonetta.
2. Monilla maailman ihmisillä ei ole _____ ruokaa eikä puhdasta vettä.
3. Tyttäreni pärjää niin hyvin koulussa, että hän sai _____ stipendin.
4. Näytät kauhealta. Voisit _____ kammata tukkasi!
5. Olin niin omissa ajatuksissani, että en _____ kuullut ovikellon soittoa.

6. Hänellä ei ole paljon omaisuutta, mutta onneksi hänellä on _____ eläke.
7. Jotkut kielinerot puhuvat _____ kymmentä kieltä.
8. Olisi ihana yllätys, jos mies toisi vaimolle _____ joskus kukkakimpun.
9. Naapurit voisivat _____ tervehtiä toisiaan, vaikka eivät muuten juttelisikaan.
10. Tasa-arvo on edistynyt niin, että naiset voivat nykyään työskennellä _____ trukinkuljettajina tai hitsaajina.

SANONNAT JA SANANLASKUT

TEHTÄVIÄ: SANONNAT JA SANANLASKUT

TEHTÄVÄ 1

Täydennä virkkeet. Valitse oikea sanonta luettelosta.

1. Kun jokin asia ärsyttää tai herättää suuttumusta, se on kuin
punainen vaate.
2. Kun jostakin ilmiöstä on näkyvissä vain pieni osa, se on vain
_____.
3. Kun jokin asia ei vaikuta kokonaisuuteen eikä muuta käytännössä
mitään, se on kuin _____.
4. Kun emme halua loukata toisen ihmisen tunteita, kerromme
_____.
5. _____
tarkoittaa, että vahvat saavat vapaasti käyttää heikompia hyväkseen.
6. Apu, joka annetaan hyvässä tarkoituksessa, mutta josta seuraa vain
vahinkoa, on _____.
7. Ihminen, joka on aivan yksin maailmassa, on kuin
_____.
8. Asia, jossa voi nähdä kaksi erilaista näkökulmaa, on
_____.
9. Kauniilta näyttävät asiat ovat _____.
10. Toiminta tai hanke, joka on vasta alkuvaiheessa, on vielä
_____.
11. Kun toivo herää vaikeuksien jälkeen, voimme nähdä
_____.
12. Kun joku ei tiedä, mitä seuraavaksi pitäisi tehdä, hänellä on
_____.

viidakon laki
lapsenkengissä
orpo piru
karhunpalvelus

jäävuoren huippu
kaksipiippuinen juttu
ilo silmälle
valoa tunnelin päässä

pisara meressä
pallo hukassa
punainen vaate
valkoinen valhe

TEHTÄVÄ 2

Valitse sanontaan sopiva selitys annetuista vaihtoehdoista.

1. He ovat kuin **kissa ja koira**.
  - a) He ovat molemmat hyvin eläinrakkaita.
  - b) He tappelevat jatkuvasti keskenään.
  - c) He matkivat koko ajan toisiaan.
2. Hän **pitää riman korkealla**.
  - a) Hän tavoittelee jotakin, mitä ei voi saavuttaa.
  - b) Hänellä on hyvin voimakkaita ennakkoluuloja.
  - c) Hänellä on korkea vaatimustaso.
3. Ongelma **lakaistiin maton alle**.
  - a) Ongelmaa käsiteltiin kauan ja sitten se ratkaistiin lopullisesti.
  - b) Ongelma ei poistunut, mutta se piilotettiin näkyvistä.
  - c) Kaikki huomasivat lopulta, että ei ollut mitään ongelmaa.
4. Sinun pitäisi **katsoa peiliin**.
  - a) Sinun on aika huomata, kuinka hyvä ja taitava sinä olet.
  - b) Sinun täytyy etsiä syytä ongelmiisi omista virheistäsi.
  - c) Sinun pitäisi katsoa elämää positiivisemmin.
5. **Osuit naulan kantaan**.
  - a) Sinä loukkasit sanoillasi kaikkia, jotka ne kuuluivat.
  - b) Sinä yritit esittää asian omaksi eduksesi.
  - c) Sinä onnistuit sanomaan asian täsmälleen niin kuin se on.
6. **Kivi putosi sydämeltäni**.
  - a) Suuri onnettomuus kohtasi minua.
  - b) Tunsin suurta helpotusta, koska mieltäni painanut asia ratkesi.
  - c) Asia oli minulle täydellinen yllätys.

7. Hän **elää kädestä suuhun**.
a) Hän elättää itsensä tekemällä käsitöitä.
b) Hän elää toisten ihmisten kustannuksella.
c) Kaikki rahat, jotka hän saa, kuluvat välttämättömiin menoihin.
8. Hänen elämänsä on ollut oikea **tuhkimotarina**.
a) Hänen elämänsä on ollut pelkkää juhlaa.
b) Hänen elämänsä on johtanut köyhyydestä menestykseen.
c) Hän on elänyt koko elämänsä traagisten skandaalien varjossa.
9. Hän palasi kotiin **häntä koipien välissä**.
a) Hän palasi takaisin nöyränä ja katuvaisena.
b) Hän palasi monien tuliaisten kanssa.
c) Hän palasi takaisin sen jälkeen, kun häneltä oli pyydetty anteeksi.
10. Hän **käyttää kyynärpäätaktiikkaa**.
a) Hän on taitava johtaja, jota alaiset mielellään seuraavat.
b) Hänellä on hienotunteinen ja kohtelias tapa suhtautua toisiin ihmisiin.
c) Hän puolustaa häikäilemättömästi vain omia etujaan.
11. Hän **itkee krokotiilinkyneleitä**.
a) Hän suree ja murehtii asioita, joille ei voi tehdä mitään.
b) Hän surunsa ei ole aitoa.
c) Hän käyttäytyy hysteerisesti.
12. Hän **katsoi** vierasta **kiireestä kantapähän**.
a) Hän vilkaisi vierasta vain hätäisesti.
b) Hän käänsi katseensa pois vieraasta.
c) Hän katsoi vierasta päästä jalkoihin.
13. Vieraat viipyivät **pikkutunneille asti**.
a) Vieraat söivät jääkaapin tyhjäksi.
b) Vieraat jäivät aamuyöhön asti.
c) Vieraat viipyivät siihen asti, kun lapset menivät nukkumaan.
14. Me olemme hänen kanssaan **samalla aaltopituudella**.
a) Me olemme jatkuvasti yhteydessä puhelimitse tai sähköpostitse.
b) Me asumme saman vesistön rannalla.
c) Me ymmärrämme toisiamme hyvin, koska ajattelemme asioista samalla tavalla.

15. Isä **antoi** pojalle **satikutia**.
a) Isä tarjosi pojalle väkevää alkoholia.
b) Isä puhui pojalle kuin mies miehelle.
c) Isä moitti voimakkaasti poikaansa.
16. Se on **piikki minun lihassani**.
a) Se on syy siihen, että minulla on ylipainoa.
b) Se on asia, jonka olen oppinut elämän koulussa.
c) Se on asia, joka vaivaa ja kiusaa minua jatkuvasti.
17. Tämä asia **on** nyt kovasti **tapetilla**.
a) Tämä asia kiinnostaa vain harvoja.
b) Tämä asia on ajankohtainen ja paljon esillä julkisuudessa.
c) Tämä asia on jo jäänyt historiaan ja unohdettu.
18. Hän **puhuu, mitä sylki suuhun tuo**.
a) Hän puhuu liikaa eikä aina ajattele, mitä sanoo.
b) Hän puhuu vain silloin, kun häneltä kysytään.
c) Hän vaikenee, koska hänellä on huono omatunto.
19. **Ymmärrän yskän**.
a) Ymmärrän kaiken, mutta teeskentelen tyhmää.
b) Yritän tehdä työni hyvin, vaikka olenkin sairas.
c) Tiedän, mitä toinen haluaa vihjata, vaikka hän ei sanokaan sitä suoraan.
20. Olemme aina **napit vastakkain**.
a) Vietämme paljon aikaa yhdessä.
b) Joudumme helposti riitaan keskenämme.
c) Olemme kasvaneet henkisesti yhteen.
21. Hän kulkee **rinta rottingilla**.
a) Hänellä on vakava keuhkosairaus.
b) Hän on ylpeä itsestään ja saavutuksistaan.
c) Hän häpeää menneisyyttään.
22. Hän on **sinut itsensä kanssa**.
a) Hän tarvitsee muita ihmisiä sanomaan, kuinka pitää toimia.
b) Hän on tasapainoinen ihminen, jolla on hyvä itsetunto.
c) Hänellä on paljon tuttavuuksia, mutta vain vähän todellisia ystäviä.

23. **Pullat ovat hyvin uunissa.**
a) Asiat sujuvat niin kuin on tarkoituskin.
b) Kun asia on poissa näkyvistä, sen voi unohtaa.
c) Asia on loppuun käsitelty.
24. Hän on **kahden tulen välissä.**
a) Hänellä on kaksi vaihtoehtoa, joista täytyy valita toinen.
b) Hänellä on erittäin temperamenttinen luonne.
c) Vaara uhkaa häntä kahdesta eri suunnasta.
25. Hän **ylitti itsensä.**
a) Hän kehui ylpeänä itseään.
b) Hän onnistui tekemään jotakin, mihin hän ei ole aikaisemmin pystynyt.
c) Hän käyttäytyi sopimattomasti ja loukkaavasti.
26. Hän **veti** minua **nenästä.**
a) Hän huijasi minua.
b) Hän näytti minulle, missä minun paikkani on.
c) Hän sai minut paljastamaan salaisuuden.
27. Hänellä on **monta rautaa tulessa.**
a) Hänellä on samanaikaisesti monta työtä kesken.
b) Hän laittaa aina monipuolista ruokaa.
c) Hänellä on kipuja ja särkyjä joka paikassa.
28. Tämä asia **meni** minulta **yli hilseen.**
a) Tämä asia aiheutti minulle päänsärkyä.
b) Tämä asia tuntui liian hyvältä ollakseen totta.
c) En ymmärtänyt mitään tästä asiasta.
29. Hän **sai kuulla kunniansa.**
a) Hän sai vihdoinkin arvostusta tekemästään työstä.
b) Hänet haukuttiin perusteellisesti.
c) Hän sai kokea, kuinka yleisö antoi hänelle aplodeja.
30. Tämä yritys ei ole mikään **kultakaivos.**
a) Tämä yritys ei toimi metallialalla.
b) Tämän yrityksen avulla ei rikastu helposti.
c) Tämä yritys ei toimi laillisesti.

31. Hän **katsoo** muita **nenänvartta pitkin**.
a) Hän kadehtii muita ihmisiä.
b) Hän ihailee sokeasti muita ihmisiä.
c) Hän pitää itseään parempana kuin muita.
32. Hän on **pieniin päin**.
a) Hän odottaa lasta.
b) Hän on pian vaihtamassa asuntoa.
c) Hän on laihtunut.
33. Nyt sinä **haukut väärää puuta**.
a) Sinä et puhu nyt rehellisesti ja suoraan.
b) Sinä käytät valtaasi väärin.
c) Sinä syytät väärää henkilöä.
34. Me olemme **samassa veneessä**.
a) Meillä on yhteiset intressit.
b) Me olemme kotoisin samasta paikasta.
c) Me olemme rakastuneita toisiimme.
35. Hän on ihmisten **hampaissa**.
a) Hänestä on tullut kuuluisa ja suosittu.
b) Ihmiset puhuvat hänestä pahaa.
c) Hän tulee hyvin toimeen kaikenlaisten ihmisten kanssa.
36. Hän **poltti kaikki sillat takanaan**.
a) Hän oli niin innostunut uudesta ideasta, että ei pystynyt ajattelemaan mitään muuta.
b) Hän rikkoi niin peruuttamattomasti kaikki suhteet, että paluu on mahdotonta.
c) Hän nousi monen tappion jälkeen voittoon.
37. Hän on täällä **kuin kala vedessä**.
a) Hän on täällä omassa elementissään.
b) Hän tuntee itsensä ulkopuoliseksi.
c) Hän on hyvin kylmä ja tunteeton ihminen.
38. Panin hänelle **jauhot suuhun**.
a) Tarjosin hänelle vieraanvaraisesti ruokaa.
b) Tein kaiken valmiiksi hänen puolestaan.
c) Onnistuin saamaan hänet hiljaiseksi.

39. Nyt on aika **haudata sotakirves**.
a) Nyt on aika lopettaa riitely.
b) Nyt on aika etsiä tehokkaampia aseita.
c) Nyt on aika tuomita sotasylliset.
40. Hänen sanansa **menivät toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos**.
a) Hänen sanoillaan ei ollut mitään vaikutusta.
b) Hänen sanojaan toistettiin vielä kauan.
c) Ihmiset tulkitsevat eri tavalla sen, mitä he kuulevat.
41. Minä yritin **puhua kieli keskellä suuta**.
a) Yritin puhua niin hiljaa, etten häiritsisi muita.
b) Yritin ilmaista asian varovaisesti ja diplomaattisesti.
c) Yritin sanoa asian niin suoraan, ettei viesti jäisi epäselväksi.
42. Hän **astuu liian suuriin saappaisiin**.
a) Hänellä on tapana pukeutua vaatteisiin, jotka eivät sovi tilanteeseen.
b) Hän ottaa vastaan tehtävän, joka on hänelle liian vaativa.
c) Hän haluaa tehdä kaiken liian nopeasti, ja siksi työn jälki on huonoa.
43. Hänellä on **luuranko kaapissa**.
a) Hänellä on rahaa piilossa.
b) Hänellä on salaisia voimia.
c) Hänellä on häpeällinen salaisuus.
44. Asiaa **ei ole vielä kirkossa kuulutettu**.
a) Asia ei ole vielä lopullisen varma.
b) Tämä on yksityisasia, joka ei kuulu muille.
c) Kukaan ei ole vielä kuullut tätä asiaa.
45. Hän **taistelee tuulimyllyjä vastaan**.
a) Hänen vastustajansa on voimakkaampi, mutta hänellä on enemmän sisua.
b) Hän käy toivotonta taistelua sellaista vihollista vastaan, jota ei voi voittaa.
c) Hän kiusaa sellaisia, jotka ovat häntä pienempiä ja heikompia.
46. **Jäitä hattuun!**
a) Hillitkää intonne!
b) Olkaa toiveikkaita!
c) Pukeutukaa kevyemmin!

47. Hänellä on **oma lehmä ojassa**.
a) Hänen yrityksensä on epäonnistunut.
b) Hänellä on oma etu kysymyksessä.
c) Hän ei ehdi auttaa toisia ihmisiä, koska hänellä on omiakin ongelmia.
48. Hänellä on jotakin **hampaankolossa**.
a) Hänellä ei ole yhtään ruokahalua.
b) Hän haluaisi osallistua keskusteluun, mutta hän on liian ujo.
c) Hän on katkera loukkauksesta, jota hän ei ole pystynyt unohtamaan.
49. Hän **käänsi** vielä **veistä haavassa**.
a) Hän yritti pyytää anteeksi sitä, mitä oli sanonut.
b) Hän halusi puhdistaa ilmaa puhumalla suoraan.
c) Hän lisäsi vielä toisen kärsimystä.
50. Me emme **kuvia kumarra**.
a) Me emme pelkää auktoriteetteja.
b) Me emme arvostele ihmisiä ulkonäön perusteella.
c) Me emme ihaile taidetta.
51. Se oli kuin **piste i:n päälle**.
a) Se oli kaiken arvostelun yläpuolella.
b) Se oli mitätön ja huomaamaton yksityiskohta.
c) Se teki muutenkin hyvän asian täydelliseksi.

TEHTÄVÄ 3

Yhdistä sanonta ja selitys.

1. Hän pisti pään pensaaseen.	a. He sopivat täydellisesti toisilleen.
2. He heittivät kruunaa ja klaavaa.	b. He antoivat sattuman ratkaista asian.
3. Hän on syntynyt hopealusikka suussa.	c. Hän on epäsovinnainen henkilö, joka tuottaa häpeää suvulleen.
4. He ovat kuin vakka ja kansi.	d. Hän menetti malttinsa ja suuttui.
5. Hän oppi sen kantapään kautta.	e. Hän on syntynyt vauraaseen perheeseen.
6. Hän on suvun musta lammas.	f. Hän ei halunnut kohdata totuutta.
7. Hän poltti hihansa.	g. Hän oppi asian käytännössä, yrityksen ja erehdyksen kautta.

TEHTÄVÄ 4

Yhdistä sanonta ja selitys.

1. Hänellä on peukalo keskellä kämmentä.	a. Hän ei ymmärtänyt asiasta mitään.
2. Hän polittaa kynttilää molemmista päistä.	b. Hän on hyvin epäkäytännöllinen eikä osaa tehdä mitään käsillään.
3. Hän oli pihalla kuin lumiukko.	c. Hän haluaa olla selvillä ajan-kohtaisista asioista.
4. Hän lähti soitellen sotaan.	d. Hän ei välitä tippaakaan siitä, mitä muut ajattelevat.
5. Hän on susi lammasten vaatteissa.	e. Hän rasittaa itseään liikaa lepäämättä ollenkaan.
6. Hän viis veisaa muiden mielipiteistä.	f. Hän näyttelee viatonta, mutta hänellä on pahat aiheet.
7. Hän haluaa pysyä ajan hermolla.	g. Hän ryhtyi itsevarmasti tekemään jotakin ajattelematta, millaisia vaikeuksia on edessä.

TEHTÄVÄ 5

Mitkä seuraavista sanonnoista tarkoittavat, että jokin **onnistui**, ja mitkä, että jokin **epäonnistui**? Merkitse sanonnan jälkeen **O**, jos tehtävä onnistui, ja **E**, jos tehtävä epäonnistui.

Juttu meni

a) pieleen.	<u> E </u>
b) metsään.	<u> </u>
c) nappiin.	<u> </u>
d) myttyyn.	<u> </u>
e) kuin veitsi sulaan voihin.	<u> </u>
f) penkin alle.	<u> </u>

- g) pipariksi. _____
- h) putkeen. _____
- i) päin honkia. _____
- j) nuottien mukaan. _____
- k) poskelleen. _____

TEHTÄVÄ 6

Valitse sananlaskuun sopiva selitys annetuista vaihtoehdoista.

1. **Hyvä kello kauas kuuluu, paha vielä kauemmas.**
  - a) Hyvät ihmiset saavat aina lopuksi palkinnon ja pahat rangaistuksen.
  - b) Pahuus on voimakkaampi kuin hyvyys.
  - c) Huono maine leviää aina nopeammin kuin hyvä maine.
2. **Kenen leipää syöt, sen lauluja laulat.**
  - a) Ihmisen täytyy ansaita leipänsä, jotta hän jaksaa laulaa.
  - b) Olemme lojaaleja sille, josta olemme taloudellisesti riippuvaisia.
  - c) Myös taiteilijoiden täytyy saada palkka työstään.
3. **Ei savua ilman tulta.**
  - a) Jos aloittaa työn, se täytyy tehdä loppuun.
  - b) Huhu ei tavallisesti synny tyhjästä, vaan siinä on aina jotakin tottakin.
  - c) Lahjakas ihminen pärjää aina elämässä.
4. **Kukaan ei ole seppä syntyessään.**
  - a) Kaikilla on oikeus valita vapaasti oma ammatti.
  - b) Kaikkien täytyy oppia ja saada kokemusta, ennen kuin on valmis.
  - c) Kukaan ei synny maailmaan sattumalta.
5. **Kukaan ei ole profeetta omalla maallaan.**
  - a) Kukaan ei saisi esittää profeettaa, koska tulevaisuutta on mahdotonta ennustaa.
  - b) Ihmiset eivät osaa arvostaa sellaisen ihmisen saavutuksia, jonka he tuntevat hyvin.
  - c) Kaikilla suurmiehilläkin on omat heikkoutensa.

6. **Rannalla on helppo huutaa, kun merellä on hätä.**
a) On helppoa antaa neuvoja, jos itsellä on kaikki hyvin.
b) On helppoa lyödä sitä, joka on heikompi.
c) On helppoa käskää toisia tekemään kaikki hankalat tehtävät.
7. **Likapyykki pestään kotona.**
a) Siisti ulkonäkö kertoo huolellisesta luonteesta.
b) On tyhmää maksaa vieraille työntekijöille kotitöistä, jotka pystyy itsekin tekemään.
c) Ikävät asiat selvitetään perhepiirissä eikä julkisuudessa.
8. **Hätä ei lue lakia.**
a) Lakia voi rikkoa, jos kukaan ei ole näkemässä.
b) Poikkeustilanteessa kaikki keinot ovat luvallisia.
c) Ihminen ei joudu koskaan pulaan, jos hän noudattaa aina lakia.
9. **Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan.**
a) Kaikkien täytyy itse huolehtia omista eduistaan.
b) Muut ihmiset kohtelevat meitä samalla tavalla kuin me heitä.
c) Tyhmiin kysymyksiin ei tarvitse vastata.
10. **Lahjahevosta ei pidä katsoa suuhun.**
a) On vaarallista lähestyä hevosta, jos ei ole tottunut eläimiin.
b) Kun antaa lahjoja, ne täytyy antaa täydestä sydäimestä.
c) Ei saa arvostella sitä, minkä on saanut lahjaksi.
11. **Ei tippa tapa.**
a) Vakavaan sairauteen tarvitaan voimakas lääke.
b) Vaikeudet kasvattavat ihmistä.
c) Kohtuullisesta alkoholinkäytöstä ei ole haittaa.
12. **Mikä laulaen tulee, se viheltäen menee.**
a) On hyvä muistaa, että elämä kuluu nopeasti.
b) Helposti ansaittu raha kuluu nopeasti.
c) Hyvät ja huonot ajat vaihtelevat.
13. **Susi suden tuntee ja varas varkaan.**
a) On vaarallista luottaa sinisilmäisesti tuntemattomiin ihmisiin.
b) Ihmiset tunnistavat toisissa helposti samat paheet, joita heillä itsellään on.
c) Me tiedämme millainen ihminen on, jos tunnemme hänen ystävänsä.

14. **Jolle on lusikalla annettu, siltä ei voi kauhalla vaatia.**
- a) Nälkäinen ihminen syö mitä tahansa.
  - b) Onnistunut investointi maksaa itsensä aina takaisin.
  - c) Vähälahjaiselta ei voi odottaa enempää kuin mihin hän pystyy.

TEHTÄVÄ 7

Yhdistä sananlasku ja selitys.

1. Ruoho on aina vihreämpää aidan toisella puolella.	a. Epätoivoiselle ihmiselle kelpaa kaikki apu.
2. Hukkuva tarttuu viimeiseenkin oljenkorteen.	b. Vastoinkäymiset tulevat usein peräkkäin.
3. Sepän hevosella ja suutarin akalla ei ole koskaan kenkiä.	c. Se työ, jota joku tekee ammatikseen, jää usein yksityiselämässä tekemättä.
4. Rotat jättävät uppoavan laivan.	d. Toisten elämä näyttää aina helpommalta ja paremmalta.
5. Onnettomuus tulee harvoin yksin.	e. Jotkut ihmiset haluavat pelastaa ennen kaikkea oman nahkansa, kun he huomaavat, että onnettomuus on tulossa.

TEHTÄVÄ 8

Yhdistä sananlasku ja selitys.

1. Tyhjät tynnyrit kolisevat eniten.	a. Lapset perivät väistämättä vanhempiensa ominaisuuksia.
2. Silmä silmästä ja hammas hampaasta.	b. Paha kostetaan pahalla.
3. Omena ei putoa kauas puusta.	c. Se pitää eniten melua itsestään, jolla ei ole mitään viisasta sanottavaa.
4. Joka leikkiin ryhtyy, se leikin kestäköön.	d. Jos antaa kiusaukselle vähänkin periksi, se saa valtaansa kokonaan.
5. Jos antaa pirulle pikkusormen, se vie koko käden.	e. Sen jälkeen, kun on tehnyt päätöksen, täytyy myös itse kantaa sen seuraukset

TEHTÄVÄ 9

Yhdistä sananlasku ja selitys.

1. Syvässä vedessä suuret kalat kutevat.	a. Jos käyttää väkivaltaa, joutuu myös sen uhriksi.
2. Sokea sokeaa taluttaa.	b. Parisuhteen kestävyys koetellaan vasta arkielämässä.
3. Kun köyhyys astuu sisään ovesta, rakkaus lentää ulos ikkunasta.	c. Hiljaiset ja vaatimattomat ihmiset saavat usein eniten aikaa.
4. Kyllä routa porsaankotiin ajaa.	d. Se, joka yrittää auttaa, on yhtä avuton ja tietämätön kuin avun tarvitsija.
5. Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu.	e. Se, joka lähtee etsimään parempaa elämää muualta, palaa usein takaisin kohtautuaan vaikeuksia.

TEHTÄVÄ 10

Yhdistä sananlasku ja selitys.

1. Huipulla tuulee.	a. Hyvä ihminen auttaa toisia, vaikka hän olisi köyhäkin, paha ei auta, vaikka hän olisi rikas.
2. Mitä useampi kokki, sitä huonompi soppa.	b. Kukaan ei ole korvaamaton.
3. Hyvä antaa vähästään, paha ei anna paljostakaan.	c. Kun on monta ihmistä tekemässä tai neuvomassa, tulos on huono.
4. Jaettu ilo on kaksinkertainen ilo.	d. Korkeassa asemassa olevan ihmisen elämä on epävarmaa.
5. Ei sota yhtä miestä kaipaa.	e. Kaikki hyvä, minkä antaa toisille, palaa kaksinkertaisena takaisin.